

Този текст служи само за информационни цели и няма правно действие. Институциите на Съюза не носят отговорност за неговото съдържание. Автентичните версии на съответните актове, включително техните преамбюли, са версиите, публикувани в Официален вестник на Европейския съюз и налични в EUR-Lex. Тези официални текстове са пряко достъпни чрез връзките, публикувани в настоящия документ

► **V** РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 651/2014 НА КОМИСИЯТА

от 17 юни 2014 година

за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора

(текст от значение за ЕИП)

(ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1)

Изменен със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
► <u>M1</u>	Регламент (ЕС) 2017/1084 на Комисията от 14 юни 2017 година	L 156	1	20.6.2017 г.
► <u>M2</u>	Регламент (ЕС) 2020/972 на Комисията от 2 юли 2020 година	L 215	3	7.7.2020 г.
► <u>M3</u>	Регламент (ЕС) 2021/452 на Комисията от 15 март 2021 година	L 89	1	16.3.2021 г.
► <u>M4</u>	Регламент (ЕС) 2021/1237 на Комисията от 23 юли 2021 година	L 270	39	29.7.2021 г.

Поправен със:

- **C1** Поправка, ОВ L 26, 31.1.2018 г., стр. 53 (2017/1084)
- **C2** Поправка, ОВ L 48, 21.2.2018 г., стр. 44 (2017/1084)

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 651/2014 НА КОМИСИЯТА**от 17 юни 2014 година****за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора****(текст от значение за ЕИП)****СЪДЪРЖАНИЕ**

ГЛАВА I:	Общи разпоредби
ГЛАВА II:	Контрол
ГЛАВА III:	Специални разпоредби за различните категории помощи
Раздел 1 —	Регионални помощи
Раздел 2 —	Помощи за МСП
Раздел 2а —	Помощ за проекти по цел
Раздел 3 —	Помощи за достъп на МСП до финансиране
Раздел 4 —	Помощи за научноизследователска и развойна дейност и иновации
Раздел 5 —	Помощи за обучение
Раздел 6 —	Помощи за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания
Раздел 7 —	Помощи за опазване на околната среда
Раздел 8 —	Помощи за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия
Раздел 9 —	Социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони
Раздел 10 —	Помощи за ширококоловови инфраструктури
Раздел 11 —	Помощи за култура и опазване на културното наследство
Раздел 12 —	Помощи за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих
Раздел 13 —	Помощи за местни инфраструктури
Раздел 14 —	Помощи за регионални летища
Раздел 15 —	Помощи за пристанища
Раздел 16 —	Помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU
ГЛАВА IV:	Заклучителни разпоредби

▼B

ГЛАВА I
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага за следните категории помощи:

- а) регионални помощи;
- б) помощи за МСП под формата на инвестиционни помощи, оперативни помощи и достъп на МСП до финансиране;
- в) помощи за опазване на околната среда;
- г) помощи за научноизследователска и развойна дейност и иновации;
- д) помощи за обучение;
- е) помощи за наемане на работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания;
- ж) помощи за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия;
- з) социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони;
- и) помощи за ширококоловозни инфраструктури;
- й) помощи за култура и опазване на културното наследство;

▼M1

- к) помощи за спортна и мултифункционална инфраструктура за отдих;
- л) помощи за местни инфраструктури;

▼M4

- м) помощи за регионални летища;
- н) помощи за пристанища;
- о) помощи за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“; както и
- п) помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU.

▼B

2. Настоящият регламент не се прилага за:

▼M4

- а) схеми по раздел 1 (с изключение на член 15), раздели 2, 3, 4, 7 (с изключение на член 44) и раздел 10 от глава III от настоящия регламент и помощ, предоставена под формата на финансови продукти съгласно член 16 от тази глава, ако средният годишен бюджет за държавната помощ на държава членка надхвърля 150 милиона евро, след изтичане на шест месеца от тяхното влизане в сила. За помощта по глава III, раздел 16 от настоящия регламент единствено финансовият принос на държава членка в раздел „Държави членки“ на гаранцията от ЕС, посочена в член 9, параграф 1, буква б) от Регламента

▼ M4

(ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и Съвета ⁽¹⁾, предназначени за специфичен финансов продукт, се взема предвид с цел да се оцени дали средният годишен бюджет за държавна помощ на тази държава членка, свързан с финансовия продукт, надвишава 150 милиона евро. Комисията може да реши настоящият регламент да продължи да се прилага за по-дълъг период от време за всяка такава схема за помощ, след като оцени съответния план за оценка, изпратен от държавата членка до Комисията, в срок от 20 работни дни от влизането на схемата в сила. В случаите, в които Комисията вече е удължила прилагането на настоящия регламент след първоначалните шест месеца по отношение на такива схеми, държавите членки могат да решат да удължат тези схеми до края на периода на прилагане на настоящия регламент, при условие че съответната държава членка е представила доклад за оценка в съответствие с плана за оценка, одобрен от Комисията. Въпреки това регионалната помощ, предоставена съгласно настоящия регламент, може да бъде удължена чрез дерогация до края на срока на валидност на съответните карти на регионалните помощи;

▼ B

- б) всички изменения на схемите, посочени в член 1, параграф 2, буква а), с изключение на измененията, които не могат да повлияят на съвместимостта на схемата за помощ по смисъла на настоящия регламент или които не могат съществено да повлияят на съдържанието на одобрения план за оценка;
- в) помощи, свързани с износ към трети държави или държави членки, по-специално помощи, които са пряко свързани с изнесените количества, с изграждането и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи във връзка с износа;
- г) помощи, обвързани с условието за използване на местни за сметка на вносни стоки.

▼ M1

- 3. Настоящият регламент не се прилага по отношение на:

▼ M4

- а) помощите, предоставяни в сектора на рибарството и аквакултурите, обхванати от Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, с изключение на помощите за обучение, помощите за достъп на МСП до финансиране, помощите за научноизследователска и развойна дейност, помощите за иновации за МСП, помощите за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания, регионалните инвестиционни помощи в най-отдалечените региони, схемите за регионална оперативна помощ, помощите за проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост, помощите за водени от общностите проекти за

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30)

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на Регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 1).

▼ M4

местно развитие, помощите за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“ и помощите, включени във финансови продукти, подпомагани от фонд InvestEU, с изключение на операциите, изброени в член 1, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията (1);

- б) помощите, предоставени в сектора на първично производство на селскостопански продукти, с изключение на регионалните инвестиционни помощи в най-отдалечените региони, схемите за регионална оперативна помощ, помощите за консултантски услуги в полза на МСП, помощите за рисково финансиране, помощите за научноизследователска и развойна дейност, помощите за иновации в полза на МСП, помощите за опазване на околната среда, помощите за обучение, помощите за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания, помощите за проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост, помощите за водени от общностите проекти за местно развитие, помощите за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“ и помощите, включени във финансови продукти, подпомагани от фонд InvestEU;

▼ M1

- в) помощи за преработка и продажба на селскостопански продукти, в следните случаи:
- i) когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на тези продукти, които се изкупуват от първичните производители или се предлагат на пазара от съответните предприятия;
 - ii) когато помощта е обвързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;
- г) помощи за улесняване на закриването на неконкурентоспособни въглищни мини в съответствие с Решение 2010/787/ЕС на Съвета (2);
- д) категориите регионални помощи, които са изключени в член 13.

▼ B

Когато едно предприятие упражнява едновременно дейност в изключените сектори, посочени в първа алинея, буква а), б) или в), и в секторите, които попадат в приложното поле на настоящия регламент, настоящият регламент се прилага само за помощите, предоставени в сектора или дейността от приложното поле на настоящия регламент, при условие че държавите членки гарантират чрез подходящи средства, като например отделяне на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори не се ползват от помощта, предоставена съгласно настоящия регламент.

(1) Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190, 28.6.2014 г., стр. 45).

(2) Решение 2010/787/ЕС на Съвета от 10 декември 2010 г. относно държавната помощ за улесняване на закриването на неконкурентоспособни въглищни мини (ОВ L 336, 21.12.2010 г., стр. 24).

▼ **M4**

4. Настоящият регламент не се прилага за:
- а) схеми за помощ, които не изключват изрично плащането на индивидуална помощ в полза на предприятие, което е предмет на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ, предоставена от същата държава членка, се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар, с изключение на схемите за помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия, и схемите за помощ, обхванати от член 196, раздел 2а, както и раздел 16 от глава III;
 - б) помощи *ad hoc* в подкрепа на предприятие, както е посочено в буква а);
 - в) помощи за предприятия в затруднено положение, с изключение на схемите за помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия, схемите за помощ за стартиращи предприятия, схемите за регионална оперативна помощ, схемите за помощ, обхванати от член 196, помощите за МСП съгласно член 56е и помощите за финансови посредници съгласно членове 16, 21, 22 и 39, както и раздел 16 от глава III, при условие че предприятията в затруднено положение не се третираат по-благоприятно от останалите предприятия. Настоящият регламент се прилага обаче чрез дерогация за предприятия, които не са били в затруднено положение към 31 декември 2019 г., но са станали предприятия в затруднено положение през периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2021 г.

▼ **B**

5. Настоящият регламент не се прилага за мерки за държавна помощ, които поради своите особености, поради придружаващите ги условия или поради метода на тяхното финансиране водят до неотделимо нарушение на законодателството на Съюза, по-специално:
- а) мерки за помощ, при които предоставянето на помощта е обвързано със задължението седалището или основното място на установяване на бенефициера да се намира в съответната държава членка; въпреки това се разрешава условието към момента на изплащането на помощта бенефициерът да е създал седалище или клон в държавата членка, предоставяща помощта;
 - б) мерки за помощ, при които предоставянето на помощ е обвързано със задължението бенефициерът да използва национално произведени стоки и услуги;
 - в) мерки за помощ, които ограничават възможността бенефициерът да се възползва от резултатите от научноизследователска дейност и иновации в други държави членки.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1. „помощ“ означава всяка мярка, която изпълнява всички критерии, определени в член 107, параграф 1 от Договора;
2. „малки и средни предприятия“ или „МСП“ означава предприятия, които изпълняват критериите, определени в приложение I;

▼B

3. „работещ с увреждания“ означава всяко лице, което:
 - а) е признато за работещо лице с увреждания съгласно националното законодателство; или
 - б) е с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с различни пречки би могла да възпрепятства неговото пълноценно и ефективно участие в работната среда при равни условия с останалите работещи;
4. „работещ в неравностойно положение“ означава лице, което:
 - а) не е било на редовна платена работа през последните 6 месеца; или
 - б) е на възраст между 15 и 24 години; или
 - в) не е завършило горната степен на общообразователния курс или професионална квалификация (Международна стандартна класификация на образованието 3) или са изминали най-много две години от завършването му на пълния курс на обучение и което все още не е намерило редовна платена работа; или
 - г) е на възраст над 50 години; или
 - д) живее само и има на издръжка едно или повече лица; или
 - е) работи в сектор или професия в държава членка, където неравновесието между половете е поне с 25 % по-високо от средното неравновесие между половете за всички икономически сектори в съответната държава членка, и принадлежи към пола, който е по-слабо представен; или
 - ж) е представител на етническо малцинство в държава членка и се нуждае от повишаване на своята езикова или професионална квалификация или от обогатяване на трудовия си опит, за да се подобрят перспективите му за получаване на достъп до трайна заетост;
5. „транспорт“ означава превоз на пътници с въздухоплавателни апарати, морски, автомобилен, железопътен транспорт или транспорт по вътрешни водни пътища или услуги по товарен превоз за чужда сметка или срещу възнаграждение;
6. „транспортни разходи“ означава разходи за транспорт за чужда сметка или срещу възнаграждение, които действително са били платени от бенефициерите за всеки превоз, които включват:
 - а) спедиторски такси, разходи за обработка и временно складиране, доколкото тези разходи са свързани с пробегата;
 - б) разходи за застраховка на товара;
 - в) данъци, мита или налози за товара и, ако е приложимо, за дедуейта, на мястото на произход и мястото на местоназначение; и
 - г) разходи за безопасност и контрол на сигурността, допълнителни такси, свързани с по-големи разходи за гориво;

▼ B

7. „отдалечени региони“ означава най-отдалечените региони, Малта, Кипър, Сеута и Мелиля, островите, които са част от територията на държавите членки, и слабонаселените региони;
8. „търговия със селскостопански продукт“ означава държане или излагане с цел продажба, предлагане за продажба, доставяне или пускане на пазара по друг начин, с изключение на първата продажба от първичния производител на прекупвачи или преработвачи, както и всяка една дейност по подготвяне на продукта за тази първа продажба; продажбата от първичен производител на крайни потребители се счита за търговия, ако се осъществява в отделни помещения, предвидени за тази цел;
9. „първично селскостопанско производство“ означава производство на продукти на почвата и на животновъдството, изброени в приложение I към Договора, без да се извършват никакви по-нататъшни операции, с които се променя естеството на тези продукти;
10. „преработка на селскостопански продукти“ означава всяка една операция върху селскостопански продукт, от която се получава също селскостопански продукт, с изключение на дейностите, осъществявани на място в земеделското стопанство, които са необходими за подготовката на животински или растителен продукт за първата му продажба;
11. „селскостопански продукт“ означава продукти, изброени в приложение I към Договора, с изключение на продукти на рибарството и аквакултурите, изброени в приложение I към Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г.;
12. „най-отдалечени региони“ означава региони съгласно член 349 от Договора. Съгласно Решение 2010/718/ЕС на Европейския съвет, от 1 януари 2012 г. Сен Бартелеми престана да бъде най-отдалечен регион. В съответствие с Решение 2012/419/ЕС на Европейския съвет, от 1 януари 2014 г. Майот е най-отдалечен регион;
13. „въглища“ означава висококалорични, среднокалорични и слабокалорични въглища от категория А и В по смисъла на Международната система за кодификация на въглищата, съставена от Икономическата комисия за Европа на ООН и пояснена в Решението на Съвета от 10 декември 2010 г. относно държавната помощ за улесняване на закриването на неконкурентоспособни въглищни мини ⁽¹⁾;
14. „индивидуална помощ“ означава:
 - i) помощ *ad hoc*;
 - ii) предоставяне на помощи на индивидуални бенефициери въз основа на схема за помощ;
15. „схема за помощ“ означава всеки акт, на основата на който, и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, индивидуална помощ може да се предостави на предприятия, определени в този акт по общ и абстрактен начин, и всеки акт, на основата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер;

⁽¹⁾ ОВ L 336, 21.12.2010 г., стр. 24.

▼ B

16. „план за оценка“ означава документ, който съдържа поне следните минимални елементи: целите на схемата за помощ, която е предмет на оценяване, въпросите за оценяване, показателите за резултати, предвидената методология на оценяване; изискванията, свързани със събирането на данните; предложената времева рамка за оценяване, включително датата на предаване на окончателния доклад за оценка, описанието на независимия орган, който извършва оценката, или критериите, които ще бъдат използвани за неговото избиране и вариантите за осигуряване на публичността на оценката;
17. „помощ *ad hoc*“ означава помощ, която не е предоставена въз основа на схема за помощ;
18. „предприятие в затруднено положение“ означава предприятие, по отношение на което е изпълнено поне едно от следните обстоятелства:
- a) в случай на дружество с ограничена отговорност (което не е МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което е извършило своята първа търговска продажба преди най-много 7 години и което отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато неговият записан акционерен капитал е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надхвърля половината от записания акционерен капитал. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество с ограничена отговорност“ се разбира по-специално видовете дружества, посочени в приложение I към Директива 2013/34/ЕС ⁽¹⁾, а понятието „акционерен капитал“ включва, когато е уместно, премии от акции;
 - б) в случай на дружество, при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството (което не е МСП, което съществува по-малко от три години или, за целите на допустимостта за помощите за рисково финансиране, МСП, което е извършило своята първа търговска продажба преди най-много 7 години и което отговаря на условията за инвестиции за рисково финансиране въз основа на извършен от избрания финансов посредник финансов и правен анализ), когато капиталът, вписан в баланса на дружеството, е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество, при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството“, се разбира по-специално типовете дружества, посочени в приложение II към Директива 2013/34/ЕС;

⁽¹⁾ Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета.

▼ B

- в) когато предприятието е в процедура по колективна несъстоятелност или отговаря на критериите на своето вътрешно право, за да бъде обект на процедура по колективна несъстоятелност по искане на неговите кредитори;
- г) когато предприятието е получило помощ за оздравяване и все още не е възстановило заема или не е прекратило гаранцията, или е получило помощ за реструктуриране и все още е обект на план за реструктуриране;
- д) когато предприятието не е МСП и през последните две години:
- 1) съотношението задължения/собствен капитал на предприятието е било по-голямо от 7,5; и
 - 2) съотношението за лихвено покритие на предприятието, изчислено на основата на EBITDA, е било под 1,0;
19. „задължения за териториалност на разходите“ означава задължения, наложени на бенефициерите от органа, предоставящ помощта, да изразходват минимална сума и/или да извършват минимално равнище на производствена дейност на определена територия;
20. „коригиран размер на помощта“ означава максимален допустим размер на помощта за голям инвестиционен проект, изчислен по следната формула:
- $$\text{максимален размер на помощта} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C),$$
- където R е максималният интензитет на помощта, приложим в съответния регион, който е включен в одобрена карта на регионалните помощи, който е в сила към датата на предоставяне на помощта, с изключение на увеличения интензитет на помощта за МСП; A са първоначалните допустими разходи от 50 млн. евро, B е частта от допустимите разходи между 50 и 100 млн. евро; C е частта от допустимите разходи над 100 млн. евро;
21. „възстановяем аванс“ означава заем за проект, който се изплаща на една или повече части, като условията за възстановяване зависят от изхода на проекта;
22. „брутен еквивалент на безвъзмездна помощ“ означава размерът на помощта, ако тя е била предоставена на бенефициера под формата на безвъзмездни средства, преди приспадането на данъци или други такси;
23. „започване на работите по проекта“ означава първото от следните събития: започване на строителните работи, свързани с инвестицията, или поемане на първия правообвързващ ангажимент за поръчка на оборудване или всеки друг ангажимент, който прави инвестицията необратима. Купуването на земя и подготвителните дейности като получаването на разрешителни и провеждането на проучвания на осъществимостта не се считат за започване на работите по проекта. При поглъщания на предприятия „започване на работите по проекта“ означава момента на придобиване на активите, пряко свързани с придобития стопански обект;
24. „големи предприятия“ означава предприятия, които не изпълняват критериите, определени в приложение I;

▼ B

25. „последваща фискална схема“ означава схема под формата на данъчни предимства, която представлява изменена версия на съществувала в миналото фискална схема под формата на данъчно предимство и която я заменя;
26. „интензитет на помощта“ означава брутният размер на безвъзмездна помощ, изразен като процент от допустимите разходи, преди приспадането на данъци или други такси;

▼ M2

27. „подпомагани региони“ означава региони, посочени в одобрена карта на регионалните помощи, одобрени в изпълнение на член 107, параграф 3, букви а) и в) от Договора за периода от 1 юли 2014 г. до 31 декември 2021 г., за регионална помощ, предоставена до 31 декември 2021 г., както и площите, посочени в одобрена карта на регионалните помощи, одобрена в изпълнение на член 107 параграф 3, букви а) и в) от Договора за периода от 1 януари 2022 г. до 31 декември 2027 г., за регионална помощ, предоставена след 31 декември 2021 г.;

▼ B

28. „дата на предоставяне на помощта“ означава датата, на която законовото право на получаване на помощта се предоставя на бенефициера съгласно приложимия национален режим;
29. „материални активи“ означава активи, състоящи се от земя, сгради, съоръжения, машини и оборудване;
30. „нематериални активи“ означава активи, които нямат физически или финансов израз, като патенти, лицензи, ноу-хау или друга интелектуална собственост;
31. „разходи за заплати“ означава обща сума, действително платима от бенефициера за съответните работни места, обхващаща брутната заплата преди данъчно облагане и задължителни отчисления, като социални осигуровки, разходи за грижи за деца и за родители, през определен период от време;
32. „нетно увеличение в числеността на персонала“ означава нетно увеличение в броя на служителите в засегнатия стопански обект в сравнение със средния им брой за даден период от време; следователно трябва да се извади броят на всички закрити работни места през този период и броят на лицата, назначени на пълен работен ден, на непълен работен ден и на сезонна работа, трябва да се отчете посредством техните единици труд за година;
33. „специализирана инфраструктура“ означава инфраструктура, която е изградена за предприятия, които могат да бъдат предварително идентифицирани, и е съобразена с техните нужди;
34. „финансов посредник“ означава всяка финансова институция, независимо от нейната форма и собственост, включително фондове, инвестиращи в други фондове, фондове за частни капиталови инвестиции, публични инвестиционни фондове, банки, институции за микрофинансиране и гаранционни фондове;

▼ B

35. „пробег“ означава движение на стоки от мястото на произход до мястото на местоназначение, включително междинните части или етапи в рамките на съответната държава членка или извън нея, извършено посредством едно или повече транспортни средства;
36. „справедлива норма на възвръщаемост (СНВ)“ означава очаквана норма на възвръщаемост, равняваща се на коригиран спрямо риска сконтов процент, който отразява равнището на риска, свързан с проекта, и естеството и количеството на капитала, който частни инвеститори планират да инвестират;
37. „общ размер на финансирането“ означава общ размер на инвестицията, извършена в допустимо предприятие или проект съгласно раздел 3 или съгласно членове 16 или 39 от настоящия регламент, с изключение на изцяло частните инвестиции, предоставени при пазарни условия и попадащи в обхвата на съответната мярка за държавна помощ;
38. „конкурентна тръжна процедура“ означава недискриминационна тръжна процедура, която предвижда участието на достатъчен брой предприятия и при която помощта е предоставена въз основа на първоначалната оферта, представена от участника в търга, или клирингова цена. Освен това бюджетът или обемът, свързан с тръжната процедура, е правообвързващо ограничение, от което следва, че невсички участници могат да получат помощ;

▼ M1

39. „оперативна печалба“ означава разликата между сконтираните приходи и сконтираните оперативни разходи през икономическия живот на инвестицията, като тази разлика е положителна стойност. Оперативните разходи включват разходи за персонал, материали, услуги, възложени на външни изпълнители, комуникации, енергия, поддръжка, наем, управление, но не включват амортизационните разходи и разходите за финансиране, ако те са били покрити с инвестиционна помощ. Сконтирането на приходите и оперативните разходи с подходящ дисконтов процент позволява реализирането на разумна печалба.

▼ B**Определения за регионалните помощи**

40. Определенията, които се прилагат за помощите за широко-лентови инфраструктури (раздел 10), са приложими за съответните разпоредби за регионалните помощи.
41. „регионална инвестиционна помощ“ означава регионална помощ, предоставена за първоначална инвестиция, или първоначална инвестиция в полза на нова стопанска дейност;

▼ M1

42. „регионална оперативна помощ“ означава помощ за намаляване на текущите разходи на дадено предприятие. Тук се включват разходи за персонал, материали, услуги, възложени на подизпълнители, комуникации, енергия, поддръжка, наем, управление. Тези разходи не включват амортизационните разходи и разходите за финансиране, ако те са били включени в допустимите разходи при предоставянето на инвестиционната помощ;

▼ B

43. „стоманодобивен сектор“ означава всички дейности, свързани с производството на един или повече от следните продукти:

▼B

а) чугун на блокове и феросплави:

чугун за производство на стомана, леярски чугун и друг чугун за производство на стомана, шпигелайзен (желязно-манганови сплави) и високовъглеродни желязно-манганови сплави, без да се включват други феросплави;

б) суровини и полуготови продукти от желязо, обикновена стомана или специална стомана:

лята стомана, на блокове или не, включително блокове за коване на полуготови изделия: блуми, пръти и сляби, листове и листове покалаена ламарина, горещо валцувани коилси, с изключение на производство на лята стомана за леене от малки и средни леярни;

в) готови продукти след гореща обработка на желязо, обикновена стомана или специална стомана:

релси, траверси, сглобяеми плоскости, единични плоскости, профили, тежки секции с дебелина 80 mm и по-голяма, валцувани плоскости, профили и секции с дебелина по-малко от 80 mm и плоскости по-тънки от 150 mm, тел, тръби с кръгло сечение и други профили, горещо валцувани вериги и ленти (включително ленти за тръби), плосковалцовани продукти и листове с дебелина 3 mm или повече, плосковалцовани продукти с универсално предназначение с дебелина 150 mm или повече, с изключение на тел и продукти от тел, полирани пръти и железни отливки;

г) готови продукти след студена обработка на желязо:

покалаена ламарина, матова ламарина, черна ламарина, галванизирани или с други видове покритие листове ламарина, студено валцувани листове, електролитни листове, ленти за покалаена ламарина, студено валцувани плоскости, във форма на коилси или ленти;

д) тръби:

всички безшевни стоманени тръби, запоени стоманени тръби с диаметър, надхвърлящ 406,4 mm;

44. „сектор за производство на синтетични влакна“ означава:

а) екструдирание/текстуриране на всички основни видове влакна и преди на база полиестер, полиамид, акрил или пропилен, независимо от предназначението им; или

б) полимеризация (включително поликондензация), когато е интегрирана в процеса на екстудирание предвид използваното оборудване; или

в) всички спомагателни процеси, които са свързани с едновременно инсталиране на мощности за екстудирание/текстуриране от потенциалния бенефициер или от друго дружество, принадлежащо към същата група, и които при конкретния вид стопанска дейност обикновено са интегрирани в тези мощности предвид използваното оборудване;

45. „транспортен сектор“ означава превоз на пътници с въздушен, морски, автомобилен или железопътен транспорт и транспорт по вътрешни водни пътища или услугите по товарен превоз за чужда сметка или срещу възнаграждение; по-конкретно „транспортен сектор“ означава следните дейности по NACE Rev. 2:

▼B

- a) NACE 49: Сухопътен транспорт и тръбопроводен транспорт с изключение на NACE 49.32 Таксиметрови превози, 49.42 Услуги по преместване, 49.5 Тръбопроводен транспорт;
 - б) NACE 50: Воден транспорт;
 - в) NACE 51: Въздушен транспорт, с изключение на NACE 51.22 Космически транспорт;
46. „схема, предназначена за ограничен брой конкретни стопански сектори“ означава схема, която обхваща дейности, попадащи в обхвата на по-малко от пет класа (четирицифрени кодове) на статистическата класификация на NACE Rev. 2;
47. „туристическа дейност“ означава следните дейности по NACE Rev. 2:
- a) NACE 55: Хотелиерство;
 - б) NACE 56: Ресторантьорство;
 - в) NACE 79: Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации;
 - г) NACE 90: Артистична и творческа дейност;
 - д) NACE 91: Библиотеки, архиви, музеи и други дейности в областта на културата;
 - е) NACE 93: Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих;

▼M1

48. „слабо населени райони“ са регионите по NUTS 2 с по-малко от 8 жители на км⁽¹⁾ или регионите по NUTS 3 с по-малко от 12,5 жители на км⁽¹⁾ или регионите, признати от Комисията като такива в индивидуално решение относно картите на регионалните помощи, което е в сила към момента на предоставяне на помощта;
- 48a. „много слабо населени райони“ са регионите по NUTS 2 с по-малко от 8 жители на км⁽¹⁾ или регионите, признати от Комисията като такива в индивидуално решение относно картите на регионалните помощи, което е в сила към момента на предоставяне на помощта;

▼B

49. „първоначална инвестиция“ означава:
- a) инвестиция в материални и нематериални активи, свързани със създаването на нов стопански обект, разширяването на капацитета на съществуващ стопански обект, диверсификацията на продукцията на стопански обект с продукти, които не са били произвеждани до момента в стопанския обект, или основна промяна в целия производствен процес на съществуващ стопански обект; или
 - б) придобиване на активи, принадлежащи на стопански обект, който е закрит или е щял да бъде закрит, ако не е бил закупен, и е закупен от инвеститор, който не е свързан с продавача, и изключва простото изкупуване на акциите или дяловете на дадено предприятие;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1).

▼B

50. „същата или подобна дейност“ означава дейност, попадаща в същия клас (четирицифрен код) от статистическата класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2, установена с Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 и за изменение на Регламент (ЕИО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои ЕО регламенти относно специфичните статистически области ⁽¹⁾;
51. „първоначална инвестиция в полза на нова стопанска дейност“ означава:
- а) инвестиция в материални и нематериални активи, свързана със създаването на нов стопански обект или с диверсификацията на дейността на стопанския обект, при условие че новата дейност не е същата или подобна на дейността, упражнявана от стопанския обект в миналото;
 - б) закупуване на активите на стопански обект, който е закрит или е щял да бъде закрит, ако не е бил закупен, и е закупен от инвеститор, който не е свързан с продавача, при условие че новата дейност, която трябва да се извършва с придобитите активи, не е същата или подобна на извършваната дейност в стопанския обект преди закупуването;
52. „голям инвестиционен проект“ означава първоначална инвестиция с допустими разходи над 50 млн. евро, изчислени по цени и обменни курсове към датата на предоставяне на помощта;
53. „място на местоназначение“ означава място, където се разтоварват стоките;
54. „място на произход“ означава място, където стоките се натоварват за превоз;

▼M1

55. „райони, отговарящи на изискванията за оперативна помощ“ означава най-отдалечени региони, посочени в член 349 от Договора, слабо населени райони или много слабо населени райони;

▼B

56. „начин на транспорт“ означава железопътен транспорт, автомобилен товарен транспорт, транспорт по вътрешни водни пътища, морски транспорт, въздушен транспорт и интермодален транспорт;
57. „фонд за градско развитие (ФГР)“ означава специализиран инвестиционен инструмент, създаден за целите на инвестирането в проекти за градско развитие по мярката за помощ за градско развитие. ФГР се управляват от управители на фондове за градско развитие;
58. „управител на фонд за градско развитие“ означава професионално управленско дружество с правосубектност, което подбира и инвестира в допустими фондове за градско развитие;

⁽¹⁾ ОВ L 393, 30.12.2006 г., стр. 1.

▼ B

59. „проект за градско развитие (ПГР)“ означава инвестиционен проект, който има потенциал да подкрепя изпълнението на намеси, предвидени в интегриран подход за устойчиво градско развитие, и допринася за постигането на целите, определени в него, включително проекти с вътрешна норма на възвръщаемост, която може да е недостатъчна за привличането на финансиране на чисто търговска основа. Проектът за градско развитие може да бъде организиран като отделно финансиране в рамките на правните структури на бенефициера — частен инвеститор, или като отделно юридическо лице, например дружество със специално предназначение;
60. „интегрирана стратегия за устойчиво градско развитие“ означава официално предложена стратегия, сертифицирана от съответния местен орган или ведомство в публичния сектор, определена за конкретна градска географска зона и за даден период, в която се съдържат интегрирани действия за справяне с икономическите, екологичните, климатичните, демографските и социалните предизвикателства, засягащи градските райони;
61. „принос в натура“ означава принос на земя или недвижимо имущество, когато земята или недвижимото имущество са част от проект за градско развитие;

▼ M1

- 61a. „преместване“ означава прехвърлянето на същата или подобна дейност или част от нея от предприятие в една от договарящите страни по Споразумението за ЕИП (първоначално предприятие) към предприятието, в който се извършват подпомаганите инвестиции, на територията на друга договаряща страна по Споразумението за ЕИП (подпомагано предприятие). Прехвърляне е налице, ако продукт или услуга в първоначалното и в подпомаганото предприятие поне отчасти преследва същите цели и отговаря на търсенето или нуждите на едни и същи клиенти и води до загуба на работни места в същата или подобна дейност в едно от първоначалните предприятия на бенефициера в ЕИП.

▼ B**Определения за помощите за МСП**

62. „Заетост, пряко създадена от инвестиционен проект“ означава заетост по отношение на дейността, за която е насочена инвестицията, включително заетост, създадена в резултат на увеличение на процента на използване на създадения от инвестицията капацитет;

▼ M4**▼ B****Определения за помощите за достъп на МСП до финансиране**

66. „Квазикапиталова инвестиция“ означава вид финансиране, нареждащо се между собствения капитал и дълг. То е с по-голям риск от първостепенния дълг и с по-малък риск от базовия собствен капитал. Нейната рентабилност за притежателя ѝ зависи главно от печалбите или загубите на целевото предприятие, в което е направена, като тя не е обезпечена в случай на неизпълнение на задълженията. Квазикапиталовите инвестиции могат да бъдат структурирани като необезпечен и подчинен дълг, включително дълг „мецанин“, а в някои случаи и конвертируеми в собствен капитал, или като привилегирован собствен капитал;

▼ B

67. „гаранция“ в контекста на раздели 1, 3 и 7 от регламента означава писмен ангажимент за поемане на отговорност за всички или за част от новите трансакции, свързани със заеми, на трета страна, например дългови или лизингови инструменти, както и квазикапиталови инструменти;
68. „процент на гаранцията“ означава процент на поетите от публичен инвеститор загуби за всяка трансакция, допустима по съответната мярка за държавна помощ;
69. „оттегляне“ означава ликвидация на вложения от финансов посредник или инвеститор капитал, включваща търговска продажба, отписване, изплащане на дялове или заеми, продажба на друг финансов посредник или на друг инвеститор, продажба на финансова институция и продажба чрез публично предлагане, включително първоначално публично предлагане;
70. „финансова дотация“ означава възстановима публична инвестиция за финансов посредник с цел извършване на инвестиции по мярка за рисково финансиране, като всички постъпления от нея се връщат на публичния инвеститор;
71. „инвестиция за рисково финансиране“ означава капиталови и квазикапиталови инвестиции, заеми, включително лизинг, гаранции или комбинация от тези инструменти в полза на допустими предприятия с цел извършване на нови инвестиции;
72. „независим частен инвеститор“ означава частен инвеститор, който не е акционер в допустимото предприятие, в което инвестира, включително „бизнес ангели“ и финансови институции, независимо от тяхната собственост, доколкото те поемат пълния риск по отношение на своята инвестиция. При учредяването на ново дружество се счита, че частните инвеститори, включително учредителите, са независими от него;
73. „физическо лице“ означава за целите на членове 21 и 23 лице, което не е юридическо лице или предприятие по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора;
74. „капиталова инвестиция“ означава предоставяне на капитал в полза на предприятие, който капитал е инвестиран пряко или непряко в замяна на собствеността върху съответен дял от това предприятие;
75. „първа търговска продажба“ означава първа продажба на дружеството на пазара на продукти или услуги, с изключение на ограничени продажби за изпитване на пазара;
76. „нерегистрирано на фондовата борса МСП“ означава МСП, което не фигурира в официалния списък на фондовата борса, с изключение на алтернативните платформи за търговия;
77. „последваща инвестиция“ означава допълнителна инвестиция за рисково финансиране, направена в дружество след един или повече предишни инвестиционни кръгове за рисково финансиране;
78. „заместващ капитал“ означава закупуване на съществуващи акции или дялове в дадено дружество от предишен инвеститор или акционер;

▼B

79. „упълномощен субект“ означава Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, международна финансова институция, в която държава членка е акционер, или финансова институция, установена в държава членка и целяща постигането на публичен интерес под контрола на публичен орган, публичноправен орган или частноправен орган със задача за обществена услуга; упълномощеният субект може да бъде избран или пряко определян в съответствие с разпоредбите на Директива 2004/18/ЕО относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки⁽¹⁾ или всеки последващ законодателен акт, който заменя тази директива изцяло или частично;
80. „иновационно предприятие“ означава предприятие:
- а) което може да докаже чрез оценка, извършена от външен експерт, че в обозримо бъдеще ще разработи продукти, услуги или процеси, които са нови или в съществена степен подобрени в сравнение с най-високите достижения в своя отрасъл и които са свързани с риск от технологичен или индустриален неуспех; или
 - б) чиито разходи за научноизследователска и развойна дейност представляват поне 10 % от общите му оперативни разходи през поне една от трите години преди предоставянето на помощта или, в случаите на новосъздадени предприятия без финансова история, се определят въз основа на одит за текущия фискален период, заверен от външен одитор;
81. „алтернативна платформа за търговия“ означава многостранна търговска система съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 15 от Директива 2004/39/ЕО, при която повечето допуснати до търговия финансови инструменти са емитирани от МСП;
82. „заем“ означава споразумение, което задължава заемодателя да предостави на заемополучателя договорена сума пари за договорен срок, според което заемополучателят е длъжен да изплати обратно тази сума в договорения срок. То може да бъде под формата на заем или на друг инструмент за финансиране, включително лизинг, и се характеризира с това, че осигурява на заемодателя минимална доходност. Рефинансирането на съществуващите заеми не представлява допустим заем.

Определения за помощите за научноизследователска и развойна дейност и иновации

83. „Организация за научни изследвания и разпространение на знания“ означава субект (например университети или научноизследователски институти, агенции за технологичен трансфер, иновационни посредници, ориентирани към изследователска дейност физически или виртуални организации за сътрудничество), независимо от неговия правен статут (дали е учреден съгласно публичното или частното право) или начин на финансиране, чиято основна цел е да извършва независими фундаментални научни изследвания, индустриални научни изследвания или експериментално развитие или да разпространява в широк мащаб резултатите

⁽¹⁾ ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 114.

▼ B

от тези дейности посредством преподаване, публикации или трансфер на знания. Когато такъв субект упражнява също така стопански дейности, финансирането, разходите и приходите от тези стопански дейности трябва да се отчитат отделно. Предприятията, които са в състояние да упражняват ключово влияние върху такъв субект, в качеството си например на акционери или членове, може да не се ползват с правото на преференциален достъп до постигнатите от него резултати;

84. „фундаментални научни изследвания“ означава експериментална или теоретична работа, предприета основно с цел придобиване на нови знания за причините за явленията или наблюдаемите факти без очаквано пряко търговско приложение или използване;
85. „индустриални научни изследвания“ означава планирани научни изследвания или проучвания от изключително значение, предназначени за придобиването на нови знания и умения за разработване на нови продукти, процеси или услуги, или за постигане на съществени подобрения на съществуващи продукти, процеси или услуги. Те включват създаването на компоненти от сложни системи и могат да включват конструирането на прототипи в лабораторна среда или в среда със симулирани интерфейси на съществуващи системи, както и създаването на пилотни линии, когато това е необходимо за индустриалните научни изследвания, по-специално за валидиране на технологии с широко приложение;
86. „експериментално развитие“ означава придобиване, съчетаване, оформяне и използване на съществуващи научни, технологични, търговски и други важни знания и умения с цел разработване на нови или усъвършенствани продукти, процеси или услуги. То може да включва също, например, дейности, които имат за цел концептуалното определение, планирането и документирането на нови продукти, процеси или услуги.

Експерименталното развитие може да включва разработване на прототипи, демонстрация, разработване на пилотни проекти, изпитване и валидиране на нови или усъвършенствани продукти, процеси и услуги в среда, която е представителна за оперативните условия в реалния живот, когато главната цел е по-нататъшното техническо подобряване на продукти, процеси или услуги, които не са в окончателния си вид. Това може да включва разработване на търговски използвани прототипи или пилотни проекти, които са необходими за крайния търговски продукт и чието производство е твърде скъпо, за да бъдат използвани само за демонстрации и валидиране.

Експерименталното развитие не включва рутинни и периодични изменения, въвеждани в съществуващи продукти, производствени линии, производствени процеси, услуги или други операции в процес на изпълнение, дори ако тези изменения могат да представляват подобрения;

87. „проучване на осъществимостта“ означава оценка и анализ на потенциала на даден проект, чиято цел е да улеснят процеса на вземане на решения, като се разкриват обективно и рационално неговите силни и слаби страни, възможности и заплахи и се определят необходимите ресурси за изпълнението му и в крайна сметка на перспективите му за успех;

▼ B

88. „разходи за персонал“ означава разходи за изследователи, технически персонал и друг помощен персонал, доколкото те са наети за съответния проект или съответната дейност;
89. „сделка между несвързани лица“ означава, че условията на сделката между договарящите се страни не се различават от условията, които биха били договорени между независими предприятия, и не съдържат елемент на колюзия. Всяка сделка, която е резултат от открита, прозрачна и недискриминационна процедура, се разглежда като съответстваща на принципа на сделката между несвързани лица;
90. „ефективно сътрудничество“ означава сътрудничество между най-малко две независими страни за обмен на знания или технологии или за постигане на обща цел, основана на разделението на труда, при което страните определят заедно обхвата на съвместния проект, допринасят за осъществяването му и споделят рисковете и резултатите от него. Една или няколко страни могат да поемат пълните разходи по проекта и по този начин да облекчат другите страни от финансовите му рискове. Извършването на научни изследвания, възложени по силата на договор, и предоставянето на изследователски услуги не се считат за форми на сътрудничество;
91. „научноизследователска инфраструктура“ означава съоръжения, ресурси и свързани с тях услуги, използвани от научната общност за провеждане на научни изследвания в съответните области, и обхваща научно оборудване или набори от инструменти, ресурси, основани на знанието, като колекции, архиви или структурирана научна информация, помощни инфраструктури, основаващи се на информационни и телекомуникационни технологии от типа GRID, компютърна техника, софтуер и средства за комуникация, както и всички други средства с уникален характер, позволяващ провеждането на научни изследвания. Тези инфраструктури могат да бъдат съсредоточени в един обект или „разпръснати“ (организирана мрежа от ресурси) в съответствие с член 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 723/2009 на Съвета от 25 юни 2009 г. относно правната рамка на Общността за консорциум за европейска научноизследователска инфраструктура (ERIC) ⁽¹⁾;
92. „иновационни клъстери“ означава структури или организирани групи от независими страни (като например иновационни стартиращи предприятия, малки, средни и големи предприятия, както и организации за научни изследвания и разпространение на знания, организации с нестопанска цел и други сходни икономически субекти), създадени с цел да стимулират иновационната дейност чрез популяризиране, съвместно използване на съоръжения и обмен на познания и опит, ефективен принос за трансфера на знания, изграждане на мрежи, разпространение на информация и сътрудничество между предприятията и други организации в клъстера;
93. „висококвалифициран персонал“ означава персонал с висше образование и поне 5 години подходящ трудов стаж, който може да включва и обучение по докторски програми;
94. „консултантски услуги в областта на иновациите“ означава консултиране, подпомагане и обучение в областта на трансфера на знания, придобиването, защитата и експлоатацията на нематериални активи, използването на стандарти и на правилата, които ги уреждат;

⁽¹⁾ ОВ L 206, 8.8.2009 г., стр. 1.

▼ B

95. „услуги в подкрепа на иновациите“ означава осигуряване на офис пространство, бази данни, библиотеки, пазарни проучвания, лаборатории, етикети за качество, изпитване и сертифициране с цел разработване на по-ефективни продукти, процеси или услуги;
96. „иновация на организации“ означава внедряване на нов организационен метод в търговската практика на предприятието, организацията на работното място или външните отношения, с изключение на промените, които се основават на организационни методи, които вече се използват в предприятието, промени в управленската стратегия, сливания и придобивания, прекратяване на употребата на даден процес, обикновена подмяна или разширяване на капитала, промени, произтичащи единствено от изменение във факторните цени, персонализирано производство, адаптиране към местния пазар, редовни сезонни и други циклични промени и търговия с нови или съществено усъвършенствани продукти;
97. „иновация на процеси“ означава внедряване на нов или усъвършенстван в значителна степен метод на производство или доставка (включително съществени промени в техниките, оборудването и/или софтуера), но не включва малки промени или подобрения, повишаване на капацитета за производство или обслужване, получено посредством добавяне на производствени или логистични системи, които са много сходни с вече използваните, прекратяване на използването на даден процес, обикновена замяна или разширяване на капитала, промени, предизвикани единствено от изменението на цените на производствените фактори, персонализирано производство, адаптиране към местния пазар, редовни сезонни и други циклични промени и търговия с нови или съществено усъвършенствани продукти;
98. „командиrowане“ означава временно наемане на персонал от бенефициера, като този персонал има право да се върне при предишния си работодател.

Определения за помощите за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания

99. „Работещ в силно неравностойно положение“ означава лице, което:
- а) не е било на редовна платена работа от поне 24 месеца; или
 - б) не е било на редовна платена работа от поне 12 месеца и принадлежи към една от категориите в букви б)—ж), посочени в определението на „работещ в неравностойно положение“;
100. „защитени работни места“ означава трудова заетост в предприятие, в което поне 30 % от заетите са работещи с увреждания.

Определения за помощите за опазване на околната среда

101. „Опазване на околната среда“ означава всяко действие, което има за цел да се възстановят или предотвратят щетите върху физическата среда или природните ресурси, причинени от собствените дейности на бенефициера, да се намали рискът от подобни щети или да се осигури по-ефикасно използване на природните ресурси, включително мерки за спестяване на енергия и използване на възобновяеми енергийни източници;

▼ B

102. „стандарт на Съюза“ означава:
- a) задължителен стандарт на Съюза, определящ равнището на опазване на околната среда, което трябва да бъде постигнато от отделните предприятия; или
 - б) задължението съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ да се използват най-добрите налични техники (НДНТ) и да се гарантира, че нивата на емисиите на замърсителите не са по-високи отколкото биха били, когато се прилагат НДНТ. В случаите, в които равнищата на емисиите, свързани с използване на НДНТ, са определени в актове за изпълнение, които са приети в съответствие с Директива 2010/75/ЕС, тези равнища ще бъдат приложими за целите на настоящия регламент; когато тези равнища са изразени като обхват, ще се прилага лимитът, постигнат за първи път с НДНТ;

▼ M4

- 102a. „инфраструктура за зареждане“ означава фиксирана или мобилна инфраструктура, снабдяваща пътни превозни средства с електрическа енергия;
- 102б. „инфраструктура за зареждане с гориво“ означава фиксирана или мобилна инфраструктура, снабдяваща пътни превозни средства с водород;
- 102в. „водород от възобновяеми източници“ означава водород, произведен чрез електролиза на вода (в електролизатор, захранван с електрическа енергия от възобновяеми източници на електроенергия) или чрез реформинг на биогаз или чрез биохимична конверсия на биомаса, ако е в съответствие с изискванията за устойчивост, определени в член 29 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и Съвета ⁽²⁾.

▼ B

103. „енергийна ефективност“ означава количеството спестена енергия, определено чрез измерване и/или оценка на потреблението преди и след прилагането на мярка за повишаване на енергийната ефективност, като същевременно се осигурява нормализиране на външните условия, които оказват въздействие върху потреблението на енергия;

▼ M4

- 103a. „жилищна сграда“ означава сграда, състояща се единствено от еднофамилни или многофамилни жилища;
- 103б. „социални услуги“ означава ясно определени услуги, които посрещат социални нужди, по-специално свързани със здравеопазването и дългосрочните грижи, грижите за децата, достъпа до пазара на труда и реинтеграцията в него, социалното жилищно настаняване (т.е. жилища за граждани в неравностойно положение или групи в неравностойно социално положение, които поради ограничената си платежоспособност нямат възможност да намерят жилище при пазарни условия) и грижите и социалното приобщаване на уязвими групи (съгласно обяснението в съображение 11 от Решение 2012/21/ЕС на Комисията ⁽³⁾);

⁽¹⁾ ОВ L 24, 29.1.2008 г., стр. 8.

⁽²⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

⁽³⁾ Решение 2012/21/ЕС на Комисията от 20 декември 2011 г. относно прилагането на член 106, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз за държавната помощ под формата на компенсация за обществена услуга, предоставена на определени предприятия, наточварени с извършването на услуги от общ икономически интерес (ОВ L 7, 11.1.2012 г., стр. 3).

▼ **M4**

- 103в. „цифровизация“ означава възприемането на технологии за електронни устройства и/или системи, които дават възможност да се увеличат функционалните възможности на продуктите, да се развият онлайн услуги, да се модернизират процесите или да се премине към бизнес модели, които се основават на премахването на посредничеството при производството на стоки и предоставянето на услуги, като в крайна сметка се генерира преобразяващо въздействие;
- 103г. „подготвеност за интелигентно управление“ означава способността на сградите (или на обособените части от сгради) да адаптират своето функциониране към потребностите на обитателя, включително да оптимизират своята енергийна ефективност и цялостни експлоатационни характеристики, и да се адаптират към сигналите от електроенергийната мрежа;
- 103д. „малко дружество със средна капитализация“ означава предприятие, което не е МСП, с не повече от 499 служители, изчислени в съответствие с членове 3—6 от приложение I, чийто годишен оборот не надвишава 100 милиона евро или чийто годишен баланс не надвишава 86 милиона евро; няколко субекта се считат за едно предприятие, ако е изпълнено което и да е от условията, посочени в член 3, параграф 3 от приложение I;

▼ **B**

104. „проект за енергийна ефективност“ означава инвестиционен проект, който повишава енергийната ефективност на дадена сграда;
105. „фонд за енергийна ефективност (ФЕЕ)“ означава дружество със специална инвестиционна цел, създадено с цел инвестиране в проекти за енергийна ефективност, предназначени за подобряване на енергийната ефективност на сградите, както в жилищния сектор, така и извън него. ФЕЕ се управляват от управители на фонд за енергийната ефективност;
106. „управител на фонд за енергийната ефективност“ означава професионално управленско дружество с правосубектност, което избира и инвестира в допустими проекти за енергийна ефективност;
107. „високоэффективно комбинирано производство на енергия“ означава комбинирано производство на енергия, което отговаря на определението за високоэффективно комбинирано производство на енергия съгласно член 2, точка 34 от Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО ⁽¹⁾;
108. „комбинирано производство (когенерация)“ или комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия означава едновременното производство в един процес на термична енергия и на електрическа и/или механична енергия;
109. „енергия от възобновяеми енергийни източници“ означава енергия, произведена от съоръжения, които използват единствено възобновяеми енергийни източници, както и съответния дял, измерен в топлинна стойност, на енергията, произведена от възобновяеми енергийни източници в хибридни съоръжения, които използват и традиционни енергийни източници. Тя включва електроенергия от възобновяеми източници, използвана за зареждане на системите за съхранение, но не включва електроенергия, произведена като резултат от използване на тези системи;

⁽¹⁾ ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1.

▼B

110. „възобновяеми енергийни източници“ означава следните възобновяеми неизкопаеми енергийни източници: вятърна, слънчева, аеротермална, геотермална, хидротермална и океанска енергия, водноелектрическа енергия, биомаса, сметищен газ, газ от пречиствателни инсталации за отпадни води и биогазове;
111. „биогориво“ означава произведени от биомаса течни или газообразни горива, използвани за транспортни цели;
112. „устойчиво биогориво“ означава биогориво, което изпълнява критериите за устойчивост, посочени в член 17 от Директива 2009/28/ЕО;
113. „биогориво, произведено от хранителни култури“ означава биогориво, произведено от зърнени култури и други култури, богати на скорбяла, захар и маслодайни култури, съгласно определението в Предложението на Комисията за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 98/70/ЕО относно качеството на бензиновите и дизеловите горива и за изменение на Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници ⁽¹⁾;
114. „нова и иновационна технология“ означава нова и недоказана технология в сравнение с последните постижения в индустрията, която крие риск от технологичен или промишлен неуспех и която не представлява оптимизиране или надграждане на съществуваща технология;
115. „задължения за балансиране“ означава задължение във връзка с дисбаланси (отклонения между производството, потреблението и пазарните трансакции) на даден участник на пазара или на неговия избран представител, наричан „страната, отговорна за баланса“, в рамките на определен период от време, наричан „период за отстраняване на дисбаланс“;
116. „стандартни отговорности за балансиране“ означава недискриминационни отговорности за балансиране между технологиите, които не освобождават производителите от тези отговорности;
117. „биомаса“ означава биоразградима част на продукти, отпадъци и остатъци от земеделието (включително растителни и животински вещества), горското стопанство и свързаните с тях отрасли, включително риболов и аквакултури, както и биогазове и биоразградимата част на промишлени и битови отпадъци;
118. „общо средни разходи за производство на енергия“ означава изчисление на разходите за производство на електроенергия в точката на свързване до мястото за натоварване или електроенергийната мрежа. В тях се включват началният капитал, процентът на отстъпка, както и разходите за непрекъсната експлоатация, гориво и поддръжка;
119. „екологичен данък“ означава данък със специална данъчна основа, която има ясно неблагоприятно въздействие върху околната среда, или с който се облагат определени дейности, стоки или услуги, така че разходите за опазване на околната среда да бъдат включени в тяхната цена и/или производителите и потребителите да се насочат към дейности, които опазват по-добре околната среда;

⁽¹⁾ COM(2012) 595, 17.10.2012 г.

▼ B

120. „минимално данъчно равнище в Съюза“ означава минималното равнище на данъчно облагане, предвидено в законодателството на Съюза; за енергийните продукти и електроенергията то означава минималното равнище на данъчно облагане, предвидено в приложение I към Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно реструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията ⁽¹⁾;
121. „замърсена зона“ означава обект, където има потвърдено причинено от човека наличие на опасни вещества в степен, в която те излагат човешкото здраве или околната среда на значителен риск, като се имат предвид настоящото и съгласуваното бъдещо използване на земята;
122. „принцип замърсителят плаща“ или „ПЗП“ означава, че разходите за мерки за отстраняване на замърсяването трябва да бъдат поети от неговия причинител;
123. „замърсяване“ означава вреда, причинена от замърсителя чрез прякото или непряко увреждане на околната среда или чрез създаването на условия, които водят до такова увреждане на физическата заобикаляща среда или на природните ресурси;
124. „енергийноефективно районно отопление и охлаждане“ означава районна отоплителна и охладителна система, която отговаря на определението за ефективна районна отоплителна и охладителна система в член 2, точки 41 и 42 от Директива 2012/27/ЕС. Това определение включва производствените централи за отопление и охлаждане и мрежата (включително свързаните с нея съоръжения), които са необходими за разпределението на отоплението или охлаждането от производствените агрегати до помещенията на клиента;
125. „замърсител“ означава лице, което пряко или непряко уврежда околната среда или което създава условия, водещи до такова увреждане;
126. „повторна употреба“ означава всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за същата цел, за която са били предназначени;
127. „подготовка за повторна употреба“ означава дейности по оползотворяване, представляващи проверка, почистване или поправка, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да могат да бъдат използвани повторно без каквато и да е друга предварителна обработка;
128. „рециклиране“ означава всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности;
129. „най-съвременни технологии“ означава процес, при който повторната употреба на отпадъчен продукт за производство на краен продукт е икономически доходна обичайна практика. Когато е целесъобразно, понятието за „най-съвременни технологии“ трябва да се разглежда от технологична гледна точка и от гледна точка на вътрешния пазар на Съюза;

⁽¹⁾ ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51.

▼B

130. „енергийна инфраструктура“ означава всякакво материално оборудване или съоръжения, които са разположени в Съюза или свързват Съюза с една или повече трети държави и които попадат в една от следните категории:

- а) относно електроенергията:
- i) инфраструктура за пренос съгласно определението в член 2, точка 3 от Директива 2009/72/ЕО от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия ⁽¹⁾;
 - ii) инфраструктура за разпределение съгласно определението в член 2, точка 5 от Директива 2009/72/ЕО;
 - iii) хранилища за електроенергия, които се определят като съоръжения, използвани за натрупване на електроенергия за постоянно или временно в надземна или подземна инфраструктура или геоложки обекти, при условие че те са директно свързани към електропроводи за високо налягане, проектирани за напрежение 110 kV или по-високо;
 - iv) всякакво оборудване или инсталация, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системите, определени в букви i)–iii), включително системите за защита, следене и контрол за всички напрежения и подстанции; и
 - v) интелигентни мрежи, определени като всякакво оборудване, линии, кабели или инсталации, както на равнище пренос, така и на равнище ниско и средно напрежение, чиято цел е двупосочна цифрова комуникация, реалновременна или близка до реалновременната, интерактивно и интелигентно следене и управление на производството, преноса, разпределението и потреблението на електроенергия в рамките на дадена електроенергийна мрежа с оглед на разработването на мрежа, ефективно интегрираща поведението и действията на всички свързани с нея потребители — производители, потребители и тези, които са едновременно производители и потребители, за да се гарантира икономически ефективна и устойчива електроенергийна система с ниски загуби и високо качество и сигурност на електроснабдяването и безопасността;
- б) относно газа:
- i) преносни и разпределителни газопроводи за транспортиране на природен газ и биогаз, които са част от мрежа, с изключение на газопроводите с високо налягане, използвани за разпределение на природен газ в предходна част от мрежата;
 - ii) подземни хранилища, свързани с посочените газопроводи за високо налягане, посочени в буква i);
 - iii) съоръжения за приемане, съхраняване и регазификация или понижаване на налягането на втечнен природен газ (ВПГ) или сгъстен природен газ (СПГ); и
 - iv) всякакво оборудване или инсталации, които са от основно значение за безопасната, сигурна и ефективна работа на системата или за осигуряване на възможност за двупосочен капацитет, включително компресорни станции;

⁽¹⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55.

▼B

- в) относно нефта:
- i) нефтопроводи, използвани за транспортиране на суров нефт;
 - ii) помпени станции и нефтохранилища, необходими за експлоатацията на нефтопроводи за суров нефт; и
 - iii) всички съоръжения или инсталации, които са от основно значение за правилната, сигурна и ефективна работа на системата, включително системите за защита, следене и контрол, и съоръженията за реверсивно подаване;
- г) относно CO₂: мрежа от тръбопроводи, включително свързаните с нея компресорни станции, за преноса на CO₂ към местата за съхранение, с цел инжектиране на CO₂ в подходящи подземни геоложки формации за постоянно съхранение;

131. „законодателството за вътрешния пазар на електроенергия“ включва Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия, Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ⁽¹⁾, Регламент (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. за създаване на Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия⁽²⁾, Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия⁽³⁾ и Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопрепосни мрежи⁽⁴⁾ за природен газ или всякакво последващо законодателство, заместващо напълно или отчасти тези актове.

Определения за социалните помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони

132. „Място на обичайно пребиваване“ означава място, където едно лице живее в продължение на не по-малко от 185 дни за всяка календарна година поради лични и професионални връзки. Когато професионалните връзки на едно лице са на различно място от личните му връзки и то живее в две или повече държави членки, за място на обичайно пребиваване се счита мястото на личните му връзки, при условие че лицето се връща редовно на това място. Когато лицето живее в държава членка, за да извършва задача с определен срок, за негово място на обичайно пребиваване продължава да се счита мястото на личните му връзки, независимо дали то се завръща там в хода на тази дейност. Посещението на университет или училище в друга държава членка не представлява прехвърляне на мястото на обичайно пребиваване. Алтернативно, „място на обичайно пребиваване“ се тълкува съгласно националното право на държавите членки.

⁽¹⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94.

⁽²⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 15.

⁽⁴⁾ ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36.

▼ B**Определения за помощите за широколентови структури****▼ M4****▼ B**

134. „гражданско строителство, свързано с широколентов достъп“ означава гражданско строителство, което е необходимо за разгръщането на широколентова мрежа, например прокарване на път с цел поставяне на (широколентови) проводни;
135. „проводни“ означава подземни тръби или канали, които се използват за полагане на (оптични, медни или коаксиални) кабели на мрежа за широколентов достъп;
136. „физически необвързан достъп“ означава достъп до връзката с линията на крайния потребител и позволява на системите на конкурентите за пренос да предават пряко по тази връзка;

▼ M4

137. „пасивна мрежа“ означава мрежа без никакъв активен елемент, като например: строителна инфраструктура, тръби, проводни, помещения за контрол, шахти, неизползвани оптични нишки, кутии, електрозахранване, антени инсталации, пасивни антени, мачти, стълбове и кули;

▼ B

139. „достъп на едро“ означава достъп, който дава възможност на оператора да използва съоръженията на друг оператор. Възможно най-широкият достъп, който се предоставя по съответната мрежа, включва, на основата на настоящите технологични развития, поне следните продукти за достъп: за мрежите FTTH/FTTB: достъп до проводни, достъп до резервни оптични нишки, необвързан достъп до абонатната линия и битстрийм достъп; за кабелни мрежи: достъп до проводни и битстрийм достъп; за FTTC мрежи: достъп до проводни, необвързан достъп до абонатната подлиния и битстрийм достъп; за пасивна мрежова инфраструктура: достъп до проводни, достъп до резервни оптични нишки и/или необвързан достъп до абонатната линия; за широколентови мрежи, основани на ADSL: необвързан достъп до абонатната линия, битстрийм достъп; за мобилни или безжични мрежи: битстрийм, споделяне на физически антени мачти и достъп до мрежите за пренос (backhaul); за сателитни платформи: битстрийм достъп.

▼ M4

- 139a. „свързани към мрежата помещения“ означава помещенията, които в кратък срок могат да бъдат свързани по обичайни за крайния потребител такси за активиране, независимо дали тези помещения са свързани с мрежата. Операторът докладва за помещения като свързани към мрежата само ако след заявка на краен потребител той поеме ангажимент да свърже помещенията срещу обичайни такси за активиране, което означава без допълнителни или извънредни разходи и при всички случаи, без да се надхвърля средната такса за активиране във въпросната държава членка. Доставчикът на електронни съобщителни мрежи и услуги трябва да е в състояние да свърже и активира услугата в конкретните помещения в срок от четири седмици от датата на заявката;

▼ **M4**

- 139б. „движещи сили на социално-икономическото развитие“ означава образувания, които предвид своята мисия, естество или местоположение могат пряко или косвено да създават важни социално-икономически ползи за гражданите, предприятия и местните общности, разположени в обкръжаващата ги територия или в тяхната област на влияние, включително, наред с другото, публични органи, публични или частни субекти, на които е възложено да предоставят услуги от общ интерес или услуги от общ икономически интерес, както е посочено в член 106, параграф 2 от Договора, както и предприятия с интензивно използване на цифрови технологии;
- 139в. „коридор 5G“ означава транспортен маршрут за автомобилен, железопътен транспорт или за транспорт по вътрешни водни пътища, изцяло обхванат от инфраструктура за цифрова свързаност, и по-конкретно от системи 5G, и който позволява непрекъснатото предоставяне на взаимодействия цифрови услуги съгласно определението в Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, като например свързана и автоматизирана мобилност, подобни услуги за интелигентна мобилност за железопътния транспорт или цифрова свързаност по протежение на вътрешните водни пътища;

▼ **B****Определения за помощите за опазване на културата и културното наследство**

140. „Трудни аудио-визуални произведения“ означава произведения, определени като такива от държавите членки въз основа на предварително установени критерии при създаването на схеми или отпускането на помощи. Такива произведения могат да бъдат филми, чиято единствена оригинална версия е на официален език на държава членка с ограничена територия, население или езикова област, късометражни филми, премиерните и вторите филми на режисьорите, документалните филми или произведения с малки бюджети или други произведения с трудна търговска реализация;
141. „списък на Комитета за подпомагане на развитието на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР/КПР)“ означава всички държави и територии, които отговарят на условията за получаване на официална помощ за развитие и които са включени в списъка, изготвен от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие;
142. „разумна печалба“ се определя по отношение на обичайната печалба за съответния сектор. При всички случаи норма на възвръщаемост на капитала, която не надхвърля съответния суапов процент плюс премия от 100 базисни пункта, се счита за разумна.

Определения за помощите за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих

143. „Професионален спорт“ означава практикуването на спорт като платена професионална дейност или платена услуга, независимо от това дали е сключен официален трудов договор между професионалния спортист и съответната спортна организация, и когато възнаграждението надхвърля разходите за участие и представлява значителна част от дохода на атлета. За целите на настоящия регламент разходите за път и настаняване при участие в спортни събития не се считат за възнаграждение.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014 (OJ L 249, 14.7.2021 г., стр. 38).

▼ M1**Определения за помощ за регионални летища**

144. „летищна инфраструктура“ означава инфраструктурата и съоръженията, чрез които летището предоставя летищни услуги на авиокомпаниите и на различните доставчици на услуги, включително пистите, терминалите, стоянките, пътеките за рулиране, централизираната инфраструктура за наземно обслужване и всякакви други съоръжения, използвани пряко за летищни услуги, с изключение на инфраструктурата и оборудването, необходими главно за извършването на невъздухоплавателни дейности;
145. „авиокомпания“ означава всяка авиокомпания с валиден лиценз за експлоатация, издаден от държава членка или държава от Общоевропейското авиационно пространство съгласно Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
146. „летище“ означава субект или група субекти, който/която упражнява стопанска дейност, състояща се от предоставянето на летищни услуги на авиокомпаниите;
147. „летищни услуги“ означава услугите, които летище или негово дъщерно дружество предоставя на авиокомпаниите, т.е. осигуряване на обслужването на въздухоплавателните средства от кацането до излитането, както и на пътниците и товарите, така че авиокомпаниите да могат да предоставят въздухоплавателни транспортни услуги, включително и предоставянето на услуги по наземно обслужване и централизирана инфраструктура за наземно обслужване;
148. „среден годишен пътничкопоток“ означава стойността, определена въз основа на входящия и изходящия пътничкопоток през двете финансови години, предшестващи годината, в която е предоставена помощта;
149. „централизирана инфраструктура за наземно обслужване“ означава инфраструктурата, която обикновено се управлява от оператора на летището и се предоставя на разположение на различните доставчици на наземни услуги, извършващи дейност на летището в замяна на възнаграждение, с изключение на съоръженията, притежавани или експлоатирани от доставчици на услуги по наземно обслужване;
150. „високоскоростен влак“ означава влак, способен да достигне скорост над 200 km/h;
151. „наземни услуги“ означава услугите, предоставяни на ползвателите на летището, съгласно описанието в приложението към Директива 96/67/ЕО ⁽²⁾ на Съвета;
152. „невъздухоплавателни дейности“ означава търговски услуги за авиокомпаниите или други ползватели на летището, включително спомагателни услуги за пътници, за следитори или други доставчици на услуги, отдаване под наем на помещения за офиси и магазини, паркинги за автомобили и хотели;

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3).

⁽²⁾ Директива 96/67/ЕО на Съвета от 15 октомври 1996 г. относно достъп до пазара на наземни услуги в летищата на Общността (ОВ L 272, 25.10.1996 г., стр. 36).

▼ **M1**

153. „регионално летище“ означава летище с годишен пътникопоток до 3 милиона души;

Определения за помощ за пристанища

154. „пристанище“ означава наземно и морско пространство, състоящо се от инфраструктура и оборудване, предназначени главно за приемането на плавателни съдове, тяхното товарене и разтоварване, складиране, получаване и предаване на стоки и за качване и слизане от борда на пътници, екипажи и други лица, както и всяка друга инфраструктура, необходима на превозвачите в пристанището;
155. „морско пристанище“ означава пристанище, предназначено главно за приемането на плавателни съдове по море;
156. „вътрешно пристанище“ означава пристанище, различно от морско пристанище, за приемането на плавателни съдове по вътрешните водни пътища;
157. „пристанищна инфраструктура“ означава инфраструктура и съоръжения за предоставяне на транспортни пристанищни услуги, например котвени стоянки, използвани за акостирането на кораби, стени на кейовете, кейове и плаващи понтонни рампи в приливно-отливните области, вътрешни водни басейни, насипи и пресушаване на земя от морето, инфраструктура за алтернативни горива и инфраструктура за събиране на отпадъци от експлоатацията на корабите и на остатъци от товари;
158. „пристанищна суперструктура“ означава повърхностни съоръжения (напр. за съхранение), закрепено оборудване (като складове и сградите на терминала), както и мобилно оборудване (например кранове), намиращи се в пристанището с цел предоставяне на транспортни пристанищни услуги;
159. „инфраструктура за достъп“ означава всеки вид инфраструктура, необходима за осигуряването на достъп и влизане по суша, море или река от ползвателите до пристанище или в пристанище, по-специално пътища, железопътни коловози, канали и шлюзове;
160. „драгиране“ означава отстраняване на седименти от дъното на водните пътища за достъп до пристанище или в пристанище;
161. „инфраструктура за алтернативни горива“ означава закрепена, мобилна или офшорна пристанищна инфраструктура, позволяваща на пристанище да снабдява плавателни съдове с енергийни източници като електричество, водород, биогорива, съгласно определението им в член 2, буква и) от Директива 2009/28/ЕО, синтетични и парафинови горива, природен газ, включително биометан, в газообразна форма (компресиран природен газ) и в течна форма (втечнен природен газ) и втечнен нефтен газ, които служат, поне отчасти, като заместител на изкопаемите нефтени източници при снабдяването с енергия на транспорта, допринасят за неговата декарбонизация и повишават екологичните показатели на транспортния сектор;
162. „плавателни съдове“ означава плавателни конструкции, самоходни или несамоходни, с един или повече водозместващи корпуса на повърхността;
163. „мореплавателни съдове“ означава плавателни съдове, различни от плавателните съдове, които плават само или главно във вътрешни водни пътища или във води в рамките на или прилежащи към защитени води;

▼ M1

164. „плавателни съдове по вътрешните водни пътища“ означава плавателни съдове, предназначени да плават само или предимно по вътрешни водни пътища или във води в рамките на или прилежащи към защитени води;
165. „инфраструктура за събиране на отпадъци от експлоатацията на корабите и на остатъци от товари“ означава закрепено, плаващо или подвижно пристанищно съоръжение, което може да приема отпадъци от експлоатацията на корабите или остатъци от товари, както е определено в Директива 2000/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

▼ M4

Определения за помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU (термините, определени в други заглавия от настоящия член, имат същото значение като посоченото в него и за помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU)

166. „Фонд InvestEU“ „гаранция от ЕС“, „финансов продукт“, „национални насърчителни банки или институции“ и „партньор по изпълнението“ имат значението, определено в член 2 от Регламент (ЕС) 2021/523;
167. „финансов посредник“ за целите на раздел 16 означава финансов посредник по смисъла на точка 34, с изключение на партньорите по изпълнението;
168. „търговски финансов посредник“ означава финансов посредник, който извършва дейност със стопанска цел и изцяло на собствен риск, без държавна гаранция; националните насърчителни банки или институции не се считат за търговски финансови посредници;
169. „градски възел на TEN-T“ има значението, посочено в член 3, буква п) от Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾;
170. „нов участник“ означава железопътно предприятие по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, което отговаря на следните условия:
- а) то е получило лиценз в съответствие с член 17, параграф 3 от Директива 2012/34/ЕС за съответния пазарен сегмент по-малко от двадесет години преди предоставянето на помощта;
 - б) то не е свързано по смисъла на член 3, параграф 3 от приложение I към настоящия регламент с железопътно предприятие, получило лиценз по смисъла на член 3, параграф 14 от Директива 2012/34/ЕС преди 1 януари 2010 г.;

⁽¹⁾ Директива 2000/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2000 г. относно пристанищните приемни съоръжения за отпадъци от експлоатацията на корабите и на остатъци от товари (ОВ L 332, 28.12.2000 г., стр. 81).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа и за отмяна на Решение № 661/2010/ЕС (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 1).

⁽³⁾ Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. за създаване на единно европейско железопътно пространство (ОВ L 343, 14.12.2012 г., стр. 32).

▼ M4

171. „градски транспорт“ означава транспорт в рамките на град или агломерация и прилежащите му зони;
172. „екосистема“, „биологично разнообразие“ и „доброто състояние на екосистемата“ имат значението, определено в член 2 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;

▼ B*Член 3***Условия за освобождаване**

Схемите за помощ, индивидуалните помощи, предоставени по схеми за помощ, и помощите *ad hoc* са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграфи 2 и 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че отговарят на всички условия, определени в глава I от настоящия регламент, както и на специалните условия за съответната категория помощи, посочени в глава III от настоящия регламент.

*Член 4***Прагове за уведомяване**

1. Настоящият регламент не се прилага за помощи, надхвърлящи следните прагове:
- а) за регионални инвестиционни помощи: коригирания размер на помощта, изчислен по механизма, определен в член 2, точка 20, за инвестиция с допустими разходи от 100 млн. евро;
 - б) за регионални помощи за градско развитие: 20 млн. евро съгласно разпоредбите в член 16, параграф 3;
 - в) за инвестиционни помощи за МСП: 7,5 млн. евро за предприятие за инвестиционен проект;
 - г) за помощи за консултантски услуги в полза на МСП: 2 млн. евро за предприятие за проект;
 - д) за помощи за участие на МСП в панаири: 2 млн. евро за предприятие за година;

▼ M4

- е) за помощи за предприятия, участващи в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“: за помощи по член 20 — 2 милиона евро за предприятие за проект; за помощи по член 20а — посочените в член 20а, параграф 2 суми за предприятие за проект;

▼ B

- ж) за помощи за рисковане финансиране: 15 млн. евро за предприятие, което отговаря на условията за получаване на помощ съгласно разпоредбите на член 21, параграф 9;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

▼B

- з) за помощи за стартиращи предприятия: размера според предвиденото за предприятие в член 22, параграфи 3, 4 и 5;
- и) за помощи за научноизследователска и развойна дейност:
 - i) ако проектът е предимно за фундаментални научни изследвания: 40 млн. евро за предприятие за проект; такъв е случаят, когато повече от половината от допустимите разходи за проекта са направени във връзка с дейности, попадащи в категорията на фундаменталните научни изследвания;
 - ii) ако проектът е предимно за индустриални научни изследвания: 20 млн. евро за предприятие за проект; такъв е случаят, когато повече от половината от допустимите разходи за проекта са направени във връзка с дейности, попадащи в категорията на индустриалните научни изследвания или заедно в категориите на индустриалните и фундаменталните научни изследвания;
 - iii) ако проектът е предимно за експериментално развитие: 15 млн. евро за предприятие за проект; такъв е случаят, когато повече от половината от допустимите разходи за проекта са направени във връзка с дейности, попадащи в категорията на експерименталното развитие;
 - iv) за проектите EUREKA или проектите, които се изпълняват от съвместно предприятие, създадено съгласно член 185 или член 187 от Договора, размерът, установен в подточки i), ii) и iii), се удвоява;
 - v) ако помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност са предоставени под формата на възстановяеми аванси, които при липса на общоприета методология за изчисляване на техния брутен еквивалент на безвъзмездна помощ са изразени като процент от допустимите разходи и мярката предвижда, че при успех на проекта, който се определя въз основа на реалистична и предпазлива хипотеза, авансовите плащания ще бъдат върнати с лихвен процент, равен поне на сконтовия процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, размерът, посочен в подточки i)—iv), се увеличава с 50 %;
 - vi) помощи за проучвания на осъществимостта на научноизследователски дейности: 7,5 млн. евро за проучване;

▼M4

- vii) за помощи в полза на МСП за проекти за научноизследователска и развойна дейност, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ и които са изпълнени съгласно член 25а, сумата, посочена в член 25а;
- viii) за помощи в полза на действия „Мария Склодовска-Кюри“ и действия по линия на схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“, изпълнени по член 25б, сумите, посочени в член 25б;
- ix) за помощи във връзка със съфинансирани проекти за научноизследователска и развойна дейност, изпълнени по член 25в, сумите, посочени в член 25в;
- x) за помощи за действия за формиране на екипи, сумите, посочени в член 25 г.;

▼B

- й) за инвестиционни помощи за научноизследователски инфраструктури: 20 млн. евро за инфраструктура;

▼ B

- к) за помощи за иновационни клъстери: 7,5 млн. евро за клъстер;
- л) за помощи за иновации за МСП: 5 млн. евро за предприятие за проект;
- м) за помощи за иновации на процеси и организации: 7,5 млн. евро за предприятие за проект;
- н) за помощи за обучение: 2 млн. евро за проект за обучение;
- о) за помощи за наемане на работещи в неравностойно положение: 5 млн. евро за предприятие за година;
- п) за помощи за наемане на работещи с увреждания под формата на субсидии за заплати: 10 млн. евро за предприятие за година;
- р) за помощи за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания: 10 млн. евро за предприятие за година;
- с) за помощи за компенсиране на разходите за оказване на помощ на работещи в неравностойно положение: 5 млн. евро за предприятие за година;

▼ M4

- т) за инвестиционни помощи за опазване на околната среда, с изключение на инвестиционните помощи за публично достъпна инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво за превозни средства с нулеви и ниски емисии, инвестиционните помощи за саниране на замърсени обекти и помощите за разпределителна мрежа, която е част от енергийно-неэффективната районна отоплителна и охладителна система: 15 милиона евро на предприятие за инвестиционен проект; 30 милиона евро за помощи за инвестиции в енергийна ефективност в някои сгради, попадащи в приложното поле на член 38, параграф 3а; и 30 милиона евро от общото оставащо номинално финансиране за помощи за инвестиции в енергийна ефективност в някои сгради, попадащи в приложното поле на член 38, параграф 7;
- та) инвестиционни помощи за публично достъпна инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво за превозни средства с нулеви или ниски емисии: 15 милиона евро на предприятие за проект и, в случай на схеми, среден годишен бюджет до 150 милиона евро;
- у) за инвестиционни помощи за проекти за енергийна ефективност — сумите, посочени в член 39, параграф 5;

▼ B

- ф) за инвестиционни помощи за саниране на замърсени обекти: 20 млн. евро за предприятие за инвестиционен проект;
- х) за оперативни помощи за производството на електроенергия от възобновяеми източници и оперативни помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми източници в маломасштабни съоръжения: 15 млн. евро за предприятие за проект. Когато помощите са предоставени на основата на конкурентна тръжна процедура съгласно член 42: 150 млн. евро за година, като се взема предвид комбинираният бюджет на всички схеми, попадащи в приложното поле на член 42;

▼ B

- ц) за инвестиционни помощи за разпределителна мрежа за районно отопление и охлаждане: 20 млн. евро за предприятие за инвестиционен проект;
- ч) за инвестиционни помощи за енергийна инфраструктура: 50 млн. евро за предприятие за инвестиционен проект;

▼ M4

- ш) за помощи за разгръщането на фиксирани широколентови мрежи, отпускани под формата на безвъзмездна помощ: 100 милиона евро общи разходи за проект; за помощи за фиксирани широколентови инфраструктури, отпускани под формата на финансов инструмент, номиналният размер на общото финансиране, предоставено на който и да е краен бенефициер за проект, не трябва да надвишава 150 милиона евро;
- ша) за помощи за разгръщането на 4G или 5G мобилни мрежи, отпускани под формата на безвъзмездна помощ: 100 милиона евро общи разходи за проект; за помощи за 4G или 5G мобилни мрежи, отпускани под формата на финансов инструмент, номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер за проект, не трябва да надвишава 150 милиона евро;
- шб) за помощ за определени проекти от общ интерес в областта на транс-европейските инфраструктури за цифрова свързаност, финансирани съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 или получили знак за качество „Печат за високи постижения“ съгласно посочения регламент, отпуснати под формата на безвъзмездни средства: 100 милиона евро общи разходи за проект; за помощи за определени проекти от общ интерес в областта на транс-европейските инфраструктури за цифрова свързаност, отпускани под формата на финансов инструмент, номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер за проект, не трябва да надвишава 150 милиона евро;
- шв) за помощи под формата на схеми за ваучери за свързаност: целият бюджет за държавна помощ за период от 24 месеца за всички схеми с ваучери за свързаност в дадена държава членка не трябва да надвишава 50 милиона евро (обща сума, включваща национални, регионални или местни схеми за ваучери);

▼ M1

- щ) за инвестиционни помощи за култура и опазване на културното наследство: 150 милиона евро на проект; за оперативни помощи за култура и опазване на културното наследство: 75 милиона евро на предприятие за година;

▼ B

- аа) за схеми за помощ за аудио-визуални произведения: 50 млн. евро за схема годишно;

▼ M1

- бб) за помощи за спортни и мултифункционални инфраструктури за отдых: 30 милиона евро или общите разходи, надхвърлящи 100 милиона евро на проект; оперативни помощи за спортни инфраструктури: 2 милиона евро за инфраструктура за година;

▼ B

- вв) за инвестиционни помощи за местни инфраструктури: 10 млн. евро или общите разходи, надхвърлящи 20 млн. евро за същата инфраструктура;

▼ M1

- гг) за помощи за регионални летища: интензитетите на помощта и размерите на помощта, предвидени в член 56а;
- дд) за помощи за морски пристанища: допустими разходи от 130 милиона евро на проект (или 150 милиона евро на проект в морско пристанище, включено в работния план за коридор на основната мрежа, както е посочено в член 47 от Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾); що се отнася до драгирането, проектът се определя като всички драгирания, извършени през една календарна година;
- ее) за помощи за вътрешни пристанища: допустими разходи от 40 милиона евро на проект (или 50 милиона евро на проект във вътрешно пристанище, включено в работния план за коридор на основната мрежа, както е посочено в член 47 от Регламент (ЕС) № 1315/2013); що се отнася до драгирането, проектът се определя като всички драгирания, извършени през една календарна година;

▼ M4

- жж) за помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU: сумите, посочени в раздел 16 от глава III; и
- зз) за помощи в полза на МСП за разходи, направени в резултат на участието във водени от общностите проекти за местно развитие и проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост: за помощи по член 19а — 2 милиона евро за предприятие за проект; за помощи по член 19б — посочените в член 19б, параграф 2 суми за проект.

▼ B

2. Праговете, определени или посочени в параграф 1, не могат да бъдат заобикаляни чрез изкуствено разделяне на схеми или проекти за помощ.

*Член 5***Прозрачност на помощта**

1. Настоящият регламент се прилага само за помощи, за които е възможно да се предварително изчисли с точност техният брутен еквивалент на безвъзмездна помощ, без да е необходимо да се прави оценка на риска („прозрачни помощи“).
2. Следните категории помощи се считат за прозрачни:
 - а) помощи под формата на безвъзмездни средства и лихвени субсидии;
 - б) помощи под формата на заеми, когато брутният еквивалент на безвъзмездна помощ е изчислен въз основа на референтния процент към момента на предоставяне на безвъзмездните средства;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа и за отмяна на Решение № 661/2010/ЕС (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 1).

▼ B

- в) помощи под формата на гаранции:
 - і) когато брутният еквивалент на безвъзмездна помощ е изчислен въз основа на годишните минимални премии, посочени в известие на Комисията; или
 - іі) когато преди мярката да бъде въведена в действие, методологията за изчисляване на брутният еквивалент на безвъзмездна помощ на гаранцията е одобрена въз основа на Известието на Комисията относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на държавните помощи под формата на гаранции ⁽¹⁾ или въз основа на последващо известие, след като Комисията е получила уведомление за тази методология в съответствие с регламент, приет от Комисията в областта на държавните помощи и приложим към въпросния момент, и в одобрената методология изрично се обръща внимание на вида на гаранцията и сделката, за която е издадена, в контекста на прилагането на настоящия регламент;
- г) помощи под формата на данъчни предимства, когато по мярката е предвиден таван, с който се гарантира, че приложимият праг няма да бъде надхвърлен;
- д) регионални помощи за градско развитие, ако са изпълнени условията в член 16;

▼ M4

- д)а) помощи за предприятия за участието им в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество съгласно член 20а, в които е предвидена горна граница, гарантираща, че не е надвишен приложимият праг, определен в член 20а;

▼ B

- е) помощи под формата на мерки за рисковото финансиране, ако са изпълнени условията в член 21;
- ж) помощи за стартиращи предприятия, ако са изпълнени условията в член 22;
- з) помощи за проекти за енергийна ефективност, ако са изпълнени условията в член 39;
- и) помощи под формата на премии в допълнение към пазарната цена, ако са изпълнени условията в член 42;
- й) помощи под формата на възстановяеми аванси, ако общият номинален размер на възстановяемия аванс не надхвърля приложимите прагове съгласно настоящия регламент или ако след като Комисията е била уведомена за методологията за изчисляване на брутният еквивалент на безвъзмездна помощ на възстановимия аванс, тя е одобрила тази методология преди изпълнението на мярката;

▼ M1

- к) помощи под формата на продажба или отдаване под наем на материални активи под пазарните цени, ако стойността е установена чрез независима експертна оценка, извършена преди сделката, или чрез позоваване на публично достъпен, редовно актуализиран и общоприет показател;

▼ M4

- л) помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU, ако са изпълнени условията, посочени в раздел 16 от глава III.

⁽¹⁾ ОВ С 155, 20.6.2008 г., стр. 10.

Член 6

Стимулиращ ефект

1. Настоящият регламент се прилага само за помощи, които имат стимулиращ ефект.

2. Приема се, че помощта има стимулиращ ефект, ако бенефициерът е подал писмено заявление за помощ до съответната държава членка преди работата по проекта или дейността да е започнала. Заявлението за помощ съдържа поне следната информация:

- а) наименование и големина на предприятието,
- б) описание на проекта, включително неговата начална и крайна дата,
- в) местонахождение на проекта,
- г) списък с разходите по проекта,
- д) вид на помощта (безвъзмездни средства, заем, гаранция, възстановяем аванс, вливане на капитал и т.н.) и размер на публичното финансиране, необходимо за проекта.

3. Приема се, че помощите *ad hoc* за големи предприятия имат стимулиращ ефект, когато освен че се гарантира, че е изпълнено условието, определено в параграф 2, преди да предостави съответната помощ държавата членка се е уверила, че от подготвената от бенефициера документация се вижда, че помощта ще доведе до едно или повече от следните положения:

- а) в случай на регионални инвестиционни помощи: осъществен е проект, който без помощта не би бил осъществен в съответния регион или не би бил достатъчно рентабилен за бенефициера в съответния регион;
- б) във всички други случаи, в които е налице:
 - съществено нарастване на обхвата на проекта или дейността в резултат на помощта; или
 - съществено увеличение на общата сума, изразходвана от бенефициера за проекта или дейността в резултат на помощта; или
 - съществено нарастване на скоростта на изпълнение на съответния проект или съответната дейност.

4. Чрез дерогация от параграфи 2 и 3 се приема, че мерките под формата на данъчни предимства имат стимулиращ ефект, ако са изпълнени следните условия:

- а) мярката предвижда право на помощ в съответствие с обективни критерии и без допълнителна преценка по собствено усмотрение от страна на държавата членка; и
- б) мярката е приета и е била в сила преди започване на работите по подпомаганя проект или подпомаганата дейност, освен в случай на последващи фискални схеми, когато дейността вече е била включена в предходните схеми под формата на данъчни предимства.

▼ B

5. Чрез дерогация от параграфи 2, 3 и 4 се приема, че за следните категории помощи не се изисква стимулиращ ефект или се допуска, че те притежават такъв:

▼ M1

а) регионални оперативни помощи и регионални помощи за градско развитие, ако са изпълнени съответните условия, определени в членове 15 и 16;

▼ B

б) помощи за достъп на МСП до финансиране, ако са изпълнени съответните условия в членове 21 и 22;

в) помощи за наемане на работещи в неравностойно положение под формата на субсидии за заплати и помощи за наемане на работещи с увреждания под формата на субсидии за заплати, ако са изпълнени условията в членове 32 и 33;

▼ M1

г) помощи за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания, и помощи за компенсиране на разходите за оказване на помощ на работещи в неравностойно положение, ако са изпълнени съответните условия, предвидени в членове 34 и 35;

▼ B

д) помощи под формата на намаления на данъците за околната среда по смисъла на Директива 2003/96/ЕО, ако са изпълнени условията в член 44 от настоящия регламент;

е) помощи за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия, ако са изпълнени условията в член 50;

ж) социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони, ако са изпълнени условията в член 51;

з) помощи за култура и опазване на културното наследство, ако са изпълнени условията в член 53;

▼ M4

и) помощи за предприятия, участващи в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, ако са изпълнени съответните условия, посочени в членове 20 или 20а;

й) помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“, действия „Мария Склодовска-Кюри“ и действия по линия на схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“, помощи във връзка със съфинансирани проекти и със съфинансирани действия за формиране на екипи, ако са изпълнени съответните условия, посочени в член 25а, член 25б, член 25в или член 25 г.;

к) помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU, ако са изпълнени условията, изложени в раздел 16 от глава III;

▼ M4

- л) помощи за МСП, които участват в или се възползват от водени от общностите проекти за местно развитие и проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост, ако са изпълнени съответните условия в член 19а или член 19б

▼ B*Член 7***Интензитет на помощта и допустими разходи**

1. За да се изчислят интензитетът на помощта и допустимите разходи, всички използвани данни се събират преди приспадането на данъци и други такси. Допустимите разходи се подкрепят с документни доказателства, които са ясни, конкретни и актуални.
- **M4** Размерите на допустимите разходи могат да бъдат изчислени в съответствие с опростените варианти за разходите, предвидени в Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ или Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, в зависимост от това кой е приложим, при условие че операцията е поне частично финансирана от фонд на Съюза, позволяващ използването на тези опростени варианти за разходите, и категорията разходи е допустима съгласно съответната разпоредба за освобождаване. ◀
2. Когато помощите не се предоставят под формата на безвъзмездни средства, а под друга форма, размерът на помощта е brutният еквивалент на безвъзмездна помощ на помощта.
3. ► **M1** Платимите в бъдеще помощи, включително помощите, които се предоставят на няколко части, се сконтират към тяхната стойност към момента на предоставянето им. ◀ Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставяне на помощта. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта.

▼ M1**▼ B**

5. Когато помощите се предоставят под формата на възстановяеми аванси, които, при липсата на общоприета методология за изчисляване на техния брутен еквивалент на безвъзмездна помощ, са изразени като процент от допустимите разходи, и

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

▼B

мярката предвижда, че при успешен резултат от проекта, за който се съди въз основа на реалистична и предпазлива хипотеза, авансовите плащания ще бъдат изплатени с лихвен процент, равен поне на сконтовия процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, максималните интензитети на помощта, посочени в глава III, могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта.

6. В случаите, в които регионалните помощи се предоставят под формата на възстановяеми аванси, максималните интензитети на помощта, определени в картата на регионалните помощи, която е в сила към момента на предоставяне на помощта, не могат да бъдат увеличени.

*Член 8***Натрупване**

1. За да се установи дали са спазени праговете за уведомяване в член 4 и максималните интензитети на помощта, определени в глава III, се вземе предвид общият размер на държавната помощ за подпомаганата дейност или подпомагания проект или предприятие.

2. Когато финансиране от Съюза, управлявано централно от институциите, агенциите, съвместни предприятия или други органи на Съюза, което не е пряко или косвено под контрола на държавата членка, е съчетано с държавна помощ, само тази държавна помощ се взема предвид с цел да се установи дали са спазени праговете за уведомяване и максималните интензитети на помощта или максималните размери на помощта, при условие че общият размер на публично финансиране, предоставено във връзка със същите допустими разходи, не надхвърля най-благоприятния процент на финансиране, установен в приложимите правила на законодателството на Съюза.

3. Помощите с установими допустими разходи, които са освободени от задължението за уведомяване по смисъла на настоящия регламент, могат да се натрупват със:

а) всякаква друга държавна помощ, доколкото тези мерки засягат различни установими допустими разходи;

▼M4

б) всякаква друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които се припокриват частично или напълно, само ако това натрупване не води до надхвърляне на най-високия интензитет на помощта или най-високия размер на помощта, приложими за тази помощ по силата на настоящия регламент.

Финансирането, предоставено на крайните бенефициери с подкрепата от фонд InvestEU по раздел 16 от глава III, и покритите с него разходи не се вземат предвид при определянето на съответствието с разпоредбите за натрупване, определени в първото изречение от настоящата буква. Вместо това сумата, която е от значение за определяне на спазването на разпоредбите за натрупване в първото изречение от настоящата буква, се изчислява, както следва. Първо, номиналният размер на финансирането, подкрепяно от фонд InvestEU, се приспада от общите допустими разходи по проекта, като така се получава общият размер на оставащите допустими разходи; второ, максималната помощ се изчислява чрез прилагане на съответния най-висок интензитет на помощта или размер на помощта само към общите останали допустими разходи.

▼ M4

В случаите на членове, при които прагът за уведомяване е изразен като максимален размер на помощта, номиналният размер на финансирането, предоставено на крайните бенефициери с подкрепата от фонда InvestEU също не се взема предвид при определяне дали са спазени праговете за уведомяване в член 4.

Като алтернатива, при привилегировани заеми или гаранции за привилегировани заеми, подкрепени от фонд InvestEU съгласно раздел 16 от глава III брутният еквивалент на безвъзмездна помощ, включен в такива заеми или гаранции, предоставени на крайните бенефициери, може да бъде изчислен в съответствие с член 5, параграф 2, буква б) или в), според случая. Този брутен еквивалент на безвъзмездна помощ може да се използва, за да се гарантира, в съответствие с първото изречение от настоящата буква, че натрупването с всякаква друга помощ за същите установими допустими разходи не води до надхвърляне на най-високия интензитет на помощта или най-големия размер на помощта, приложими за помощта по силата на настоящия регламент или съответния праг за уведомяване съгласно настоящия регламент.

4. Помощите без установими допустими разходи, които са освободени съгласно членове 19б, 20а, 21, 22 или 23, член 5бд, параграф 5, буква а), точка ii) или iii), член 5бд, параграф 8, буква г), член 5бд, параграф 10 и член 5бе могат да се натрупват с всякаква друга държавна помощ с установими допустими разходи. Помощите без установими допустими разходи могат да се натрупват с всякаква друга държавна помощ без установими допустими разходи до най-високия съответен праг за цялото финансиране, определен в конкретните условия за всеки отделен случай по силата на настоящия или друг регламент за групово освобождаване или с прието от Комисията решение. Помощите без установими допустими разходи, освободени съгласно член 5бд, параграф 5, буква а), точка ii) или iii), член 5бд, параграф 8, буква г), член 5бд, параграф 10 и член 5бе, могат да се натрупват с помощ без установими допустими разходи, освободени съгласно същите членове.

▼ B

5. Държавните помощи, освободени от задължението за уведомяване по силата на настоящия регламент, не могат да се натрупват с помощ *de minimis* по отношение на същите допустими разходи, ако това натрупване би довело до интензитет на помощта, надхвърлящ праговете, установени в глава III от настоящия регламент.

6. Чрез дерогация от параграф 3, буква б), в съответствие с предвиденото в членове 33 и 34 помощите за работещи с увреждания могат да бъдат натрупвани с други помощи, които са освободени от задължението за уведомяване по силата на настоящия регламент, във връзка със същите допустими разходи, като бъде надхвърлен най-високият приложим праг, предвиден в настоящия регламент, ако това натрупване не води до интензитет на помощта, който надхвърля 100 % от съответните разходи през всеки период, за който са наети съответните работещи.

▼ M1

7. Чрез дерогация от параграфи 1—6, когато се определя дали са спазени таваните за регионална оперативна помощ в най-отдалечените региони, посочени в член 15, параграф 4, следва да се вземат предвид само регионалните оперативни помощи в най-отдалечените региони, приведени в действие съгласно настоящия регламент.

▼ **B**

Член 9

Публикуване и информация

▼ **M4**

1. Съответната държава членка осигурява публикуването на подробен уебсайт за държавна помощ на национално или регионално равнище на:

- а) обобщената информация, посочена в член 11, в стандартизиран формат, определен в приложение II, или връзка, която предоставя достъп до нея;
- б) пълния текст на всяка мярка за помощ съгласно предвиденото в член 11 или връзка, която предоставя достъп до пълния текст;
- в) информацията, посочена в приложение III за всяка предоставена индивидуална помощ, надвишаваща 500 000 EUR, или за бенефициери, които извършват дейност в първичното земеделско производство, различни от онези, за които се прилага раздел 2а — всяка индивидуална помощ за такова производство над 60 000 EUR, както и за бенефициери, действащи в сектора на рибарството и аквакултурите, различни от онези, за които се прилага раздел 2а — всяка предоставена индивидуална помощ, надхвърляща 30 000 EUR.

Що се отнася до помощта, предоставена в полза на проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, посочени в член 20, информацията, посочена в настоящия параграф, се помещава на уебсайта на държавата членка, в която е разположен съответният управителен орган, съгласно определението в член 21 от Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ или в член 45 Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, в зависимост от това кой е приложим. Като алтернативен вариант участващите държави членки могат да решат, че всяка от тях следва да предоставя информацията относно мерките за помощ на тяхната територия на съответните уебстраници.

Задълженията за публикуване, установени в първата алинея на настоящия параграф, не се прилагат за помощи, отпуснати за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, посочени в член 20а, както и за проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост и водени от общностите проекти за местно развитие по член 19б.

2. За схемите под формата на данъчни предимства и за схемите по членове 16 и 21 ⁽³⁾, условията, посочени в параграф 1, първа алинея, буква в) от настоящия член, се считат за изпълнени, ако държавите членки публикуват необходимата информация за размера на индивидуалните помощи в следните диапазони (в милиони евро):

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно специални разпоредби за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 259).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), подкрепяна от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 94).

⁽³⁾ За схемите по членове 16 и 21 от настоящия регламент изискването за публикуване на информацията относно всяка предоставена индивидуална помощ, надхвърляща 500 000 EUR, може да бъде премахнато за МСП, които не са осъществили търговска продажба на пазара.

▼ M4

- 0,03—0,5 (само за риболов и аквакултури);
- 0,06—0,5 (само за първично селскостопанско производство);
- 0,5—1;
- 1—2;
- 2—5;
- 5—10;
- 10—30; както и
- 30 и повече.

▼ B

3. За схеми по член 51 от настоящия регламент задълженията за публикуване, посочени в настоящия регламент, не се прилагат за крайните потребители.

▼ M4

3а. Ако финансов продукт е внедрен от държава членка по раздел „Държави членки“ на InvestEU или от национална насърчителна банка, действаща като партньор по изпълнението или като финансов посредник по линия на InvestEU, държавата членка остава задължена да осигури публикуването на информация, както е посочено в параграф 1, първа алинея, буква в). Това задължение обаче се счита за изпълнено, ако партньорът по изпълнението предостави на Комисията информацията, посочена в параграф 1, първа алинея, буква в), не по-късно от 30 юни на годината, следваща финансовата година, през която е отпусната помощта, и ако гаранционното споразумение, подписано между Комисията и партньора по изпълнението, предвижда изискването на Комисията да бъде предоставена информацията, посочена в параграф 1, първа алинея, буква в).

▼ B

4. Информацията, посочена в параграф 1, буква в) от настоящия член, е организирана и достъпна по стандартизиран начин, описан в приложение III, и дава възможност за ефективно търсене и изтегляне. Информацията, посочена в параграф 1, се публикува до 6 месеца от датата на предоставяне на помощта или, за помощи под формата на данъчни предимства, до 1 година от датата, на която трябва да се подаде данъчната декларация, и е достъпна най-малко 10 години от датата, на която е предоставена помощта.

5. Комисията публикува на своя уебсайт:

а) връзките към уебсайтовете за държавни помощи, посочени в параграф 1 от настоящия член;

б) обобщената информация, посочена в член 11.

6. Държавите членки осигуряват съответствие с разпоредбите на настоящия член най-късно две години след влизане в сила на настоящия регламент.

▼ BГЛАВА II
КОНТРОЛ*Член 10***Отмяна на груповото освобождаване**

Когато държава членка предоставя помощ, която предполагаемо е освободена от задължението за уведомяване съгласно настоящия регламент, без да са изпълнени условията в глави I, II и III, след като предостави на съответната държава членка възможността да изложи своите аргументи, Комисията може да приеме решение, съгласно което в съответствие с член 108, параграф 3 от Договора тя трябва да бъде уведомена за всички или за някои бъдещи мерки за помощ, приети от съответната държава членка, които иначе биха изпълнили изискванията на настоящия регламент. Мерките, които подлежат на задължение за уведомяване, могат да бъдат ограничени до мерките, по които се предоставят определени видове помощи или които са в полза на определени бенефициери, или до мерки за помощ, приети от някои органи на съответната държава членка.

▼ M2*Член 11***Докладване****▼ M4**

1. Държавите членки или съответно за помощи, предоставени в полза на проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“ по член 20, държавата членка, в която е разположен управителният орган съгласно определението в член 21 от Регламент (ЕС) № 1299/2013 или в член 45 от Регламент (ЕС) 2021/1059, в зависимост от това кой е приложим, предоставят на Комисията:

- а) чрез електронната система на Комисията за уведомяване обобщената информация за всяка мярка за помощ, освободена от задължението за уведомяване съгласно настоящия регламент, в стандартизирания формат, посочен в приложение II, заедно с връзка за достъп до пълния текст на мярката за помощ, включително и до нейните изменения, в срок от 20 работни дни след влизането ѝ в сила; както и
- б) годишен доклад, както е посочено в Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията ⁽¹⁾ в електронен формат относно прилагането на настоящия регламент, който съдържа информацията, посочена в този регламент, за всяка цяла година или всяка част от годината, през която се прилага настоящият регламент. За финансови продукти, внедрени от държава членка в раздел „Държави членки“ на InvestEU или от национална насърчителна банка, действаща като партньор по изпълнението или като финансов посредник по линия на InvestEU, това задължение на държавата членка се счита за изпълнено, ако партньорът по изпълнението предоставя годишните доклади на Комисията съгласно съответните изисквания за докладване, определени в гаранционното споразумение, подписано между Комисията и партньора по изпълнението.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 г. за прилагането на Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ L 140, 30.4.2004, стр. 1).

▼ **M4**

Тази първа алинея не се прилага по отношение на помощите, отпуснати за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, посочени в член 20а, както и за проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост и за водени от общностите проекти за местно развитие по член 19б.

▼ **M2**

2. Когато вследствие на удължаването на срока за прилагане на настоящия регламент до 31 декември 2023 г. с Регламент (ЕС) 2020/972 на Комисията ⁽¹⁾, държава членка планира да удължи мерките, за които обобщената информация е била предоставена на Комисията в съответствие с параграф 1 от настоящия член, тази държава членка актуализира обобщената информация относно удължаването на тези мерки и съобщава тази информация на Комисията в срок от 20 работни дни след влизането в сила на акта, с който държавата членка удължава съответната мярка.

▼ **M1**

Член 12

Мониторинг▼ **M4**

1. За да може Комисията да контролира помощите, освободени от задължението за уведомяване по силата на настоящия регламент, държавите членки или, за помощи, предоставени в полза на проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, посочени в член 20, държавата членка, в която е разположен управителният орган, пазят подробна документация, съдържаща информацията и придружаващата документация, които са необходими, за да се установи спазването на всички условия, определени в настоящия регламент. Тази информация се съхранява за период от 10 години от датата на предоставяне на помощта *ad hoc* или от датата на предоставяне на последната помощ по схемата.

Алинея първа не се прилага по отношение на помощите, отпуснати за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, посочени в член 20а, както и за проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации за селскостопанска производителност и устойчивост и за водени от общностите проекти за местно развитие, посочени в член 19б.

▼ **M1**

2. В случай на схеми, по които автоматично се предоставя фискална помощ, като тези, основаващи се на данъчните декларации на бенефициерите, и когато не се извършва предварителна проверка дали всички условия за съвместимост са спазени за всеки бенефициер, държавите членки проверяват редовно, най-малкото *ex post* и въз основа на извадка, че са спазени всички условия за допустимост, и правят направени необходимите заключения. Държавите членки пазят подробна документация за проверките за период от поне 10 години от датата на тяхното извършване.

3. Комисията може да поиска от всяка държава членка цялата информация и придружаващата документация, която Комисията счита за необходима за целите на мониторинга на прилагането на настоящия регламент, включително информацията, посочена в

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2020/972 на Комисията от 2 юли 2020 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1407/2013 по отношение на удължаването на срока на неговото действие и за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 по отношение на удължаването на срока на неговото действие и съответни промени (ОВ L 215, 7.7.2020 г., стр. 3)

▼ M1

параграфи 1 и 2. Съответната държава членка предоставя на Комисията поисканата информация и придружаваща документация в срок от 20 работни дни от получаването на искането или в по-дълъг срок, който може да е определен в искането.

▼ B

ГЛАВА III

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА РАЗЛИЧНИТЕ КАТЕГОРИИ ПОМОЩИ*РАЗДЕЛ I**Регионални помощи*

Подраздел А

Регионални инвестиционни и оперативни помощи**▼ M1***Член 13***Обхват на регионалните помощи**

Настоящият раздел не се прилага за:

- а) помощи, които благоприятстват дейности в стоманодобива, въгледобива, корабостроенето или производството на синтетични влакна;
- б) помощи за транспортния сектор, както и за свързаната с него инфраструктура и помощи за производството и преноса на енергия и енергийните инфраструктури, с изключение на регионалните инвестиционни помощи в най-отдалечените региони и схемите за регионални оперативни помощи;
- в) регионални помощи под формата на схеми, предназначени за ограничен брой конкретни стопански сектори; схеми, предназначени за туристически дейности, ширококолентови инфраструктури или преработка и продажба на селскостопански продукти, не се считат за предназначени за конкретни стопански сектори;
- г) регионални оперативни помощи, предоставени на предприятия, чиито основни дейности спадат към раздел К „Финансови и застрахователни дейности“ от NACE Rev. 2, или на предприятия, които извършват дейности в група, чиито основни дейности спадат към класове 70.10 „Дейности на централни офиси“ или 70.22 „Консултантски дейности в областта на управлението“ от NACE Rev. 2.

▼ B*Член 14***Регионални инвестиционни помощи**

1. Мерките за регионална инвестиционна помощ са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощи се предоставят в подпомагани региони.

▼ B

3. В подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква а) от Договора, помощи могат да бъдат предоставени за първоначална инвестиция независимо от размера на бенефициера. В подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, помощи могат да бъдат предоставени в полза на МСП за първоначална инвестиция във всякаква форма. Големите предприятия могат да получат помощи единствено за първоначална инвестиция, облагодетелстваща нова стопанска дейност в засегнатия регион.

4. Допустимите разходи включват:

а) инвестиционни разходи в материални и нематериални активи;

б) планираните разходи за заплати, свързани със създаването на работни места в резултат от първоначална инвестиция, изчислени за период от две години; или

в) комбинация от разходите, посочени в букви а) и б), ако комбинираната сума не надхвърля по-голямата от двете суми а) или б).

5. Инвестицията се поддържа в региона получател най-малко пет години, а в случай на МСП — най-малко три години след изпълнението на инвестицията. Това не възпрепятства замяната на машини или съоръжения, които са остарели или повредени през този период, при условие че стопанската дейност се запазва в засегнатия регион за съответния минимален период.

6. Придобитите активи са нови, освен в случай на МСП и когато става дума за придобиване на стопански обект. Разходите, свързани с наемането на материални активи, могат да бъдат взети предвид при следните условия:

а) за земя и сгради наемът трябва да продължи поне пет години след очакваната дата на приключване на инвестиционния проект за големи предприятия или три години за МСП;

б) за съоръжения и машини наемът трябва да е под формата на финансов лизинг, в който да се съдържа задължението бенефициерът да закупи актива след изтичането на договора за лизинг.

► **M1** В случай на придобиване на активите на стопански обект по смисъла на член 2, точка 49 или точка 51, се вземат предвид само разходите за закупуване на активите от трети страни, които не са свързани с купувача. ◀ Ако помощта е била предоставена за придобиването на активите преди самото закупуване, разходите за тези активи се приспадат от допустимите разходи, свързани с придобиването на стопански обект. В случай на поемане на малко предприятие от страна на член на семейството на първоначалния собственик или от страна на служител отпада условието активите да бъдат закупени от трети страни, които не са свързани с купувача. Придобиването на дялове или акции не представлява първоначална инвестиция.

▼ B

7. ► **M1** За помощи, предоставени на големи предприятия за основна промяна в производствения процес, допустимите разходи трябва да надхвърлят амортизацията на активите, свързани с дейността, която предстои да бъде модернизирана, през предходните три финансови години. ◀ За помощи, предоставени за диверсификацията на съществуващ стопански обект, допустимите разходи трябва да надхвърлят с поне 200 % счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по проекта.

8. Нематериалните активи са допустими за изчисляването на инвестиционните разходи, ако отговарят на следните условия:

- a) да бъдат използвани единствено в стопанския обект, който получава помощта;
- b) да бъдат амортизируеми;
- в) да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача, и
- г) да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, както и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за срок от минимум пет години или три години за МСП.

За големи предприятия разходите за нематериални активи са допустими само до 50 % от общите допустими инвестиционни разходи за първоначалната инвестиция.

9. Когато допустимите разходи са изчислени въз основа на планираните разходи за заплати, както е посочено в параграф 4, буква б), трябва да са изпълнени следните условия:

- a) инвестиционният проект води до нетно увеличение на броя на служителите в съответния стопански обект в сравнение със средния им брой през предходните 12 месеца, което означава, че от броя на създадените работни места през този период се приспадат закритите работни места;
- б) всяко работно място е заето в срок до три години от приключването на работата по проекта; и

▼ M4

- в) всяко работно място, създадено чрез инвестицията, се запазва в съответния регион за период от най-малко пет години от датата, на която на длъжността е назначено лице за първи път, или три години в случая на МСП, освен ако работното място е закрито между 1 януари 2020 г. и 30 юни 2021 г.

▼ B

10. Регионалните помощи за развитието на широколентова мрежа отговаря на следните условия:

- a) помощи се предоставят само в региони, в които няма мрежа от същата категория (основен широколентов достъп или мрежи за достъп от следващо поколение) и не е вероятно такава мрежа да бъде развита по търговски начин в срок до три години след решението за предоставяне на помощта; и

▼ B

- b) операторът на субсидираната мрежа предлага активен и пасивен достъп на едро при справедливи и недискриминационни условия, включително необвързан физически достъп в случай на мрежи за много високоскоростен достъп от следващо поколение; и
- в) помощите се предоставят на основата на конкурентна процедура за подбор.

11. Регионални помощи за научноизследователски инфраструктури се предоставят само когато помощта е обвързана със задължението за даване на прозрачен и недискриминационен достъп до подпомаганата инфраструктура.

12. Интензитетът на помощта, изразен в брутен еквивалент на безвъзмездна помощ, не надхвърля максималния интензитет на помощта, определен в картата на регионалните помощи, която е в сила към момента на предоставяне на помощта в засегнатия регион. Когато интензитетът на помощта се изчислява въз основа на параграф 4, буква в), максималният интензитет на помощта не надхвърля най-благоприятния размер, получен при прилагането на този интензитет на основата на инвестиционните разходи или разходите за заплати. За големи инвестиционни проекти размерът на помощта не надхвърля коригирания размер на помощта, изчислен в съответствие с механизма, определен в член 2, точка 20.

13. Всяка първоначална инвестиция, започната от един и същ бенефициер (на равнище група) в срок от три години, считано от датата на започване на работите по друга подпомогната инвестиция в същия регион от ниво 3 по Общата класификация на териториалните единици за статистически цели, се счита за част от единен инвестиционен проект. Когато единният инвестиционен проект е голям инвестиционен проект, общият размер на помощта за единния инвестиционен проект не надхвърля коригирания размер на помощта за големи инвестиционни проекти.

14. Бенефициерът осигурява финансов принос от най-малко 25 % от допустимите разходи чрез свои собствени ресурси или чрез външно финансиране във форма, която не включва държавно подпомагане. В най-отдалечените региони за инвестиции, осъществени от МСП, може да бъде получена помощ с максимален интензитет на помощта, надхвърлящ 75 %. В тези случаи остатъкът се предоставя посредством финансов принос от бенефициера.

▼ M4

15. За първоначални инвестиции, свързани с проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“, които попадат в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1299/2013 или Регламент (ЕС) 2021/1059, интензитетът на помощта на региона, в който се намира първоначалната инвестиция, се прилага за всички бенефициери, участващи в проекта. Ако първоначалната инвестиция е разположена в два или повече подпомогани региона, максималният интензитет на помощта е интензитетът, приложим в подпомагания регион, където са направени най-големите допустимите разходи. В подпомаганите региони, които отговарят на условията за получаване на помощ съгласно член 107, параграф 3, буква в) от Договора, настоящата разпоредба се прилага по отношение на големи предприятия само ако първоначалната инвестиция е свързана с нова стопанска дейност.

▼ M1

16. Бенефициерът потвърждава, че не е извършвал преместване към предприятието, в което предстои да бъде осъществена първоначалната инвестиция, за която се иска помощ, през двете години, предхождащи заявлението за помощ, и се ангажира да не прави това за период до две години след приключването на първоначалната инвестиция, за която се иска помощ. ► **M2** По отношение на задълженията за уведомяване, поети преди 31 декември 2019 г., загуба на работни места в същата или подобна дейност в едно от първоначалните предприятия на бенефициера в ЕИП, настъпила между 1 януари 2020 г. и 30 юни 2021 г., не се счита за прехвърляне по смисъла на член 2, параграф 61а от настоящия регламент. ◀

▼ **M1**

17. В сектора на рибарството и аквакултурите не се предоставя помощ на предприятия, извършили едно или повече от нарушенията, посочени в член 10, параграф 1, букви а)–г) и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, и за дейности по член 11 от посочения регламент.

*Член 15***Регионални оперативни помощи**

1. Схемите за регионална оперативна помощ в най-отдалечените региони, в слабо населените райони и в най-слабо населените райони са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. В слабо населените райони схемите за регионални оперативни помощи компенсират допълнителните разходи за транспорт на стоки, които са произведени в райони, които отговарят на условията за оперативна помощ, както и допълнителните разходи за транспорт на стоки, които подлежат на допълнителна преработка в тези райони, при следните условия:

- а) помощта може предварително да бъде изразена количествено по обективен начин въз основа на фиксирана сума или сума за тонкилометър или друга подходяща единица;
- б) допълнителните транспортни разходи се изчисляват въз основа на пробег на стоките в рамките на националните граници на засегнатата държава членка, като се използва транспортното средство, което води до най-ниски разходи за бенефициера.

Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допълнителните разходи за транспорт, определени в настоящия параграф.

3. В много слабо населените райони схемите за регионалните оперативни помощи предотвратяват или намаляват обезлюдяването при следните условия:

- а) производствената дейност на бенефициерите е във въпросния район;
- б) годишният размер на помощта за всеки бенефициер по всички схеми за оперативна помощ не надхвърля 20 % от годишните разходи за труд, извършени от бенефициера в съответния район.

4. ► **C1** В най-отдалечените региони схемите за оперативна помощ трябва да компенсират допълнителните оперативни разходи, възникнали в тези региони като пряко следствие от едно или няколко от постоянните неблагоприятни условия, посочени в член 349 от Договора, когато стопанската дейност на бенефициерите се намира в най-отдалечен регион и при условие че годишният размер на помощта за бенефициер по всички схеми за оперативна помощ, изпълнени по силата на настоящия регламент, не превишава един от следните проценти: ◀

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2328/2003, (ЕО) № 861/2006, (ЕО) № 1198/2006 и (ЕО) № 791/2007 на Съвета и Регламент (ЕС) № 1255/2011 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 149, 20.5.2014 г., стр. 1).

▼ M1

- а) 35 % от годишната брутна добавена стойност, създадена от бенефициера в съответния най-отдалечен регион;
- б) 40 % от годишните разходи за труд, реализирани от бенефициера в съответния най-отдалечен регион;
- в) 30 % от годишния оборот на бенефициера, реализиран в съответния най-отдалечен регион.

▼ B

Подраздел Б

Помощи за градско развитие*Член 16***Регионални помощи за градско развитие**

1. Регионалните помощи за градско развитие са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Проектите за градско развитие отговарят на следните критерии:
 - а) те се изпълняват посредством фондове за градско развитие в подпомагани региони;
 - б) те са съфинансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове;
 - в) те подкрепят прилагането на „интегрирана стратегия за устойчиво градско развитие“.
3. Общата инвестиция в проект за градско развитие по мярка за помощ за градско развитие не надхвърля 20 млн. евро.

▼ M4

4. Допустимите разходи са общите разходи за проекта за градско развитие, доколкото те са в съответствие с членове 37 и 65 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 или членове 67 и 68 от Регламент (ЕС) 2021/1060, в зависимост от това кой е приложим.

▼ B

5. Помощите, предоставени от фонд за градско развитие в полза на допустимите проекти за градско развитие, могат да бъдат под формата на капитал, квазикапиталово участие, заеми, гаранции или комбинация от тях.
6. Помощите за градско развитие привличат допълнителни инвестиции от частни инвеститори на равнището на фондовете за градско развитие или проектите за градско развитие, които възлизат на най-малко 30 % от цялото финансиране, предоставено за проекта за градско развитие.
7. Частните и публичните инвеститори могат да предоставят парични средства или вноски в натура, или комбинация от тях за изпълнението на проект за градско развитие. Вноските в натура се вземат предвид по пазарната им стойност, която се удостоверява от независим квалифициран експерт или надлежно упълномощен официален орган.

▼ B

8. Мерките за градско развитие отговарят на следните условия:

- а) управителите на фондове за градско развитие се избират посредством открита, прозрачна и недискриминационна процедура в съответствие с приложимите правила на Съюза и държавите членки. В частност, не се допуска дискриминация между управителите на фондове за градско развитие въз основа на тяхното място на установяване или регистриране независимо от държавата членка. За управителите на фондове за градско развитие може да се предвиди изискване те да отговарят на предварително определени критерии, които са обективно оправдани с естеството на инвестициите;
- б) независимите частни инвеститори се избират чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура в съответствие с приложимото съюзно и национално право с цел да бъдат установени подходящи механизми за споделяне на рисковете и ползите, като за инвестициите, които не са гаранции, се отдава предпочитание на асиметричното разпределение на печалбата пред защитата срещу рисковете от загуби. Ако частните инвеститори не се подбират по такава процедура, справедливият процент на възвръщаемост за частните инвеститори се определя от независим експерт, избран чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура;
- в) в случай на асиметрично разпределение на загубата между публичните и частните инвеститори, първата загуба, поета от публичния инвеститор, се ограничава до 25 % от общия размер на инвестицията;
- г) в случай на гаранции в полза на частни инвеститори, участващи в проекти за градско развитие, размерът на гаранцията е ограничен до 80 %, а таванът за общите загуби, поети от съответната държава членка, е 25 % от съответния гарантиран портфейл;
- д) инвеститорите имат право да бъдат представени в управленските органи на фонда за градско развитие, като например надзорния съвет или консултативния комитет;
- е) фондът за градско развитие се учредява съгласно приложимите закони. Държавите членки предвиждат финансов и правен анализ, за да се гарантира стабилна от търговска гледна точка инвестиционна стратегия за изпълнение на мярката за помощ за градско развитие.

9. Фондовете за градско развитие се управляват на търговски принцип и те гарантират, че решенията за финансиране се вземат с цел постигане на печалба. Това изискване се счита за изпълнено, когато управителите на фондовете за градско развитие отговарят на следните условия:

- а) те са задължени по силата на закон или договор да действат добросъвестно и с грижата на професионален управител, както и да избягват конфликтите на интереси; те прилагат най-добрите практики и подлежат на регулаторен контрол;
- б) възнаграждението на управителите на фондове за градско развитие съответства на пазарните практики. Това изискване се счита за изпълнено, когато управителят е избран чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура въз основа на обективни критерии, свързани с опита, експертните знания и оперативния и финансовия капацитет;

▼ B

- в) управителите на фондове за градско развитие получават възнаграждение, обвързано с постигнатите резултати, или споделят част от инвестиционните рискове, като съинвестират собствени средства, така че техните интереси постоянно да отговарят на интересите на публичните инвеститори;
- г) управителите на фондове за градско развитие изготвят инвестиционна стратегия, критерии и график на инвестициите в проекти за градско развитие, с които установяват предварително тяхната финансовата жизнеспособност и очакваното им въздействие върху градското развитие;
- д) за всяка капиталова и квазикапиталова инвестиция е налице ясна и реалистична стратегия за излизане.
10. Когато фондът за градско развитие предоставя заеми или гаранции за проекти за градско развитие, трябва да са изпълнени следните условия:
- а) за заеми: номиналният размер на заема се взема предвид при изчисляването на максималния размер на инвестицията за целите на параграф 3 от настоящия член;
- б) за гаранции: номиналният размер на съответния заем, за който се издава гаранцията, се взема предвид при изчисляването на максималния размер на инвестицията за целите на параграф 3 от настоящия член.
11. Държавата членка може да възложи изпълнението на мярката за градско развитие на упълномощен субект.

*РАЗДЕЛ 2***Помощи за МСП***Член 17***Инвестиционни помощи за МСП**

1. Инвестиционните помощи за МСП, развиващи дейност на територията на Европейския съюз и извън нея, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Допустимите разходи включват една или всички от следните категории разходи:
- а) разходи за инвестиции в материални и нематериални активи;
- б) планираните разходи за заплати за работни места, пряко създадени от инвестиционния проект, изчислени за период от две години.
3. За да са допустими разходите за целите на настоящия член, инвестицията включва:
- а) инвестиция в материални и/или нематериални активи, свързана със създаването на нов стопански обект, разширяването на съществуващ стопански обект, диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с добавянето на нови продукти или основна промяна в целия производствен процес на съществуващ стопански обект; или

▼B

- б) закупуването на активите, принадлежащи на даден стопански обект, при което са изпълнени следните условия:
- стопанският обект е бил закрит или е щял да бъде закрит, ако не е бил закупен;
 - активите са закупени от трети страни, несвързани с купувача;
 - транзакцията се извършва при пазарни условия.

В случай на поемане на малко предприятие от страна на член на семейството на първоначалния собственик или от страна на служител, отпада условието активите да бъдат изкупени от трети страни, които не са свързани с купувача. Само по себе си придобиването на дяловете или акции на дадено предприятие не представлява инвестиция.

4. Нематериалните активи отговарят на всяко едно от следните условия:

- а) те са използвани единствено в стопанския обект, което получава помощта;
- б) те се разглеждат като амортизируемни активи;
- в) те са закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача;
- г) те са включени в активите на предприятието за срок от поне три години.

5. Заеността, създадена пряко от инвестиционния проект, отговаря на следните условия:

- а) тя е създадена до три години от приключването на инвестицията;
- б) отчита се нетно увеличение на броя на служителите в съответния стопански обект в сравнение с техния среден брой за предходните 12 месеца;
- в) тя се поддържа за период от поне три години, считано от датата, на която съответното работно място е заето за пръв път.

6. Интензитетът на помощта не надхвърля:

- а) 20 % от допустимите разходи за малки предприятия;
- б) 10 % от допустимите разходи за средни предприятия.

*Член 18***Помощи за консултантски услуги в полза на МСП**

1. Помощите за консултантски услуги в полза на МСП са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

3. Допустимите разходи включват разходите за консултантски услуги, предоставени от външни консултанти.

4. Съответните услуги не са постоянна или периодична дейност, нито са свързани с обичайните оперативни разходи на предприятието, като например рутинните услуги за данъчни консултации, редовни юридически консултации или реклама.

▼ **B***Член 19***Помощи за участие на МСП в панаири**

1. Помощите за участие на МСП в панаири са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Допустимите разходи включват разходите за наемане, подреждане и обслужване на щанда на предприятието при участието му в който и да е панаир или в което и да е изложение.
3. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

▼ **M4***Член 19a*

Помощи за разходи на МСП, направени при участието във водени от общностите проекти за местно развитие или проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост

1. Помощите за разходи, направени от МСП при участието им във водени от общностите проекти за местно развитие, определени като „местно развитие в рамките на LEADER“ по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, попадащи в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1303/2013 или Регламент (ЕС) 2021/1060, както и за проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, обхванати от член 35 от Регламент (ЕС) № 1305/2013, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Следните разходи, посочени в член 35, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 или член 34, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060, в зависимост от това кой е приложим, са допустими за водени от общностите проекти за местно развитие и проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ:
 - а) разходите за подкрепа при подготовката, изграждане на капацитет, обучение и работа в мрежа с цел подготовка и прилагане на стратегията за водено от общностите местно развитие или на проект на оперативна група в рамките на ЕПИ;
 - б) изпълнение на одобрени операции;
 - в) подготовка и изпълнение на дейностите за сътрудничество на групата;
 - г) текущи разходи, свързани с управлението на изпълнението на стратегията за водено от общностите местно развитие (ВОМР) или на проект на оперативни групи в рамките на ЕПИ;
 - д) активизиране на общността на ЕПИ или популяризиране на стратегията за ВОМР с цел да се улесни обменът между заинтересованите страни, за да се предостави информация и да се популяризират стратегията и проектите и да се съдейства на потенциалните бенефициери с оглед разработването на операции и подготовката на заявления.

▼ **M4**

3. Интензитетът на помощта не надвишава максималното равнище на съфинансиране, предвидено в специфичните за фонда регламенти за подкрепата на ВОМР и оперативните групи в рамките на ЕПИ.

Член 19б

Помощи в малък размер за МСП, които се възползват от участие във водени от общностите проекти за местно развитие или проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост

1. Помощите за предприятия, които участват или се възползват от водени от общностите проекти за местно развитие и проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ, посочени в член 19а, параграф 1, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, установени в настоящия член и в глава I.

2. Общият размер на помощта по този член, отпусната за проект, не трябва да надвишава 200 000 EUR за водени от общностите проекти за местно развитие и 350 000 EUR за проекти на оперативните групи в рамките на ЕПИ.

Раздел 2а

Помощ за проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“

Член 20

Помощи за разходи, извършени от предприятия при участието им в проект по цел „Европейско териториално сътрудничество“

1. Помощите за разходи, възникнали за предприятия при участието им в Европейското териториално сътрудничество в съответствие с Регламент (ЕС) № 1299/2013 или Регламент (ЕС) 2021/1059, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Доколкото са свързани с проекта за сътрудничество, следните разходи, които имат значението, което им е дадено в Делегиран регламент (ЕС) № 481/2014⁽¹⁾ на Комисията или в членове 38—44 от Регламент (ЕС) 2021/1059, в зависимост от това кой е приложим, представляват допустими разходи:

- а) разходи за персонал;
- б) разходи за офиси и административни разходи;
- в) пътни и квартирни разходи;
- г) разходи за външни експертни оценки и услуги;
- д) разходи за оборудване;
- е) разходи за инфраструктура и строителство.

⁽¹⁾ Делегиран регламент (ЕС) № 481/2014 на Комисията от 4 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1299/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на специалните разпоредби за допустимостта на разходите по програмите за сътрудничество (ОВ L 138, 13.5.2014 г., стр. 45).

▼M4

3. Интензитетът на помощта не надхвърля максималното равнище на съфинансиране, предвидено в Регламент (ЕС) № 1303/2013 или в Регламент (ЕС) 2021/1060 и/или в Регламент (ЕС) 2021/1059, в зависимост от това кой е приложим.

*Член 20a***Помощи в малък размер за участие на предприятия в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“**

1. Помощите за предприятия за участието им в Европейското териториално сътрудничество в съответствие с Регламент (ЕС) № 1299/2013 или Регламент (ЕС) 2021/1059, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Общият размер на помощта по настоящия член, която се предоставя на предприятие за проект, не надхвърля 20 000 EUR.

▼B*РАЗДЕЛ 3****Помощи за достъп на МСП до финансиране****Член 21***Помощи за рисково финансиране**

1. Схемите за помощи за рисково финансиране в полза на МСП са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. На равнище финансови посредници помощите за рисково финансиране в полза на независими частни инвеститори могат да бъдат под формата на:

- а) капиталово или квазикапиталово участие или финансова дотация за предоставяне на инвестиции за рисково финансиране пряко или непряко на допустими предприятия;
- б) заеми за предоставяне на инвестиции за рисково финансиране пряко или непряко на допустими предприятия;
- в) гаранции за покриване на загубите от инвестиции за рисково финансиране пряко или непряко на допустимите предприятия.

3. На равнище независими частни инвеститори помощите за рисково финансиране могат да са под формата, посочени в параграф 2 от настоящия член, или под формата на данъчни стимули в полза на частни инвеститори, които са физически лица, предоставящи рисково финансиране пряко или непряко на допустимите предприятия.

▼B

4. На равнище допустими предприятия помощите за рисковото финансиране могат да са под формата на капиталови, квазикапиталови инвестиции, заеми, гаранции или комбинация от тях.

5. Допустими са предприятията, чиито акции не се котират на фондова борса към момента на първоначалната инвестиция за рисковото финансиране и които отговарят поне на едно от следните условия:

- а) те не упражняват дейност на нито един пазар;
- б) те упражняват дейност на който и да било пазар от по-малко от 7 години след първата си търговска продажба;
- в) те се нуждаят от първоначална инвестиция за рисковото финансиране, която, на основата на бизнес план, изготвен с цел навлизането на нов продукт или географски пазар, надхвърля 50 % от средния им годишен оборот през предходните 5 години.

6. Помощите за рисковото финансиране могат да обхващат също и последващи инвестиции в допустими предприятия, включително след 7-годишния период, посочен в параграф 5, буква б), ако са изпълнени следните кумулативни условия:

- а) не е надвишен общият размер на рисковото финансиране, посочен в параграф 9;
- б) възможността за последващи инвестиции е била предвидена в първоначалния бизнес план;
- в) предприятието, което получава последващи инвестиции, не е станало свързано предприятие по смисъла на член 3, параграф 3 от приложение I с друго предприятие, което не е финансовият посредник или независимият частен инвеститор, предоставящ рисковото финансиране по мярката, освен ако новият субект не изпълнява условията от определението за МСП.

7. Що се отнася до капиталовите и квазикапиталовите инвестиции в допустими предприятия, по мярката за рисковото финансиране може да се предостави помощ за заместващ капитал, само ако той е съчетан с нов капитал, представляващ най-малко 50 % от всеки инвестиционен кръг в допустимите предприятия.

8. Що се отнася до капиталовите и квазикапиталовите инвестиции, посочени в параграф 2, буква а), за управлението на ликвидността могат да се използват не повече от 30 % от съвкупния капиталов принос на финансовия посредник и записания и непоискан капитал.

9. Общият размер на рисковото финансиране, посочен в параграф 4, по която и да било мярката за рисковото финансиране не може да надхвърля 15 млн. евро за допустимо предприятие.

10. Мерките за рисковото финансиране, по които на допустими предприятия се предоставят капиталови и квазикапиталови инвестиции или инвестиции за заеми, трябва да привлекат допълнително финансиране от независими частни инвеститори на равнището на финансовите посредници или допустимите предприятия, така че общият процент на частно участие да достигне следните минимални прагове:

▼B

- а) 10 % от рисковото финансиране, предоставено на допустимите предприятия преди първата им търговска продажба на който и да било пазар;
- б) 40 % от рисковото финансиране, предоставено на допустимите предприятия, посочени в параграф 5, буква б) от настоящия член;
- в) 60 % от рисковото финансиране за инвестиции, предоставени на допустимите предприятия, посочени в параграф 5, буква в), и за последващи инвестиции в допустими предприятия след 7-годишния период, посочен в параграф 5, буква б).

11. Когато мерките за рисковото финансиране се изпълняват посредством финансов посредник и са предназначени за допустими предприятия на различни етапи от тяхното развитие, както е посочено в параграф 10, и не се предвижда частно капиталово участие на равнището на допустимите предприятия, финансовият посредник трябва да постигне процент на частно участие, който съответства най-малко на среднопотеглената стойност, изчислена въз основа на размера на индивидуалните инвестиции в съответния портфейл и получена при прилагането на минималните проценти на участие за такива инвестиции съгласно предвиденото в параграф 10.

12. По мерките за рисковото финансиране не се допуска дискриминация между финансовите посредници въз основа на тяхното място на установяване или регистриране независимо от държавата членка. За финансовите посредници може да се предвиди изискване да отговарят на предварително определени критерии, които са обективно оправдани с естеството на инвестициите.

13. Мерките за рисковото финансиране отговарят на следните условия:

- а) те са приведени в действие чрез един или повече финансови посредници с изключение на данъчните стимули за частни инвеститори във връзка с преките им инвестиции в допустими предприятия;
- б) финансовите посредници и инвеститорите или управителите на фондове се подбират чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура в съответствие с приложимото съюзно и национално право, която има за цел установяването на подходящи механизми за споделяне на рисковете и ползите, като за инвестиции, които не са под формата на гаранции, се отдава предпочитание на асиметричното разпределение на печалбата пред защитата срещу рисковете от загуби;
- в) в случай на асиметрично разпределяне на загубата между публичните и частните инвеститори, първата загуба, поета от публичния инвеститор, се ограничава до 25 % от общия размер на инвестицията;
- г) в случай на гаранции по точка 2, буква в) размерът на гаранцията е ограничен до 80 %, а общите загуби, поети от съответната държава членка, са ограничени до 25 % от съответния гарантиран портфейл. Само гаранциите, които покриват очакваните загуби на съответния гарантиран портфейл, могат да бъдат предоставени безвъзмездно. Ако гаранцията предвижда също и покриване на неочаквани загуби, за частта от гаранцията, покриваща неочакваните загуби, финансовият посредник изплаща гаранционна премия, която съответства на пазарните условия.

▼B

14. Мерките за рисково финансиране гарантират, че решенията за финансиране са насочени към реализиране на печалба. Това изискване се счита за изпълнено, когато е изпълнено всяко едно от следните условия:

- а) финансовите посредници са установени в съответствие с приложимите закони;
- б) държавата членка или упълномощеният с изпълнението на мярката субект предвижда финансов и правен анализ, за да се гарантира стабилна от търговска гледна точка инвестиционна стратегия за изпълнение на мярката за рисково финансиране, в това число подходяща политика за диверсификация на риска, насочена към постигането на икономическа жизнеспособност и ефективен мащаб по отношение на големината и териториалния обхват на съответния инвестиционен портфейл;
- в) рисковото финансиране, предоставено на допустими предприятия, се основава на надежден бизнес план, който съдържа подробности за развитието на продукта, продажбите и рентабилността, и с който предварително се установява финансовата жизнеспособност;
- г) за всяка капиталова и квазикапиталова инвестиция е налице ясна и реалистична стратегия за излизане.

15. Финансовите посредници се управляват на търговски принцип. Това изискване се счита за изпълнено, когато финансовият посредник и, в зависимост от вида на мярката за рисково финансиране, управителят на фонд, отговарят на следните условия:

- а) те са задължени по закон или договор да действат добросъвестно и с грижата на професионален управител и да избягват конфликтите на интереси; те прилагат най-добрите практики и подлежат на регулаторен контрол;
- б) тяхното възнаграждение съответства на пазарните практики. Това изискване се счита за изпълнено, когато управителят или финансовият посредник е избран чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура въз основа на обективни критерии, свързани с опита, експертните знания и оперативния и финансовия капацитет;
- в) те получават възнаграждение, обвързано с постигнатите резултати, или споделят част от инвестиционните рискове, като съинвестират собствени средства, така че да се гарантира, че техните интереси отговарят постоянно на интересите на публичния инвеститор;
- г) те изготвят инвестиционна стратегия, критерии и график на инвестициите;
- д) инвеститорите имат право да бъдат представени в управленските органи на инвестиционния фонд, като например надзорния съвет или консултативния комитет.

16. ►**M1** Мерките за рисково финансиране, по които на допустими предприятия се предоставят гаранции или заеми, или се предоставят квазикапиталови инвестиции, структурирани като дълг в допустими предприятия, отговарят на следните условия: ◀

▼B

а) в резултат на мярката финансовият посредник предприема инвестиции, които без помощта не биха били осъществени или биха били ограничени или осъществени по различен начин. Финансовият посредник трябва да е в състояние да докаже, че използва механизъм, който гарантира, че всички предимства са прехвърлени във възможно най-голяма степен на крайните бенефициери под формата на по-големи обеми финансиране, портфейли с по-голяма степен на риск, по-ниски изисквания за обезпечение, по-ниски гаранционни премии или по-ниски лихви;

▼M1

б) за заеми и квазикапиталови инвестиции, структурирани като дълг: номиналният размер на инструмента се взема предвид при изчисляването на максималния размер на инвестицията за целите на параграф 9;

▼B

в) за гаранции: номиналният размер на заема, за който се издава гаранцията, се взема предвид при изчисляването на максималния размер на инвестицията за целите на параграф 9. Гаранцията не надхвърля 80 % от заема, за който е издадена.

17. Държава членка може да възложи изпълнението на мярка за рисково финансиране на упълномощен субект.

18. Помощите за рисково финансиране в полза на МСП, които не изпълняват условията, посочени в параграф 5, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че:

- а) на равнище МСП помощите отговарят на условията, определени в Регламент (ЕС) № 1407/2013; и
- б) изпълнени са всички условия, посочени в настоящия член, с изключение на условията в параграфи 5, 6, 9, 10 и 11; и
- в) мерките за рисково финансиране, по които на допустими предприятия се предоставят капиталови и квазикапиталови инвестиции или инвестиции за заеми, привличат допълнително финансиране от независими частни инвеститори на равнище финансови посредници или МСП, като общият процент на частно участие достига най-малко 60 % от рисковото финансиране, предоставено на МСП.

*Член 22***Помощи за стартиращи предприятия**

1. Схемите за помощи за стартиращи предприятия са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼M1

2. За да отговарят на изискванията за подпомагане, предприятията трябва да бъдат некотиранни на борсата малки предприятия до пет години след своето регистриране, които отговарят на следните условия:

- а) не са приемник на дейността на друго предприятие;
- б) все още не са разпределяли печалби;

▼ M1

в) не са били създадени чрез сливане.

За допустимите предприятия, които не подлежат на регистриране, се счита, че периодът на допустимост от пет години започва да тече от момента, в който предприятието започне своята стопанска дейност или подлежи на данъчно облагане за нея.

Чрез дерогация от буква в) от първата алинея, предприятия, създадени чрез сливане между предприятия, които отговарят на условията за помощ съгласно настоящия член, също се смятат за допустими предприятия до пет години, считано от датата на регистрация на най-старото предприятие.

▼ B

3. Помощите за стартиращи предприятия са под формата на:

а) заеми с лихвени проценти, които не съответстват на пазарните условия, с продължителност 10 години и максимален номинален размер от 1 млн. евро, или 1,5 млн. евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, или 2 млн. евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква а) от Договора. За заеми с продължителност между 5 и 10 години максималните размери могат да бъдат коригирани, като посочените по-горе суми се умножат по съотношението 10 години/действителна продължителност на заема. За заеми с продължителност по-кратка от 5 години максималният размер съответства на заемите с продължителност 5 години;

б) гаранции с премии, които не съответстват на пазарните условия, с продължителност 10 години и максимален размер на гарантирания заем от 1,5 млн. евро, или 2,25 млн. евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, или 3 млн. евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква а) от Договора. За гаранции с продължителност между 5 и 10 години максималният гарантиран размер на заема може да бъде коригиран, като посочените по-горе суми се умножат по съотношението 10 години/действителна продължителност на заема. За гаранции с продължителност под 5 години максималният гарантиран размер е същият като за гаранции с продължителност 5 години. Гаранцията не надхвърля 80 % от заема, за който е издадена;

в) безвъзмездни средства, включително капиталови или квазикапиталови инвестиции, намаление на лихвени проценти и гаранционни премии с брутен еквивалент на безвъзмездна помощ до 0,4 млн. евро или 0,6 млн. евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква в) от Договора, или 0,8 млн. евро за предприятия, установени в подпомагани региони, които отговарят на условията на член 107, параграф 3, буква а) от Договора.

4. Бенефициерът може да получи подпомагане чрез комбинация от инструментите за помощ, посочени в параграф 3 от настоящия член, при условие че частта от сумата, предоставена чрез един инструмент за помощ, изчислена въз основа на максималния размер на помощта, разрешен за този инструмент, се взема предвид, за да се определи оставащата част от максималния размер на помощта, разрешен за другите инструменти, които са част от тази комбинация от инструменти.

5. Максималните размери, посочени в параграф 3, могат да бъдат удвоени за малки и иновационни предприятия.

Член 23

Помощи за алтернативни търговски платформи, специализирани в МСП

1. Помощите за алтернативни търговски платформи, специализирани в МСП, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Когато операторът на платформата е малко предприятие, мярката за помощ може да бъде под формата на помощ за стартиращи предприятия в полза на оператора на платформата, като в този случай се прилагат условията, посочени в член 22.

Мярката за помощ може да бъде под формата на данъчни стимули в полза на независими частни инвеститори, които са физически лица, във връзка с техните инвестиции за рисково финансиране, направени чрез алтернативна търговска платформа в предприятия, които отговарят на условията за помощ съгласно изискванията в член 21.

Член 24

Помощи за проучвателни разходи

1. Помощите за проучвателни разходи са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите разходи включват разходите за първоначален преглед и официален финансов и правен анализ, от страна на управителите на финансови посредници или инвеститорите за установяване на предприятия, които отговарят на условията за помощ съгласно членове 21 и 22.

3. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

РАЗДЕЛ 4

Помощи за научноизследователска и развойна дейност и иновации

Член 25

Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност

1. Помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност, включително проекти за научноизследователска и развойна дейност, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ по линия на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, и съфинансираните проекти за научноизследователска и развойна дейност и, когато е приложимо, помощите за съфинансирани действия за формиране на екипи са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Подпомаганата част от проекта за научноизследователска и развойна дейност попада изцяло в рамките на една или повече от следните категории:

▼B

- a) фундаментални научни изследвания;
 - б) индустриални научни изследвания;
 - в) експериментално развитие;
 - г) проучвания на осъществимостта.
3. Допустимите разходи на проектите за научноизследователска и развойна дейност се разпределят към определена категория научноизследователска и развойна дейност и са следните:
- a) разходи за персонал; изследователи, технически персонал и друг помощен персонал, доколкото те са наети за проекта;
 - б) разходи за инструменти и оборудване, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта; в случаите, в които тези инструменти и оборудване не се използват за проекта през целия период на тяхното използване, за допустими се считат само амортизационните разходи, съответстващи на продължителността на проекта, които се изчисляват въз основа на общоприетите счетоводни принципи;
 - в) разходи за сгради и земя, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта. По отношение на сградите за допустими се считат само амортизационните разходи, съответстващи на продължителността на проекта, изчислени въз основа на общоприетите счетоводни принципи. По отношение на земята допустимите разходи включват разходите за търговски трансфер или действително направените капиталови разходи;
 - г) разходи по договори за възлагане на научни изследвания, знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници на принципа на сделката между несвързани лица, както и разходи за консултантски и еквивалентни услуги, използвани изключително за проекта;
 - д) допълнителни режийни разходи и други оперативни разходи, включително разходи за материали, консумативи и други подобни продукти, възникнали пряко в резултат от проекта.
4. Допустимите разходи за проучванията на осъществимостта включват разходите за проучването.
5. Интензитетът на помощта за всеки бенефициер не надхвърля:
- a) 100 % от допустимите разходи за фундаментални научни изследвания;
 - б) 50 % от допустимите разходи за индустриални научни изследвания;
 - в) 25 % от допустимите разходи за експериментално развитие;
 - г) 50 % от допустимите разходи за проучвания на осъществимостта.
6. Интензитетите на помощта за индустриални научни изследвания и експериментално развитие могат да бъдат увеличени, като достигнат 80 % от допустимите разходи, както следва:
- a) с 10 процентни пункта за средни предприятия и с 20 процентни пункта за малки предприятия;

▼B

б) с 15 процентни пункта, ако е изпълнено едно от следните условия:

i) проектът включва ефективно сътрудничество:

- между предприятия с участието на поне едно МСП или се осъществява в поне две държави членки или в държава членка и договаряща страна по Споразумението за ЕИП и нито едно от предприятията не поема повече от 70 % от допустимите разходи, или
- между едно предприятие и една или повече организации за научни изследвания и разпространение на знания, която поема най-малко 10 % от допустимите разходи и разполага с правото да публикува резултатите от собствените си научни изследвания;

ii) резултатите от проекта се разпространяват широко чрез конференции, публикации, отворени за достъп регистри или безплатен софтуер или софтуер с отворен код.

7. Интензитетите на помощта за проучвания на осъществимостта могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта за средни предприятия и с 20 процентни пункта за малки предприятия.

▼M4*Член 25a*

Помощи за проекти, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“

1. Помощите за МСП за проекти за научноизследователска и развойна дейност, както и проучвания на осъществимостта, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ по линия на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите дейности на подпомагания проект за научноизследователска и развойна дейност или на проучването за осъществимост са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, с изключение на дейностите, които излизат извън обхвата на действията за експериментално развитие.

3. Категориите, максималните размери и методите на изчисление на допустимите разходи на подпомагания проект за научноизследователска и развойна дейност или на проучването за осъществимост са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

4. Максималният размер на помощта не надвишава 2,5 милиона евро на МСП за проект за научноизследователска и развойна дейност или проучване за осъществимост.

5. Общият размер на публичното финансиране, предоставено за всеки проект за научноизследователска и развойна дейност или проучване за осъществимост, не надвишава процента на финансиране, определен за този проект за научноизследователска и развойна дейност или проучване за осъществимост съгласно правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

▼ **M4***Член 25б***Помощ за действия „Мария Склодовска-Кюри“ и действия по линия на схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“**

1. Помощите за действия „Мария Склодовска-Кюри“ и действия по линия на схемата на ЕНС „Доказване на концепцията“, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ по линия на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Допустимите дейности на подпомаганото действие са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.
3. Категориите, максималните размери и методите на изчисление на допустимите разходи на подпомаганото действие са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.
4. Общият размер на публичното финансиране, предоставено за всяко подпомагано действие, не надвишава максималното равнище на подкрепа, предвидено в програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

*Член 25в***Помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност**

1. Помощи, предоставени за съфинансирани проекти за научноизследователска и развойна дейност или проучване за осъществимост (включително проекти за научноизследователска и развойна дейност, изпълнявани в рамките на европейско институционализирано партньорство въз основа на член 185 или 187 от Договора, или действие за съфинансиране по програмата, определено в правилата на програма „Хоризонт Европа“), които се изпълняват от най-малко три държави членки или алтернативно от две държави членки и поне една асоциирана държава, подбрани въз основа на оценяване и класиране, извършени от независими експерти в рамките на транснационални покани за представяне на предложения в съответствие с правилата на програма „Хоризонт 2020“ или „Хоризонт Европа“, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, предвидени в настоящия член и глава I.
2. Допустимите дейности на подпомагания проект за научноизследователска и развойна дейност или на проучването за осъществимост са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, с изключение на дейностите, които излизат извън обхвата на действията за експериментално развитие.
3. Категориите, максималните размери и методите на изчисление на допустимите разходи са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.
4. Общият размер на предоставеното публично финансиране не надвишава процента на финансиране, определен за проекта за научноизследователска и развойна дейност или проучването за осъществимост след избора, класирането и оценяването съгласно правилата на програма „Хоризонт 2020“ или „Хоризонт Европа“.

▼ M4

5. Предоставеното по програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“ финансиране обхваща най-малко 30 % от общите допустими разходи за действие за научни изследвания и иновации или за действие за иновации, определено по програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“.

*Член 25г***Помощ за действия за формиране на екипи**

1. Помощ, предоставена за съфинансирани действия за формиране на екипи, в които участват най-малко две държави членки, избрани въз основа на оценяване и класиране, извършени от независими експерти в рамките на транснационални покани за предоставяне на предложения по правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите дейности на съфинансираното действие за формиране на екипи са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“. Изключват се дейностите, различни от дейностите за експериментално развитие.

3. Категориите, максималните размери и методите на изчисление на допустимите разходи са тези, определени като допустими според правилата на програма „Хоризонт 2020“ или програма „Хоризонт Европа“. В допълнение към това са допустими инвестиционни разходи за материални и нематериални активи, свързани с проекта.

4. Общият размер на предоставеното публично финансиране не надвишава процента на финансиране, определен за действието за формиране на екипи вследствие на избора, класирането и оценяването съгласно правилата на програма „Хоризонт 2020“ или „Хоризонт Европа“. В допълнение към това за инвестиции в инвестиционни разходи за материални и нематериални активи, свързани с проекта, помощта не надхвърля 70 % от инвестиционните разходи.

5. За инвестиционни помощи за инфраструктура по линия на действие за формиране на екипи се прилагат следните допълнителни условия:

- а) когато инфраструктурата извършва както стопанска, така и нестопанска дейност, финансирането, разходите и приходите за всеки вид дейност се вземат предвид поотделно въз основа на последователно прилагани принципи за осчетоводяване на разходите, които могат да бъдат обективно оправдани;
- б) цената за експлоатацията или използването на инфраструктурата отговаря на пазарната цена;
- в) достъпът до инфраструктурата е отворен за няколко ползватели и се предоставя на прозрачна и недискриминационна основа. Предприятията, които са финансирани поне 10 % от инвестиционните разходи за инфраструктурата, могат да получат преференциален достъп при по-изгодни условия. За да бъде избегната свръхкомпенсация, този достъп е пропорционален на приноса на предприятието към инвестиционните разходи и условията се оповестяват публично;

▼ **M4**

г) когато инфраструктурата получава публично финансиране както за стопански, така и за нестопански дейности, държавите членки въвеждат механизъм за контрол и възстановяване на предоставените средства, за да се гарантира, че приложимият интензитет на помощта не е надхвърлен в резултат на увеличаване на дела на стопанските дейности в сравнение с очакваното положение към датата на предоставяне на помощта.

▼ **B***Член 26***Инвестиционни помощи за научноизследователски инфраструктури**

1. Помощите за изграждане или модернизиране на научноизследователски инфраструктури, които извършват стопанска дейност, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Когато научноизследователската инфраструктура извършва както стопанска, така и нестопанска дейност, финансирането, разходите и приходите за всеки вид дейност се вземат предвид поотделно въз основа на последователно прилагани принципи за осчетоводяване на разходите, които могат да бъдат обективно оправдани.

3. Цената за експлоатацията или използването на инфраструктурата отговаря на пазарната цена.

4. Достъпът до инфраструктурата е отворен за няколко ползватели и се предоставя на прозрачна и недискриминационна основа. Предприятията, които са финансирани поне 10 % от инвестиционните разходи за инфраструктурата, могат да получат преференциален достъп при по-изгодни условия. За да бъде избегната свръхкомпенсация, този достъп е пропорционален на приноса на предприятието към инвестиционните разходи и условията се оповестяват публично.

5. Допустимите разходи включват инвестиционните разходи в материални и нематериални активи.

6. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

7. Когато научноизследователската инфраструктура получава публично финансиране както за стопански, така и за нестопански дейности, държавите членки въвеждат механизъм за контрол и възстановяване на предоставените средства, за да се гарантира, че приложимият интензитет на помощта не е надхвърлен в резултат на увеличаването на дела на стопанските дейности в сравнение с очакваното положение към датата на предоставяне на помощта.

*Член 27***Помощи за иновационни кълъстери**

1. Помощите за иновационни кълъстери са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощите за иновационни кълъстери се предоставят изключително на юридическото лице, ръководещо дейността на иновационния кълъстер (кълъстерна организация).

▼B

3. Достъпът до помещенията, съоръженията и дейностите на клъстера е отворен за няколко ползватели и се предоставя на прозрачна и недискриминационна основа. Предприятията, които са финансирани поне 10 % от инвестиционните разходи на иновационния клъстер, могат да получат преференциален достъп при по-изгодни условия. За да бъде избегната свръхкомпенсация, този достъп е пропорционален на приноса на предприятието към инвестиционните разходи и условията се оповестяват публично.
4. Таксите за ползване на съоръженията на клъстера и за участие в неговите дейности съответстват на пазарната цена или отразяват разходите за тези дейности.
5. Инвестиционни помощи могат да бъдат предоставени за изграждането или модернизиранието на иновационни клъстери. Допустимите разходи включват инвестиционните разходи в материални и нематериални активи.
6. Интензитетът на помощта на инвестиционните помощи за иновационни клъстери не надхвърля 50 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 15 процентни пункта за иновационни клъстери, разположени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за иновационни клъстери, разположени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.
7. Оперативни помощи могат да бъдат предоставени за експлоатацията на иновационни клъстери. Продължителността им не надхвърля десет години.
8. Допустимите разходи на оперативните помощи за иновационни клъстери включват разходите за персонал и административните разходи (включително режийните разходи), свързани със:
 - а) стимулиране на клъстера да подобри сътрудничеството, обмена на информация и предоставянето или канализирането на специализирани и персонализирани услуги в подкрепа на бизнеса;
 - б) маркетинг на клъстера с цел увеличаване на участието на нови предприятия или организации и повишаване на неговата видимост;
 - в) управление на съоръженията на клъстера; организиране на програми за обучение, семинари и конференции в подкрепа на обмена на знания и работата в мрежа, и транснационално сътрудничество.
9. Интензитетът на помощта на оперативните помощи не надхвърля 50 % от общите допустими разходи през периода, за който е предоставена помощта.

*Член 28***Помощи за иновации в полза на МСП**

1. Помощите за иновации за МСП са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ B

2. Допустимите разходи включват:
 - а) разходи за получаване, валидиране и защита на патенти и други нематериални активи;
 - б) разходи за командироване на висококвалифициран персонал от организация за научноизследователска дейност и разпространяване на знания или голямо предприятие, като този персонал извършва научноизследователска и развойна дейност и иновации на новосъздадена длъжност в организацията на бенефициера и не замества друг персонал;
 - в) разходи за консултантски и помощни услуги в подкрепа на иновациите;
3. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.
4. По-специално за помощта за консултантски и помощни услуги в подкрепа на иновациите интензитетът на помощта може да бъде увеличен до 100 % от допустимите разходи, при условие че общият размер на помощта не надхвърля 200 000 EUR за предприятие за всеки тригодишен период.

*Член 29***Помощи за иновации на процеси и организации**

1. Помощите за иновации на процеси и организации са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Помощите за големи предприятия са съвместими, само ако предприятията си сътрудничат ефективно с МСП в подпомаганата дейност и сътрудниещите си МСП извършват поне 30 % от общите допустимите разходи.
3. Допустимите разходи включват:
 - а) разходи за персонал;
 - б) разходи за инструменти, оборудване, сгради и земя, доколкото те се използват, и за периода, през който се използват за проекта;
 - в) разходи по договори за възлагане на научни изследвания, знания и патенти, закупени или лицензирани от външни източници на принципа на сделката между несвързани лица;
 - г) допълнителни режимни разходи и други оперативни разходи, включително разходи за материали, консумативи и други подобни продукти, извършени пряко в резултат от проекта.
4. Интензитетът на помощта не надхвърля 15 % от допустимите разходи за големи предприятия и 50 % от допустимите разходи за МСП.

Член 30

Помощи за научноизследователска и развойна дейност в секторите на рибарството и аквакултурите

1. Помощите за проекти за научноизследователска и развойна дейност в сектора на рибарството и аквакултурите са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Подпомаганите проекти са от интерес за всички предприятия от съответния сектор или подсектор.
3. Преди датата на започване на подпомагания проект в интернет се публикува:
 - а) информация, че подпомаганият проект ще бъде осъществен;
 - б) целите на подпомагания проект;
 - в) приблизителната дата на публикуване на очакваните от подпомагания проект резултати и мястото на публикуването в интернет;
 - г) бележка, че резултатите от подпомагания проект ще бъдат на разположение безвъзмездно на всички предприятия, които извършват дейност в съответния сектор или подсектор.
4. Резултатите от подпомагания проект се предоставят в интернет от крайната дата на подпомагания проект или от датата, на която на членовете на дадена организация бъде предоставена информация относно тези резултати, в зависимост от това коя от двете дати е по-рано. Тези резултати са на разположение в интернет за период от най-малко 5 години, който започва от крайната дата на подпомагания проект.
5. Помощите се предоставят пряко на организацията за научноизследователска дейност и разпространение на знания и не включват прякото предоставяне на помощи, които не са свързани с научни изследвания, в полза на предприятие, което произвежда, преработва или търгува с продукти от риболов или аквакултури.
6. Допустимите разходи включват разходите, посочени в член 25, параграф 3.
7. Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи.

РАЗДЕЛ 5

Помощи за обучение

Член 31

Помощи за обучение

1. Помощите за обучение са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Помощи не се предоставят в случаите, в които обучението се провежда от предприятия с цел да спазят задължителните национални стандарти за обучение.

▼ В

3. Допустимите разходи включват:
- а) разходи за обучаващ персонал, за часовете, през които обучаващият персонал участва в обучението;

▼ М1

- б) оперативни разходи на обучаващите и обучаваните, които са пряко свързани с проекта за обучение, като пътни разходи, разходи за настаняване, материали и консумативи, пряко свързани с проекта, амортизация на инструменти и оборудване, доколкото те се използват изключително за проекта за обучение;

▼ В

- в) разходи за консултантски услуги, свързани с проекта за обучение;
- г) личните разходи за обучаващите се и общи косвени разходи (административни разходи, наеми, режийни разходи) за часовете, в които обучаващите се участват в обучението.

4. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи. Той може да бъде увеличен до 70 % от допустимите разходи при следните условия:

- а) с 10 процентни пункта, ако обучението се предлага на работещи с увреждания или работещи в неравностойно положение;
- б) с 10 процентни пункта, ако помощта се предоставя на средни предприятия, и с 20 процентни пункта, ако помощта се предоставя на малки предприятия.

5. Когато помощите се предоставят в сектора на морския транспорт, интензитетът на помощта може да бъде увеличен до 100 % от допустимите разходи, при условие че са изпълнени следните условия:

- а) обучаващите се не са активни членове на екипажа, а част от извънщатния състав на борда на кораба; и
- б) обучението се провежда на борда на кораби, вписани в регистрите на Съюза.

*РАЗДЕЛ 6****Помощи за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания****Член 32***Помощи за наемане на работещи в неравностойно положение под формата на субсидии за заплати**

1. Схемите за помощ за наемане на работещи в неравностойно положение са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите разходи включват разходите за заплати за най-много 12 месеца от момента на наемането на работещ в неравностойно положение. Когато съответният работещ е в силно неравностойно положение, допустимите разходи включват разходите за заплати за най-много 24 месеца, считано от момента на назначението.

▼B

3. Когато назначението не представлява нетно увеличение на броя на персонала в съответното предприятие в сравнение със средния брой на персонала през последните дванадесет месеца, длъжността трябва да е била овакантирана поради доброволно напускане, увреждане, пенсиониране по възраст, доброволно намаляване на работното време или правомерно уволнение поради извършено нарушение, а не в резултат от съкращаване на персонал.
4. Освен в случай на правомерно уволнение поради извършено нарушение, работещите в неравностойно положение имат право на непрекъсната заетост за минимален период в съответствие с националното законодателство или колективните споразумения в областта на трудовите договори.
5. Ако периодът на заетост е по-кратък от 12 месеца или от 24 месеца за работещите в силно неравностойно положение, помощта се намалява пропорционално.
6. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

*Член 33***Помощи за наемане на работещи с увреждания под формата на субсидии за заплати**

1. Помощите за наемане на работещи с увреждания са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Допустимите разходи включват разходите за заплати за периода, през който са наети работещите с увреждане.
3. Когато назначението не представлява нетно увеличение на броя на персонала в съответното предприятие в сравнение със средния брой на персонала през последните дванадесет месеца, длъжността трябва да е била овакантирана поради доброволно напускане, увреждане, пенсиониране по възраст, доброволно намаляване на работното време или правомерно уволнение поради извършено нарушение, а не в резултат от съкращаване на персонал.
4. Освен в случай на правомерно уволнение поради извършено нарушение, работещите с увреждания имат право на непрекъсната заетост за минимален период в съответствие с националното законодателство или колективните споразумения, които са правнообвързващи за предприятието и уреждат трудовите договори.
5. Интензитетът на помощта не надхвърля 75 % от допустимите разходи.

*Член 34***Помощи за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания**

1. Помощите за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼B

2. Допустимите разходи включват:
 - а) разходи за приспособяване на помещенията;
 - б) разходи за наемане на персонал единствено за времето, прекарано в оказване на помощ на работещите с увреждания и за обучение на този персонал за оказване на помощ на работещите с увреждания;
 - в) разходи за приспособяване или придобиване на оборудване или за придобиване и валидиране на софтуер за използване от работещите с увреждания, в това число приспособени или подпомагачи технологични съоръжения, които са в допълнение към разходите, които бенефициерът би понесъл, ако беше наел работещи без увреждания;
 - г) разходи, пряко свързани с превода до работното място на работещите с увреждания и за свързаните с работата дейности;
 - д) разходи за заплати за часовете, прекарани от работещите с увреждания за рехабилитация;
 - е) когато бенефициерът осигурява защитени работни места, разходите за изграждане, внедряване или модернизация на производствените звена на съответното предприятие, както и всички разходи за управление и транспорт, при условие че тези разходи са пряко свързани с наемането на работещи с увреждания.
3. Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи.

*Член 35***Помощи за компенсиране на разходите за оказване на помощ на работещи в неравностойно положение**

1. Помощите за компенсиране на разходите за оказване на помощ за работещи в неравностойно положение са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Допустимите разходи включват:
 - а) разходи за наемане на персонал само за времето, прекарано в оказване на помощ на работещи с увреждания за най-много 12 месеца от момента на наемането на работещ с увреждане или за най-много 24 месеца от момента на наемането на работещ в силно неравностойно положение;
 - б) разходи за обучение на този персонал за оказване на помощ на работещите с увреждания.
3. Предоставеното подпомагане включва мерки за насърчаване на автономността и адаптирането на работещите в неравностойно положение към работната среда, като работещите получават подкрепа при социалните и административните процедури, комуникацията с предприемачите и управлението на конфликти.
4. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.

РАЗДЕЛ 7

Помощи за опазване на околната среда

Член 36

Инвестиционни помощи, които дават възможност на предприятията да надвишат стандартите на Съюза за опазване на околната среда или да повишат равнището на опазване на околната среда при липса на стандарти на Съюза

1. Инвестиционните помощи, които дават възможност на предприятията да надвишат стандартите на Съюза за опазване на околната среда или да повишат равнището на опазване на околната среда при липса на стандарти на Съюза, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Инвестицията отговаря на едно от следните условия:

а) тя дава възможност на бенефициера да повиши равнището на опазване на околната среда в резултат от дейността си, като надвиши приложимите стандарти на Съюза, независимо от наличието на задължителни национални стандарти, които са по-строги от стандартите на Съюза;

б) тя дава възможност на бенефициера да повиши равнището на опазване на околната среда в резултат от дейността си при липса на стандарти на Съюза.

3. Помощи не могат да се предоставят, когато инвестициите са предприети с цел да се гарантира, че предприятията спазват стандартите на Съюза, които вече са приети, но все още не са влезли в сила.

4. Чрез дерогация от параграф 3 помощ може да бъде предоставена за:

а) закупуване на нови транспортни средства за автомобилен, железопътен, вътрешноводен и морски транспорт, които съответстват на приетите стандарти на Съюза, при условие че закупуването се извършва преди тези стандарти да влязат в сила и след като стандартите са станали задължителни, те не се прилагат за транспортни средства, които вече са били закупени преди тази дата;

б) модернизиране на съществуващи транспортни средства за автомобилен, железопътен, вътрешноводен и морски транспорт, при условие че стандартите на Съюза все още не са били в сила към датата на пускане в експлоатация на тези транспортни средства и след като са станали задължителни, те не се прилагат със задна дата към тези превозни средства.

5. Допустимите разходи включват допълнителните инвестиционни разходи, необходими на предприятията да надвишат приложимите стандарти на Съюза или да повишат равнището на опазване на околната среда при липса на стандарти на Съюза. Те се определят, както следва:

а) когато разходите за инвестиции в опазване на околната среда могат да бъдат разграничени в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, тези разходи, свързани с опазването на околната среда, представляват допустимите разходи;

▼ B

б) във всички останали случаи разходите за инвестиции в опазване на околната среда се установяват чрез сравнение с подобна инвестиция с по-малко благоприятен ефект за опазването на околната среда, която е щяла да бъде осъществена без помощта. Разликата между разходите за двете инвестиции представлява разходите, свързани с опазването на околната среда, и съставлява допустимите разходи.

Не са допустими разходите, които не са пряко свързани с постигането на по-високото равнище на опазване на околната среда.

6. Интензитетът на помощта не надхвърля 40 % от допустимите разходи.

7. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия, и с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия.

8. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

▼ M4*Член 36а***Инвестиционна помощ за публично достъпна инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво за пътни превозни средства с нулеви и ниски емисии**

1. Помощите за разгръщане на инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво за снабдяването с енергия на пътни превозни средства с нулеви и ниски емисии за транспортни цели са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Настоящият член обхваща само помощта, предоставена за разгръщането на инфраструктури за зареждане с електроенергия или гориво, които снабдяват превозните средства с електроенергия или водород от възобновяеми източници за транспортни цели. Държавата членка гарантира, че изискването за доставка на водород от възобновяеми източници е спазено през целия икономически жизнен цикъл на инфраструктурата.

3. Допустимите разходи са разходите за изграждане, инсталиране или модернизиране на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво. Те могат да включват разходите за самата инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво, инсталиране или модернизиране на електрически или други компоненти, включително силови трансформатори, които са необходими за свързване на инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво към мрежата или към местна единица за производство или съхранение на електроенергия или водород, както и свързаните с това техническо оборудване, строителни работи, адаптация на земя или път, инсталационни разходи и разходи за свързаните с това разрешителни. Изключват се разходите за местни единици за производство и съхранение, произвеждащи или съхраняващи електроенергия, и разходите за местни съоръжения за производство на водород.

▼ M4

4. Помощта по настоящия член се предоставя чрез състезателна тръжна процедура въз основа на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии и интензитетът на помощта може да достигне до 100 % от допустимите разходи.
5. Помощта, отпусната на всеки бенефициер, не надвишава 40 % от общия бюджет на съответната схема.
6. Помощта по настоящия член се предоставя само за изграждането, инсталирането или модернизирването на публично достъпна инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво и осигуряваща недискриминационен достъп на потребителите, включително по отношение на тарифи, автентификация и методи на плащане, както и други условия за използване.
7. Необходимостта от помощ за стимулиране на разгръщането на инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво от същата категория (например за инфраструктура за зареждане: нормална или голяма мощност) се проверява чрез предварителна открита обществена консултация или независимо проучване на пазара. По-специално се проверява дали няма вероятност такава инфраструктура да бъде разгърната при търговски условия в срок от три години от публикуването на мярката за помощ.
8. Чрез дерогация от параграф 7, необходимостта от помощ за инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво може да се допусне, когато или електрически превозни средства с акумулаторни батерии (за инфраструктурите за зареждане), или задвижвани с водород превозни средства (за инфраструктурите за зареждане с гориво) представляват съответно по-малко от 2 % от целия автопарк от същата категория, регистриран в съответната държава членка. За целите на настоящия параграф леките автомобили и леките търговски превозни средства се считат за част от същата категория превозни средства.
9. Всяка концесия или друго възлагане на трета страна на експлоатацията на подпомаганата инфраструктурата за зареждане с електроенергия или гориво се извършва по конкурентен, прозрачен и недискриминационен начин, като се зачитат приложимите правила за възлагане на обществени поръчки.

▼ B*Член 37***Инвестиционни помощи за ранно адаптиране към бъдещи стандарти на Съюза**

1. Помощите, които имат за цел да стимулират предприятията да постигнат съответствие с нови стандарти на Съюза, които повишават равнището на опазване на околната среда и които все още не са влезли в сила, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Стандартите на Съюза трябва да са били приети и инвестицията да е осъществена и приключена най-малко една година преди датата на влизане в сила на съответния стандарт.
3. Допустимите разходи включват допълнителните инвестиционни разходи, необходими за постигане на равнище на опазване на околната среда, което е по-високо от равнището, заложено в приложимите стандарти на Съюза. Те се определят, както следва:

▼B

- а) когато разходите за инвестиции в опазване на околната среда могат да бъдат разграничени в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, тези разходи, свързани с опазването на околната среда, представляват допустимите разходи;
- б) във всички останали случаи разходите за инвестиции в опазване на околната среда се установяват чрез сравнение с подобна инвестиция с по-малко благоприятен ефект за опазването на околната среда, която е щяло да бъде осъществена без помощта. Разликата между разходите за двете инвестиции представлява разходите, свързани с опазването на околната среда, и съставлява допустимите разходи.

Не са допустими разходите, които не са пряко свързани с постигането на по-високо равнище на опазване на околната среда.

4. Интензитетът на помощта не надхвърля:

- а) 20 % от допустимите разходи за малки предприятия, 15 % от допустимите разходи за средни предприятия и 10 % от допустимите разходи за големи предприятия, ако изпълнението и приключването на инвестицията са настъпили повече от три години преди датата на влизане в сила на новия стандарт на Съюза;
- б) 15 % от допустимите разходи за малки предприятия, 10 % от допустимите разходи за средни предприятия и 5 % от допустимите разходи за големи предприятия, ако изпълнението и приключването на инвестицията са настъпили между една и три години преди датата на влизане в сила на новия стандарт на Съюза;

5. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

*Член 38***Инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност**

1. Инвестиционните помощи, които позволяват на предприятията да постигнат енергийна ефективност, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощи не могат да се предоставят по силата на настоящия член, когато подобренията са предприети с цел да се гарантира, че предприятията спазват стандартите на Съюза, които вече са приети, дори ако все още не са влезли в сила.

▼M4

3. Допустими разходи са допълнителните инвестиционни разходи, необходими за постигане на по-високо равнище на енергийна ефективност. Те се определят, както следва:

- а) когато разходите за инвестиции в енергийна ефективност могат да бъдат разграничени в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, тези разходи, свързани с енергийната ефективност, представляват допустимите разходи;

▼ M4

- б) когато инвестицията е свързана с подобряване на енергийната ефективност на i) жилищни сгради, ii) сгради, предназначени за предоставяне на образователни или социални услуги, iii) сгради, предназначени за дейности, свързани с публичната администрация или правосъдието, полицията или противопожарната служба или iv) сгради, посочени в подточки i), ii) или iii), и в които дейности, различни от посочените в тези точки, заемат по-малко от 35 % от вътрешната площ, всички инвестиционни разходи, необходими за постигане на по-високо равнище на енергийна ефективност, представляват допустимите разходи, при условие че подобренията на енергийната ефективност водят до намаляване на потреблението на първична енергия с най-малко 20 % в случай на саниране и до икономии на първична енергия с най-малко 10 % в сравнение с прага, определен за изискванията за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия в националните мерки за изпълнение на Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ в случай на нови сгради. Първоначалното търсене на първична енергия и очакваното подобрение се установяват чрез позоваване на сертификата за енергийните характеристики според определението в член 2, параграф 12 от Директива 2010/31/ЕС;
- в) във всички останали случаи разходите за инвестиции в енергийна ефективност се установяват чрез сравнение с подобна инвестиция с по-малка енергийна ефективност, която е щяло да бъде осъществена без помощта. Разликата между разходите за двете инвестиции представлява разходите, свързани с енергийна ефективност, и съставлява допустимите разходи.

Не са допустими разходите, които не са пряко свързани с постигането на по-високото равнище на енергийна ефективност.

За. За сградите, посочени в параграф 3, буква б), инвестицията в подобряване на енергийната ефективност на сградата може да се комбинира с инвестиции в някое или всички от следните:

- а) интегрирани инсталации за възобновяема енергия на място, които генерират електричество и/или топлина;
- б) оборудване за съхранение на енергията, генерирана от инсталацията за възобновяема енергия на място;
- в) оборудване и свързаната с него инфраструктура, инсталирани в сградата за зареждане на електрическите превозни средства на обитателите на сградата;
- г) инвестиции в цифровизация на сградата, по-специално за повишаване на нейната подготвеност за интелигентно управление. Допустимите инвестиции могат да включват интервенции, ограничени до пасивно вътрешно окабеляване или структурирано окабеляване за мрежи за данни и, ако е необходимо, допълнителната част от пасивната мрежа в частния имот извън сградата. Изключва се окабеляването за мрежи за данни извън частния имот.

В случай на такива комбинирани работи, определени в първа алинея, букви а) — г) по-горе, общите инвестиционни разходи за различните части от оборудването съставляват допустимите разходи.

⁽¹⁾ Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L 153, 18.6.2010 г., стр. 13).

▼ M4

Помощта може да бъде отпусната или на собственика(ците) на сградата, или на наемателя(ите), в зависимост от това кой възлага дейностите за енергийна ефективност.

▼ B

4. Интензитетът на помощта не надхвърля 30 % от допустимите разходи.

5. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия.

6. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

▼ M4

7. Помощта за мерки, които подобряват енергийната ефективност на сградите, може да се отнася и до улесняване на сключването на договори за енергоспестяване, предмет на следните кумулативни условия:

- а) подкрепата е под формата на заем или гаранция за доставчика на мерките за подобряване на енергийната ефективност съгласно договор за енергоспестяване с гарантиран резултат или се състои от финансов продукт, предназначен за рефинансиране на съответния доставчик (например факторинг, форфетиране);
- б) номиналният размер на общото непогасено финансиране, което се предоставя по настоящия параграф на бенефициер, не надвишава 30 милиона евро;
- в) подкрепата се предоставя на МСП или малки дружества със средна пазарна капитализация;
- г) подкрепата се предоставя за сключване на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат по смисъла на член 2, параграф 27 от Директива 2012/27/ЕС;
- д) сключването на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат се отнася за сграда, посочена в параграф 3, буква б).

*Член 39***Инвестиционна помощ за проекти за енергийна ефективност в сгради под формата на финансови инструменти****▼ B**

1. Инвестиционните помощи за проекти за енергийна ефективност на сгради са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите проекти по смисъла на настоящия член са проекти за енергийна ефективност, свързани със сгради.

▼ M4

2а. Когато инвестицията е свързана с подобряване на енергийната ефективност на i) жилищни сгради, ii) сгради, предназначени за предоставяне на образование или социални услуги, iii) сгради, предназначени за дейности, свързани с публичната администрация или правосъдието, полицията или противопожарната служба или iv) сгради, посочени в точки i), ii) или iii) и в които дейностите, различни от посочените, не заемат повече от 35 % от площта им, проектите за енергийна ефективност по настоящия член могат да бъдат комбинирани и с някоя от следните инвестиции:

- a) интегрирана инсталация за възобновяема енергия на място, която генерира електричество и/или топлина;
- b) оборудване за съхранение на енергията, генерирана от инсталацията за възобновяема енергия на място;
- v) оборудване и свързаната с него инфраструктура, инсталирани в сградата за зареждане на електрическите превозни средства на обитателите на сградата;
- г) инвестиции в цифровизация на сградата, по-специално за повишаване на нейната подготвеност за интелигентно управление. Допустимите инвестиции могат да включват интервенции, ограничени до пасивно вътрешно окабеляване или структурирано окабеляване за мрежи за данни и, ако е необходимо, допълнителната част от пасивната мрежа в частния имот извън сградата. Изключва се окабеляването за мрежи за данни извън частния имот.

3. Допустимите разходи са общите разходи на проекта за енергийна ефективност, с изключение на сградите, посочени в параграф 2а, при които допустими разходи са общите разходи по проекта за енергийна ефективност, както и инвестиционните разходи за различните съоръжения, изброени в параграф 2а.

4. Помощта се отпуска под формата на дарение, собствен капитал, гаранция или заем за фонд за енергийна ефективност или друг финансов посредник, който я предава във възможно най-голяма степен на крайните бенефициери — собственици на сгради или наематели — под формата на по-големи обеми на финансиране, по-ниски изисквания за обезпечение, по-ниски премии за гаранция или по-ниски лихвени проценти.

5. Помощите, които фондът за енергийна ефективност или друг финансов посредник предоставят в полза на допустимите проекти за енергийна ефективност, могат да бъдат под формата на заеми или гаранции. Номиналната стойност на заема или гарантираната сума не трябва да надвишава 15 милиона евро на проект на ниво крайни бенефициери с изключение на случаите на комбинирани инвестиции, посочени в параграф 2а, при които тази стойност не надвишава 30 милиона евро. Гаранцията не надхвърля 80 % от заема, за който е издадена.

▼ B

6. Размерът на погасяването от страна на собствениците на сградата към фонда за енергийна ефективност или друг финансов посредник е не по-малък от номиналния размер на заема.

7. Помощите за енергийна ефективност трябва да привлекат допълнителни инвестиции от частни инвеститори, достигащи поне 30 % от цялото финансиране, предоставено за проекта за енергийна ефективност. Когато помощта се предоставя от фонд за енергийна ефективност, привличането на частни инвестиции може да се извърши на равнището на фонда за енергийна ефективност и/или на равнището на проекти за енергийна ефективност, така че да бъде събрана обща сума, представляваща поне 30 % от цялото финансиране, предоставено на проекта за енергийна ефективност.

▼B

8. Когато предоставят помощи за енергийна ефективност, държавите членки могат да създадат фондове за енергийна ефективност и/или да използват финансови посредници. В такъв случай трябва да бъдат изпълнени следните условия:

- а) управителите на финансови посредници и управителите на фондове за енергийна ефективност се подбират посредством открита, прозрачна и недискриминационна процедура в съответствие с приложимото законодателство на Съюза и на държавите членки. В частност, не се допуска дискриминация въз основа на тяхното място на установяване или регистриране независимо от държавата членка. По отношение на финансовите посредници и управителите на фондове за енергийна ефективност може да се предвиди изискване те да отговарят на предварително определени критерии, които са обективно оправдани с естеството на инвестициите;
- б) независимите частни инвеститори се избират чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура в съответствие с приложимото съюзно и национално законодателство с цел да бъдат установени подходящи механизми за споделяне на рисковете и ползите, като за инвестициите, които не са гаранции, се отдава предпочитание на асиметричното разпределение на печалбата пред защитата срещу рисковете от загуби. Ако частните инвеститори не се избират по такава процедура, справедливата норма на възвръщаемост за частните инвеститори се определя от независим експерт, избран чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура;
- в) в случай на асиметрично разпределение на загубата между публичните и частните инвеститори, първата загуба, поета от публичния инвеститор, е ограничена до 25 % от общия размер на инвестицията;
- г) в случай на гаранции размерът на гаранцията е ограничен до 80 %, а общите загуби, поети от съответната държава членка, са ограничени до 25 % от съответния гарантиран портфейл. Само гаранциите, които покриват очакваните загуби на съответния гарантиран портфейл, могат да бъдат предоставени безвъзмездно. Ако гаранцията предвижда също и покриване на неочаквани загуби, за частта от гаранцията, покриваща неочакваните загуби, финансовият посредник изплаща гаранционна премия, която съответства на пазарните условия;
- д) инвеститорите имат право да бъдат представени в управленските органи на фонда за енергийна ефективност или финансовия посредник, като например надзорния съвет или консултативния комитет;
- е) фондовете за енергийна ефективност и финансовите посредници се учредяват съгласно приложимото законодателство и държавите членки предвиждат финансов и правен анализ, за да се гарантира стабилна от търговска гледна точка инвестиционна стратегия за изпълнение на мярката за помощ за енергийна ефективност.

9. Финансовите посредници, в това число фондовете за енергийна ефективност, се управляват на търговски принцип и гарантират, че решенията за финансиране се вземат с цел постигане на печалба. Това изискване се счита за изпълнено, когато финансовите посредници и, според случая, управителите на фондовете за енергийна ефективност отговарят на следните условия:

▼ B

- а) те са задължени по закон или договор да действат добросъвестно и с грижата на професионален управител, както и да избягват конфликтите на интереси; те прилагат най-добрите практики и подлежат на регулаторен контрол;
- б) тяхното възнаграждение съответства на пазарните практики. Това изискване се счита за изпълнено, когато управителят е избран чрез открита, прозрачна и недискриминационна процедура въз основа на обективни критерии, свързани с опита, експертните знания и оперативния и финансовия капацитет;
- в) те получават възнаграждение, обвързано с постигнатите резултати, или споделят част от инвестиционните рискове, като съинвестират собствени средства, така че да се гарантира, че техните интереси отговарят постоянно на интересите на публичния инвеститор;
- г) те изготвят инвестиционна стратегия, критерии и график на инвестициите в проекти за енергийна ефективност, като установяват предварително финансовата жизнеспособност и тяхното очаквано въздействие върху енергийната ефективност;
- д) за публичните средства, инвестирани във фонда за енергийна ефективност, е налице ясна и реалистична стратегия за излизане, която позволява на пазара, когато е готов за това, да финансира проекти за енергийна ефективност.

10. Подобренията на енергийната ефективност, предприети с цел да се гарантира, че бенефициерът спазва вече приети стандарти на Съюза, не се освобождават от задължението за уведомяване по силата на настоящия член.

*Член 40***Инвестиционни помощи за високоефективно комбинирано производство на енергия**

1. Инвестиционните помощи за високоефективно комбинирано производство на енергия са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Инвестиционните помощи се предоставят само за новоинсталирани или реновирани мощности.
3. Новите агрегати за комбинирано производство на енергия като цяло трябва да постигат икономии на първична енергия в сравнение с разделното производство на топлинна енергия и електроенергия, както е посочено в Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО ⁽¹⁾. Подобряването на съществуващ агрегат за комбинирано производство на енергия или превръщането на съществуващ агрегат за производство на електроенергия в агрегат за комбинирано производство на енергия трябва да води до спестяване на основна енергия спрямо изходното положение.

⁽¹⁾ ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1.

▼B

4. Допустимите разходи включват допълнителните инвестиционни разходи за оборудването, необходимо на инсталацията, за да може да функционира като високоефективна инсталация за комбинирано производство на енергия, в сравнение с традиционните електрически или отоплителни инсталации със същия капацитет, или допълнителните инвестиционни разходи за модернизиране до по-висока ефективност, когато съществуващата инсталация вече е достигнала прага на висока ефективност.
5. Интензитетът на помощта не надхвърля 45 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия.
6. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

*Член 41***Инвестиционни помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми източници**

1. Инвестиционните помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми енергийни източници са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Инвестиционните помощи за производството на биогорива се освобождават от задължението за уведомяване само доколкото подпомаганите инвестиции се използват за производството на устойчиви биогорива, които не са произведени на основата на хранителни култури. Въпреки това инвестиционните помощи за преобразуване на съществуващи съоръжения за биогорива, произведени на основата на хранителни култури, в съоръжения за биогорива от ново поколение са освободени от задължението за уведомяване по силата на настоящия член, ако производството на биогорива на основата на хранителни култури се намали пропорционално на новия капацитет.
3. Помощи не се предоставят в полза на биогорива, които подлежат на задължение за доставка или смесване.
4. Помощи не се предоставят за водноелектрическите инсталации, които не съответстват на Директива 2000/60/ЕС на Европейския парламент и на Съвета.
5. Инвестиционни помощи се предоставят само за нови съоръжения. След като съоръжението започне своята работа, помощи не се предоставят и не се изплащат. Помощите не зависят от продукцията.
6. Допустимите разходи включват допълнителните инвестиционни разходи, необходими за насърчаване на производството на енергия от възобновяеми източници. Те се определят, както следва:
 - а) когато разходите за инвестиции в производството на енергия от възобновяеми източници могат да се установят в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, например като лесно установим допълнителен компонент към предварително съществуващо съоръжение, тези разходи, свързани с енергията от възобновяеми източници, представляват допустимите разходи;

▼B

- б) когато разходите за инвестиции в производството на енергия от възобновяеми източници могат да бъдат установени чрез сравнение с подобна инвестиция с по-малко благоприятен ефект за опазването на околната среда, която би била правдоподобно осъществена без помощта, разликата между разходите за двете инвестиции представлява разходите, свързани с възобновяема енергия, и тя съставлява допустимите разходи;
- в) за някои маломасштабни съоръжения, в случаите, в които не може да бъде установена по-малко благоприятна за околната среда инвестиция поради липсата на съоръжения с ограничен размер, допустимите разходи включват общите инвестиционни разходи за постигане на по-високо равнище на опазване на околната среда.

Не са допустими разходите, които не са пряко свързани с постигането на по-високото равнище на опазване на околната среда.

7. Интензитетът на помощта не надхвърля:

- а) 45 % от допустимите разходи, ако допустимите разходи се изчисляват въз основа на точка б, буква а) или б);
- б) 30 % от допустимите разходи, ако допустимите разходи се изчисляват въз основа на точка б, буква в).

8. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия.

9. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 15 процентни пункта за съоръжения, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

10. Когато помощта се предоставя чрез конкурентна тръжна процедура въз основа на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии, интензитетът на помощта може да достигне 100 % от допустимите разходи. Тази тръжна процедура е недискриминационна и позволява участието на всички заинтересовани предприятия. Бюджетът, свързан с тръжната процедура, е обвързващо ограничение, като не всички участници могат да получат помощ и помощите се предоставят въз основа на първоначалната оферта, представена от участника в търга и следователно са изключени последващи преговори.

*Член 42***Оперативни помощи за насърчаване на електроенергията от възобновяеми източници**

1. Оперативните помощи за насърчаване на електроенергията от възобновяеми източници са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощите се предоставят чрез конкурентна тръжна процедура въз основа на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии, в която на недискриминационна основа могат да участват всички производители на електроенергия от възобновяеми енергийни източници.

▼ B

3. Тръжната процедура може да бъде ограничена до определени технологии, когато отворена за всички производители процедура би довела до неоптимален резултат и този проблем не може да бъде разрешен при създаването на процедурата, по-специално поради:

- i) по-дългосрочния потенциал на определена нова и иновационна технология; или
- ii) необходимостта от постигането на диверсификация; или
- iii) мрежовите ограничения и стабилността на мрежата; или
- iv) системните разходи (за интегриране); или
- v) необходимостта да се избягват нарушения на пазарите за суровини в резултат от подпомагането в полза на биомасата.

Държавите членки извършват подробна оценка на приложимостта на тези условия и докладват за тази оценка на Комисията съгласно условията в член 11, буква а).

4. Помощи се предоставят на нови и иновационни технологии за възобновяема енергия въз основа на конкурентна тръжна процедура, до която достъп има поне една такава технология въз основа на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии. Такава помощ не се предоставя за над 5 % от общия планиран нов електрически капацитет от възобновяеми енергийни източници за година.

5. Помощи се предоставят като премия в допълнение към пазарната цена, като производителите продават тяхната електроенергия директно на пазара.

6. Бенефициерите подлежат на стандартни отговорности за балансиране. Бенефициерите могат да възложат отговорностите за балансиране на други предприятия от свое име, като например на колективни потребители.

7. Помощи не могат да се предоставят, когато цените са отрицателни.

8. Помощите могат да се предоставят без конкурентна тръжна процедура, както е предвидено в параграф 2, на съоръжения с инсталирана електрогенерираща мощност по-малка от 1 MW за производството на електроенергия от всички възобновяеми източници с изключение на електроенергията, добивана от вятъра, за която помощи могат да се предоставят без конкурентна тръжна процедура, както е предвидено в параграф 2, на съоръжения с инсталирана електрогенерираща мощност, по-малка от 6 MW или на съоръжения с по-малко от 6 генератора. Без да се засяга параграф 9, когато помощта се предоставя без конкурентна тръжна процедура, трябва да са изпълнени условията в параграфи 5, 6 и 7. В допълнение, когато помощта се предоставя без конкурентна тръжна процедура, се прилагат условията в член 43, параграфи 5, 6 и 7.

9. Условията в параграфи 5, 6 и 7 не се прилагат за оперативни помощи, предоставени на съоръжения с инсталирана електрогенерираща мощност по-малка от 500 MW за производството на електроенергия от всички възобновяеми източници с изключение на електроенергията, добивана от вятъра, за която тези условия не се прилагат за оперативни помощи, предоставени на съоръжения с инсталирана електрогенерираща мощност по-малка от 3 MW или на инсталации с по-малко от 3 генератора.

▼B

10. За целите на изчисляването на горепосочените максимални мощности, посочени в параграфи 8 и 9, съоръженията с обща точка за свързване към електроенергийната мрежа се считат за едно и също съоръжение.

11. Помощи се предоставят само докато съоръжението в което се произвежда електроенергията от възобновяеми източници, е напълно амортизирано в съответствие с общоприетите счетоводни принципи. Инвестиционните помощи, получени по-рано, трябва да бъдат приспаднати от оперативната помощ.

*Член 43***Оперативни помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми източници в маломашабни съоръжения**

1. Оперативните помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми източници в маломашабни съоръжения са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощи се предоставят само на съоръжения с инсталирана електрогенерираща мощност, по-малка от 500 kW за производството на енергия от всички възобновяеми източници с изключение на електроенергия, добивана от вятъра, за която помощи се предоставят за съоръжения с инсталирана електрогенерираща мощност по-малка от 3 MW или на съоръжения с по-малко от 3 генератора, и за биогорива, за които помощи се предоставят за съоръжения с инсталирана електрогенерираща мощност под 50 000 тона годишно. За целите на изчисляването на тези максимални мощности маломашабните съоръжения с обща точка за свързване към електроенергийната мрежа се считат за едно и също съоръжение.

3. Помощ се предоставя само на съоръжения, в които се произвеждат устойчиви биогорива, които не са произведени на основата на хранителни култури. Въпреки това оперативните помощи за съоръжения, произвеждащи биогорива на основата на хранителни култури, които са започнали да работят преди 31 декември 2013 г. и все още не са напълно амортизирани, се освобождават по смисъла на настоящия член, но при всички случаи не по-късно от 2020 г.

4. Помощи не могат да се предоставят за биогорива, които подлежат на задължение за доставка или смесване.

5. Помощта за единица енергия не надхвърля разликата между общите стандартни разходи за производството на енергия от въпросния възобновяем източник и пазарната цена на въпросния вид енергия. Стандартните разходи се актуализират редовно и поне веднъж годишно.

6. Максималната норма на възвръщаемост, използвана за изчисляването на стандартните разходи, не надхвърля съответния суапов процент плюс премия от 100 базисни пункта. Съответният суапов процент е суаповият процент за паричната единица, в която се предоставя помощта, за падеж, който отразява периода на амортизация на подпомаганите съоръжения.

7. Помощи се предоставят само до пълната амортизация на съоръженията в съответствие с общоприетите счетоводни принципи. Инвестиционните помощи, предоставени на съоръженията, се приспадат от оперативната помощ.

Член 44

Помощи под формата на намаления на данъци за околната среда по Директива 2003/96/ЕО

1. Схемите за помощ под формата на намаления на данъци за околната среда, които отговарят на условията по Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. за реструктуриране на рамката на Общността по отношение облагането на енергийни продукти и електрическа енергия ⁽¹⁾, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Бенефициерите на намаленията на данъци се избират въз основа на прозрачни и обективни критерии и заплащат най-малко съответните минимални равнища на данъчно облагане, определени в Директива 2003/96/ЕО.
3. Схемите за помощ под формата на намаления на данъци се основават на намаление на приложимата ставка на екологичния данък или на заплащането на фиксирана сума на компенсацията, или на комбинация от тези два механизма.
4. Помощи не могат да се предоставят за биогорива, които подлежат на задължение за доставка или смесване.

Член 45

Инвестиционни помощи за саниране на замърсени обекти

1. Инвестиционните помощи за предприятия, отстраняващи щети върху околната среда чрез саниране на замърсени обекти, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Инвестицията трябва да води до отстраняването на щетите върху околната среда, включително щетите върху качеството на почвата или повърхностните и подпочвените води.
3. Когато е установена самоличността на юридическото или физическото лице, отговорно за щетите върху околната среда съгласно законодателството на всяка държава членка, без да се засягат правилата на Съюза в тази област, по-специално Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети ⁽²⁾, изменена с Директива 2006/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии ⁽³⁾, Директива 2009/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно съхранението на въглероден диоксид в геоложки формации и за изменение на Директива 85/337/ЕИО на Съвета, директиви

⁽¹⁾ ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51.

⁽²⁾ ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56.

⁽³⁾ ОВ L 102, 11.4.2006 г., стр. 1.

▼ B

2000/60/ЕО, 2001/80/ЕО, 2004/35/ЕО, 2006/12/ЕО и 2008/1/ЕО и Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ и Директива 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно безопасността на свързаните с нефт и газ дейности в крайбрежни води и за изменение на Директива 2004/35/ЕО⁽²⁾, това лице трябва да финансира санирането в съответствие с принципа „замърсителят плаща“ и държавна помощ не се предоставя. Когато не е установена самоличността на лицето, което е отговорно съгласно приложимото право, или то не може да бъде заставено да поеме разходите, лицето, отговорно за дейността по саниране или рехабилитация, може да получи държавна помощ.

4. Допустимите разходи включват разходите за саниране, от които се изважда увеличението на стойността на земята. Всички разходи, извършени от едно предприятие в процеса на саниране на неговия обект, независимо дали могат да бъдат отразени като дълготрайни активи в счетоводния му баланс, могат да се разглеждат като допустима инвестиция в случая на саниране на замърсени обекти.

5. Оценките на увеличението на стойността на земята вследствие на саниране се извършват от независим експерт.

6. Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи.

*Член 46***Инвестиционни помощи за енергийноэффективно районно отопление и охлаждане**

1. Инвестиционните помощи за инсталиране на енергийноэффективни районни отоплителни и охладителни системи са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите разходи за производствените централи са допълнителните разходи, необходими за изграждането, разширяването и реконструкцията на един или няколко генератора, които функционират като енергийноэффективна районна отоплителна и охладителна система. Инвестицията е неразделна част от енергийноэффективната районна отоплителна и охладителна система.

3. Интензитетът на помощта за производствената централа не надхвърля 45 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да се увеличи с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия.

4. Интензитетът на помощта за производствената централа може да се увеличи с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

⁽¹⁾ ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 114.

⁽²⁾ ОВ L 178, 28.6.2013 г., стр. 66.

▼B

5. Допустимите разходи за дистрибуционната мрежа са инвестиционните разходи.
6. Размерът на помощта за дистрибуционната мрежа не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително или чрез механизъм за възстановяване на средства.

*Член 47***Инвестиционни помощи за рециклиране и повторна употреба на отпадъци**

1. Инвестиционните помощи за рециклиране и повторна употреба на отпадъци са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Инвестиционните помощи се предоставят за рециклиране и повторна употреба на отпадъци, които произхождат от други предприятия.
3. В противен случай третираните рециклирани или повторно употребени материали биха били изхвърлени или третирани по начин, който е по-малко благоприятен за околната среда. Помощите за дейности за оползотворяване на отпадъци, които не са дейности по рециклиране, не попадат в обхвата на груповото освобождаване съгласно настоящия член.
4. Помощите не могат да освобождават косвено замърсителите от задължения, които трябва да поемат съгласно правото на Съюза, или от задължения, които се считат за нормален разход за предприятието.
5. Инвестицията не само увеличава търсенето на материали за рециклиране, но и води до нарастване на събирането на тези материали.
6. Инвестицията е насочена към проекти, надхвърлящи актуалното равнище на технологиите.
7. Допустимите разходи включват допълнителните инвестиционни разходи, необходими за осъществяване на инвестиция, която води до по-добри или по-ефективни дейности за рециклиране или повторна употреба в сравнение с обикновения процес на рециклиране и повторна употреба със същия мащаб и без наличието на помощта.
8. Интензитетът на помощта не надхвърля 35 % от допустимите разходи. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 20 процентни пункта за помощи, предоставени на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за помощи, предоставени на средни предприятия.
9. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 15 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.
10. Помощите за инвестиции, свързани с рециклирането и повторната употреба на собствените отпадъци на бенефициера, не са освободени от задължението за уведомяване по силата на настоящия член.

Член 48

Инвестиционни помощи за енергийна инфраструктура

1. Инвестиционните помощи за изграждането или модернизирането на енергийна инфраструктура са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Помощи се предоставят за енергийна инфраструктура, разположена в подпомагани региони.
3. Енергийната инфраструктура подлежи на цялостно регулиране по отношение на тарифите и на достъпа до нея в съответствие със законодателството за вътрешния пазар на енергия.
4. Допустимите разходи включват инвестиционните разходи.
5. Размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително или чрез механизъм за възстановяване на средства.
6. Помощите за инвестиции в проекти за съхранение на електричество и газ и в петролна инфраструктура не са освободени от задължението за уведомяване съгласно настоящия член.

Член 49

Помощи за проучвания в областта на околната среда

1. Помощите за проучвания, включително за обследване за енергийна ефективност, които са пряко свързани с инвестициите, посочени в настоящия раздел, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, установени в настоящия член и в глава I.
2. Допустимите разходи включват разходите за проучванията, посочени в параграф 1.
3. Интензитетът на помощта не надхвърля 50 % от допустимите разходи.
4. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен с 20 процентни пункта за проучвания, предприети от името на малки предприятия, и с 10 процентни пункта за проучвания, предприети от името на средни предприятия.
5. Помощи не могат да се предоставят в полза на големи предприятия за обследване за енергийна ефективност в съответствие с член 8, параграф 4 от Директива 2012/27/ЕС, освен когато обследването за енергийна ефективност е в допълнение към задължителното енергийно обследване по силата на тази директива.

РАЗДЕЛ 8

Помощи за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия

Член 50

Схеми за помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия

1. Схемите за помощ за отстраняване на щети, причинени от земетресения, лавини, свличания, наводнения, смерчове, урагани, вулканични изригвания и горски пожари, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2, буква б) от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, при условие че са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощи се предоставят, ако са изпълнени следните условия:

а) компетентните държавни органи на държавата членка официално са признали характера на събитието като природно бедствие; и

б) налице е пряка причинно-следствена връзка между природното бедствие и щетите, понесени от засегнатото предприятие.

3. Схемите за помощ, свързани с конкретно природно бедствие, се въвеждат най-късно три години след като е настъпило събитието. Помощи по такива схеми се предоставят до четири години след настъпване на събитието.

4. Допустимите разходи включват разходите, възникнали вследствие на нанесените щети като пряко последствие от природното бедствие, оценени от независим експерт, признат от компетентния национален орган или от застрахователна компания. Тези щети могат да включват материални щети, причинени на активи, например сгради, оборудване, машини, запаси, и загуби на приходи поради пълното или частично спиране на дейността за максимален период от шест месеца, считано от настъпването на бедствието. Изчисляването на материалните щети се основава на разходите за ремонт или икономическата стойност на засегнатия актив преди бедствието. Те не надхвърлят разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна цена, причинено от бедствието, т.е. разликата между стойността на имуществото непосредствено преди и веднага след бедствието. Загубата на приходи се изчислява въз основа на финансовите данни на засегнатото предприятие (печалба преди лихви и данъци (ЕВИТ), амортизация и разходи за труд, свързани единствено с обекта, засегнат от природното бедствие) чрез сравнение на финансовите данни за шестте месеца след настъпване на бедствието със средната стойност за три години, избрани от петте години преди настъпването на бедствието (с изключение на двете години с най-добрия и с най-лошия финансов резултат) и се изчислява за същия шестмесечен период от годината. Щетите се изчисляват на равнището на отделния бенефициер.

5. Помощите и всички други получени плащания за компенсация на щетите, включително плащанията по застрахователни полици, не надхвърлят 100 % от допустимите разходи.

▼B*РАЗДЕЛ 9***Социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони***Член 51***Социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони**

1. Помощите за пътнически въздушен и морски транспорт са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 2, буква а) от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Цялата помощ е в полза на крайните потребители, чието място на обичайно пребиваване е в отдалечени региони.
3. Помощите се предоставят за пътнически транспорт по маршрут, свързващ летище или пристанище в отдалечен регион с друго летище или пристанище на територията на Европейското икономическо пространство.
4. Помощите се предоставят без дискриминация по отношение на самоличността на превозвача или вида услуга и без ограничение по отношение на точния маршрут към или от отдалечен регион.
5. Допустимите разходи включват цената на билета за отиване и връщане от или до отдалечения регион, включително всички данъци и такси, фактурирани от превозвача на потребителя.
6. Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи.

*РАЗДЕЛ 10***Помощи за ширококоленови инфраструктури****▼M4***Член 52***Помощи за фиксирани ширококоленови мрежи**

1. Помощта за разгръщането на фиксирана ширококоленова мрежа е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Допустимите разходи са всички разходи за изграждането, управлението и експлоатацията на фиксирана ширококоленова мрежа. Максималният размер на помощта за даден проект се определя въз основа на състезателна процедура за подбор, определена в параграф 6, буква а). Когато инвестиция се извършва в съответствие с параграф 6, буква б) без състезателна процедура за подбор, размерът на помощта не надвишава разликата между допустимите разходи и оперативната печалба на инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително въз основа на реалистични предвиждания и се проверява впоследствие чрез механизъм за възстановяване на средства.

▼ M4

3. Допустими са следните алтернативни видове инвестиции:
- а) разгръщане на фиксирана широколентова мрежа за свързване на домакинствата и движещите сили на социално-икономическото развитие в райони, в които няма мрежа, която да е в състояние надеждно да осигури скорости на изтегляне от най-малко 30 Mbps (прагови скорости), налична или надеждно планирана да бъде разгърната в рамките на три години от датата на публикуване на планираната мярка за помощ или в рамките на същия времеви хоризонт като разгръщането на субсидираната мрежа, който не е по-кратък от две години. Това се проверява чрез картографиране и обществена консултация в съответствие с параграф 4. Изключват се региони с поне една вече съществуваща или надеждно планирана мрежа, която може надеждно да осигури скорост на изтегляне от поне 30 Mbps. Подпомаганата мрежа осигурява поне удвояване на скоростите на изтегляне и качване в сравнение с досегашните или предвидените по надежден начин мрежи и е в състояние надеждно да осигури поне 30 Mbps скорост на изтегляне на данни (целеви скорости);
 - б) разгръщане на фиксирана широколентова мрежа за свързване на домакинствата и движещите сили на социално-икономическото развитие в региони, в които няма мрежа, която да е в състояние надеждно да осигури скорости на изтегляне от най-малко 100 Mbps (прагови скорости), налична или надеждно планирана да бъде разгърната в рамките на три години от датата на публикуване на планираната мярка за помощ или в рамките на същия времеви хоризонт като разгръщането на субсидираната мрежа, който не е по-кратък от две години. Това се проверява чрез картографиране и обществена консултация в съответствие с параграф 4. Региони с най-малко една вече съществуваща или надеждно планирана мрежа, която може надеждно да осигури скорост на изтегляне от поне 100 Mbps, се изключват. Подпомаганата мрежа осигурява поне удвояване на скоростите на изтегляне и качване в сравнение с настоящите или предвидените по надежден начин мрежи и е в състояние надеждно да осигури поне 300 Mbps скорост на изтегляне и 100 Mbps скорост на качване (целеви скорости);
 - в) разгръщане на фиксирана широколентова мрежа за свързване само на движещи сили на социално-икономическото развитие в региони, където има само една мрежа, която е в състояние надеждно да осигури скорости на изтегляне от поне 100 Mbps, но по-ниски от 300 Mbps (прагови скорости), налична или надеждно планирана да бъде разгърната в рамките на три години от датата на публикуване на планираната мярка за помощ или в рамките на същия времеви хоризонт като разгръщането на субсидираната мрежа, който не е по-кратък от две години. Това се проверява чрез картографиране и обществена консултация в съответствие с параграф 4. Региони с най-малко една вече съществуваща или предвидена по надежден начин мрежа, която може надеждно да осигури скорост на изтегляне от поне 300 Mbps, се изключват. Региони с поне две вече съществуващи или предвидени по надежден начин мрежи, които могат надеждно да осигурят скорости на изтегляне от поне 100 Mbps, също се изключват. Подпомаганата мрежа осигурява поне удвояване на скоростите на изтегляне и качване в сравнение с досегашните или предвидени по надежден начин мрежи и е в състояние надеждно да осигури поне 1 Gbps скорост на изтегляне на данни (целеви скорости).
4. Картографирането и обществената консултация, посочени в параграф 3, отговарят на следните изисквания:

▼ **M4**

- а) при картографирането се определят целевите географски региони, предвидени да бъдат обхванати от публичната намеса, и се вземат предвид всички съществуващи публични и частни мрежи, които са в състояние надеждно да предоставят праговите скорости, определени в параграф 3, в зависимост от вида на инвестицията. Картографирането се извършва: i) за изцяло фиксирани мрежи, на ниво адрес въз основа на свързани към мрежата помещения и ii) за фиксирани безжични мрежи за достъп, на ниво адрес въз основа на свързани към мрежата помещения или въз основа на мрежа с максимални размери от 100 x 100 метра. За подточки i) и ii) картографирането винаги се проверява посредством обществена консултация;
- б) обществената консултация се провежда от компетентния публичен орган чрез публикуване на основните характеристики на планираната мярка и списъка на целевите географски региони, набелязани при картографирането в съответствие с буква а), на подходящ уебсайт (включително на национално равнище). В обществената консултация заинтересованите страни се приканват да представят коментари относно мярката и да представят обоснована информация в съответствие с буква а) относно своите мрежи, които са в състояние надеждно да предоставят в целевия регион праговите скорости, посочени в параграф 3, и са налични или предвидени по надежден начин да бъдат разгърнати, в срок от три години от датата на публикуване на планираната мярка за помощ. Ако за разгръщането на субсидираната инфраструктура на предоставящия орган е необходим времеви хоризонт, който е по-кратък или по-дълъг от три години, трябва да се използва същият времеви хоризонт, който не може да бъде по-кратък от две години, за да се прецени дали мрежите, посочени в предходното изречение, са предвидени по надежден начин да бъдат разгърнати. Обществената консултация продължава поне 30 дни.
5. Подпомогнатият проект носи значително подобрение (съществена промяна) в сравнение с мрежите, които вече съществуват или е надеждно планирано да бъдат разгърнати в рамките на три години от момента на публикуване на планираната мярка за помощ или в същия времеви хоризонт като разгръщането на субсидираната мрежа, който в съответствие с параграф 4 не може да бъде по-кратък от две години. Съществена промяна настъпва, ако в резултат от намесата за предоставяне на субсидии са извършени значителни нови инвестиции в широколентовата мрежа и субсидираната мрежа разкрива съществени нови възможности на пазара по отношение на наличието, капацитета, бързината и конкурентоспособността на услугата за широколентов достъп до интернет в сравнение с вече съществуващите или предвидени по надежден начин мрежи. В проекта трябва да са включени значителни инвестиции в пасивна инфраструктура, надхвърлящи маргиналните инвестиции, свързани само с актуализирането на активните компоненти на мрежата;
6. Помощта се предоставя както следва:
- а) помощта се предоставя на доставчиците на електронни съобщителни мрежи и услуги въз основа на открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор в съответствие с принципите на правилата за възлагане на обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, без да се засягат приложимите правила за възлагане на обществени поръчки, въз основа на икономически най-изгодната оферта. За целите на състезателната процедура за подбор органът, предоставящ помощта, предварително определя обективни, прозрачни и недискриминационни качествени критерии за присъждане, които трябва да бъдат претеглени спрямо искания размер на помощта. При сходни условия за качество помощта се предоставя на оферента, чийто размер на исканата помощ е най-малък;

▼ **M4**

б) когато помощта се предоставя без състезателна процедура за подбор на публичен орган за разгръщане и управление на фиксирана широколентова мрежа, пряко или чрез вътрешен субект, публичният орган или вътрешният субект, в зависимост от случая, предоставя само услуги на едро, използващи субсидираната мрежа. Публичният орган осигурява счетоводно разделяне между средствата, използвани за експлоатацията на мрежата и другите налични средства. Всяка концесия или друго възлагане на трета страна на изграждане или експлоатация на мрежата се предоставя посредством открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор в съответствие с принципите на правилата за обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, без да се засягат приложимите правила за възлагане на обществени поръчки, въз основа на икономически най-изгодната оферта.

7. Експлоатацията на субсидираната мрежа предлага възможно най-широкия активен и пасивен достъп на едро в съответствие с член 2, параграф 139, при справедливи и недискриминационни условия, включително физически необвързан достъп. Даден проект може да предлага виртуален необвързан достъп вместо физически необвързан достъп, ако националният регулаторен орган е обявил виртуалния продукт за достъп за еквивалентен на физическия необвързан достъп. Активен достъп на едро се предоставя за най-малко седем години, а достъпът на едро до физическата инфраструктура, включително проводи или стълбове, не може да бъде ограничен във времето. Същите условия за достъп се прилагат за цялата субсидирана мрежа, включително за частите на мрежата, за която са използвани съществуващи инфраструктури. Задълженията за достъпа се прилагат независимо от всякаква промяна в собствеността, управлението или функционирането на субсидираната мрежа. В случай на помощ за изграждане на проводи тези проводи са достатъчно широки, за да съдържат поне три мрежи и различни мрежови топологии.

8. Цената на едро за достъп се основава на един от следните референтни показатели: i) средните публикувани цени на едро, които преобладават в други сравними региони с повече конкуренция в държавата членка или Съюза; или ii) при липса на такива публикувани цени, регулираните цени, които вече са определени или одобрени от националния регулаторен орган за съответните пазари и услуги; или iii) при липса на такива публикувани или регулирани цени ценообразуването трябва да съответства на разходоориентираността и на методиката, изисквана в съответствие със секторната регулаторна рамка. Без да се засягат правомощията на националния регулаторен орган съгласно регулаторната рамка, с националния регулаторен орган се провеждат консултации относно реда и условията за достъп, включително относно цените и споровете, свързани с прилагането на настоящия член.

9. Държавите членки въвеждат механизъм за контрол и възстановяване на предоставените средства, ако размерът на помощта по проекта надхвърля 10 милиона евро.

*Член 52a***Помощ за 4G и 5G мобилни мрежи**

1. Помощта за разгръщането на 4G мрежа и 5G мрежа е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼ M4

2. Допустими са всички разходи за изграждането, управлението и експлоатацията на пасивна мобилна мрежа. Максималният размер на помощта за даден проект се определя въз основа на състезателна процедура за подбор, определена в параграф 7, буква а). Когато инвестицията се извършва в съответствие с параграф 7, буква б) без състезателна процедура за подбор размерът на помощта не надвишава разликата между допустимите разходи и оперативната печалба на инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително въз основа на реалистични предвиждания и се проверява впоследствие чрез механизъм за възстановяване на средства.

3. Инвестициите в 5G мрежи се разполагат в региони, в които не са разгърнати мобилни мрежи или в които са налични само мобилни мрежи, способни да поддържат мобилни услуги до 3G и в които няма 4G и 5G мобилни мрежи или не е надеждно планирано да бъдат разгърнати такива мрежи в рамките на три години от момента на публикуване на планираната мярка за помощ или в същия времеви хоризонт, както разгръщането на субсидираната мрежа, който не е по-кратък от две години. Това се потвърждава чрез картографиране и обществена консултация в съответствие с член 4. Инвестициите в 4G мрежи се разполагат в региони, в които не са разгърнати мобилни мрежи или в които са налични само мобилни мрежи, способни да поддържат мобилни услуги до 2G и в които няма 3G, 4G или 5G мобилни мрежи или не е надеждно планирано да бъдат разгърнати такива мрежи в рамките на три години от момента на публикуване на планираната мярка за помощ или в същия времеви хоризонт, както разгръщането на субсидираната мрежа, който не е по-кратък от две години. Това се потвърждава чрез картографиране и обществена консултация в съответствие с член 4.

4. Картографирането и обществената консултация, посочени в параграф 3, отговарят на следните изисквания:

а) при картографирането ясно се определят целевите географски региони, предвидени да бъдат обхванати от публичната намеса, и се вземат предвид всички съществуващи мобилни мрежи в зависимост от вида на инвестицията. Картографирането се извършва на въз основа на мрежи с максимални размери от 100x100 метра. Картографирането винаги се потвърждава посредством обществена консултация;

б) обществената консултация се провежда от компетентния публичен орган чрез публикуване на основните характеристики на планираната мярка и списъка на целевите географски региони, набелязани при картографирането в съответствие с буква а), на подходящ уебсайт (включително на национално равнище). В обществената консултация заинтересованите страни се приканват да коментират мярката и да представят обоснована информация в съответствие с буква а) по отношение на своите мобилни мрежи в целевия регион, които са налични или предвидени по надежден начин да бъдат разгърнати в срок от три години от датата на публикуване на планираната мярка за помощ. Ако за разгръщането на субсидираната инфраструктура на предоставящия орган е необходим времеви хоризонт, който е по-кратък или по-дълъг от три години, трябва да се използва същият времеви хоризонт, който не може да бъде по-кратък от две години, за да се прецени дали мрежите, посочени в предходното изречение, са предвидени по надежден начин да бъдат разгърнати. Обществената консултация продължава поне 30 дни.

▼ M4

5. Подпомаганата инфраструктура не се взема предвид по отношение на изпълнението на задълженията за покритие на операторите на мобилни мрежи, които произтичат от условията, свързани с правата за ползване на радиочестотния спектър за 4G и 5G.

6. Подпомогнатият проект носи значително подобрене (съществена промяна) в сравнение с мобилните мрежи, които вече съществуват или е надеждно планирано да бъдат разгърнати в рамките на три години от момента на публикуване на планираната мярка за помощ или в същия времеви хоризонт като разгръщането на субсидираната мрежа, който в съответствие с параграф 4 не може да бъде по-кратък от две години. Съществена промяна настъпва, ако в резултат от намесата за предоставяне на субсидии са извършени значителни нови инвестиции в мобилната мрежа, а субсидираната мрежа носи съществени нови възможности на пазара по отношение на наличието, капацитета, бързината и конкурентоспособността на мобилната услуга в сравнение с вече съществуващите или предвидените по надежден начин мрежи. В проекта трябва да са включени значителни инвестиции в пасивна инфраструктура, надхвърлящи маргиналните инвестиции, свързани само с модернизиранието на активните компоненти на мрежата.

7. Помощта се предоставя, както следва:

а) помощта се предоставя на доставчиците на електронни съобщителни мрежи и услуги въз основа на открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор в съответствие с принципите на правилата за възлагане на обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, без да се засягат приложимите правила за възлагане на обществени поръчки въз основа на икономически най-изгодната оферта. За целите на състезателната процедура за подбор органът, предоставящ помощта, предварително определя обективни, прозрачни и недискриминационни качествени критерии за присъждане, които трябва да бъдат претеглени спрямо искания размер на помощта. При сходни условия за качество помощта се предоставя на оферента, чийто размер на исканата помощ е най-малък;

б) когато помощта се предоставя без състезателна процедура за подбор на публичен орган за разгръщане и управление, пряко или чрез вътрешен субект, на пасивна мобилна мрежа, публичният орган или вътрешният субект, в зависимост от случая, предоставя само услуги на едро, използващи субсидираната мрежа. Публичният орган осигурява разделно счетоводство между средствата, използвани за експлоатацията на мрежата и другите налични средства, с които разполага. Всяка концесия или друго възлагане на трета страна на изграждане или експлоатация на мрежата се предоставя посредством открита, прозрачна и недискриминационна състезателна процедура за подбор в съответствие с принципите на правилата за обществени поръчки и при спазване на принципа на технологична неутралност, без да се засягат приложимите правила за възлагане на обществени поръчки, въз основа на икономически най-изгодната оферта.

8. Експлоатацията на субсидираната мрежа предлага възможно най-широк активен и пасивен достъп на едро в съответствие с член 2, параграф 139, при справедливи и недискриминационни условия. Активен достъп на едро се предоставя за най-малко седем години, а достъпът на едро до физическата инфраструктура, включително проводи или стълбове, не може да бъде ограничен във времето. Същите условия за достъп се прилагат за цялата субсидирана мрежа, включително за частите на мрежата, за която са

▼ M4

използвани съществуващи инфраструктури. Задълженията за достъпа се прилагат независимо от промените в собствеността, управлението или функционирането на субсидираната мрежа. В случай на помощ за изграждане на проводи тези проводи са достатъчно широки, за да могат да обслужват най-малко всички съществуващи оператори на мобилни мрежи.

9. Цената на едро за достъп се основава на един от следните референтни показатели: i) средните публикувани цени на едро, които преобладават в други сравними, по-конкурентни региони в държавата членка или Съюза; или ii) при липса на такива публикувани цени, регулираните цени, които вече са определени или одобрени от националния регулаторен орган за съответните пазари и услуги; или iii) при липса на такива публикувани или регулирани цени, ценообразуването съответства на разходоориентираността и на методиката, изисквана в съответствие със секторната регулаторна рамка. Без да се засягат правомощията на националния регулаторен орган съгласно регулаторната рамка, с националния регулаторен орган се провеждат консултации относно реда и условията за достъп, включително относно цените, и относно спорове, свързани с прилагането на настоящия член.

10. Държавите членки въвеждат механизъм за контрол и възстановяване на предоставените средства, ако размерът на помощта по проекта надхвърля 10 милиона евро.

11. Използването на публично финансирана 4G или 5G мрежа за предоставяне на фиксирани безжични услуги се разрешава само както следва:

- a) В региони, в които няма мрежа, която да е в състояние надеждно да осигури скорости на изтегляне от поне 30 Mbps, или в които не е предвидено по надежден начин такава мрежа да бъде разгърната в срок от три години от датата на публикуване на планираната мярка за помощ, или в рамките на същия времеви хоризонт като разгръщането на субсидираната мрежа, който не може да бъде по-кратък от две години, ако са изпълнени следните кумулативни условия: i) при картографирането и обществените консултации се вземат също предвид наличните или предвидените по надежден начин фиксирани широколентови мрежи, определени в съответствие с член 52, параграф 4; ii) подпомогнатото решение за фиксиран безжичен 4G или 5G достъп е в състояние надеждно да осигури скорости на изтегляне от поне 30 Mbps и поне да удвои скоростта на изтегляне и качване в сравнение с фиксираните мрежи, които вече съществуват или са предвидени по надежден начин в тези региони;
- б) В региони, в които няма мрежа, която да е в състояние надеждно да осигури скорости на изтегляне от поне 100 Mbps, или няма надеждно планирана мрежа, която да бъде разгърната в срок от три години от датата на публикуване на планираната мярка за помощ или в рамките на същия времеви хоризонт като разгръщането на субсидираната мрежа, който не може да бъде по-кратък от две години, ако са изпълнени следните кумулативни условия: i) при картографирането и обществената консултация се вземат предвид и наличните или предвидените по надежден начин фиксирани широколентови мрежи, определени в съответствие с член 52, параграф 4; ii) подпомогнатото решение за фиксиран безжичен 4G или 5G достъп е в състояние надеждно да осигури скорости на изтегляне от поне 300 Mbps и 100 Mbps скорост на качване и поне да удвои скоростта на изтегляне и качване в сравнение с фиксираните мрежи, които вече съществуват или са предвидени по надежден начин в тези региони;

▼ M4

Член 52б

Помощи за проекти от общ интерес в областта на трансевропейската инфраструктура за цифрова свързаност

1. Помощи за проекти от общ интерес в областта на трансевропейската инфраструктура за цифрова свързаност, които са финансирани съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 или са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ съгласно посочения регламент, са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Проектите трябва да отговарят на кумулативните общи условия за съвместимост, посочени в параграф 3. Освен това те трябва да попадат в една от категориите допустими проекти, посочени в параграф 4, и да отговарят на всички специални условия за съвместимост за съответната категория, посочени в този параграф. Само проекти, които се отнасят единствено до елементите и образуванията, посочени във всяка съответна категория в параграф 4, попадат в обхвата на освобождаването по параграф 1.

3. Общите кумулативни условия за съвместимост са както следва:

- а) бенефициерът трябва да осигури финансов принос от най-малко 25 % от допустимите разходи чрез свои собствени ресурси или чрез външно финансиране, което не съдържа публична финансова подкрепа. Когато приносът на бенефициера в размер на 25 % се предоставя чрез външно финансиране посредством инвестиционна платформа, която съчетава различни източници на финансиране, условието външното финансиране да не съдържа публична финансова подкрепа, посочено в предходното изречение, се заменя с изискването в платформата да има поне 30 % частни инвестиции;
- б) допустими за помощта са само разходите, които представляват допустими инвестиционни разходи съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 за разгръщането на инфраструктурата.
- в) проектът трябва да бъде подбран в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1153 по един от следните начини:
 - i) от независим финансов посредник, назначен от Комисията въз основа на общоприети насоки за инвестиции;
 - ii) от Комисията посредством състезателна тръжна процедура, основана на ясни, прозрачни и недискриминационни критерии;
 - iii) от независими експерти, назначени от Комисията;
- г) проектът трябва да дава възможност капацитетът за свързаност да надхвърли изискванията, свързани със съществуващи правни задължения, като тези, които са свързани с правото на ползване на радиочестотен спектър;
- д) проектът трябва да гарантира отворен достъп на едро за трети страни, включително необвързан достъп при справедливи, разумни и недискриминационни условия в съответствие с член 52, параграфи 7 и 8 или член 52а, параграфи 8 и 9, в зависимост от случая.

▼ **M4**

4. Категориите допустими проекти и специфичните кумулативни условия за съвместимост, приложими за тях, са следните:

- а) инвестиции в разгръщането на трансграничен участък от 5G коридор по транспортен коридор, определен в насоките на трансевропейската транспортна мрежа, както е предвидено в Регламент (ЕС) № 1315/2013 (коридори на трансевропейска транспортна мрежа (TEN-T)), които отговарят на следните специфични кумулативни специални условия:
- i) проектът се състои от трансграничен участък от 5G коридор, който пресича границата между две или повече държави членки или пресича границата на най-малко една държава членка и най-малко една държава от Европейското икономическо пространство;
 - ii) трансграничните участъци от 5G коридори, разположени в държава членка, не трябва да представляват общо повече от 15 % от цялата дължина на 5G коридорите по трансевропейската основна транспортна мрежа в тази държава членка, които не са обхванати от съществуващи правни задължения, като например свързаните с правото за ползване на радиочестотен спектър. По изключение, ако държава членка подкрепя разгръщането на трансгранични 5G коридори по своята трансевропейска широкообхватна транспортна мрежа, трансграничните участъци от 5G коридори, разположени в тази държава членка, не трябва да представляват общо повече от 15 % от цялата дължина на 5G коридорите по трансевропейската широкообхватна транспортна мрежа в тази държава членка, които не са обхванати от съществуващи правни задължения, като например свързаните с правото на ползване на радиочестотен спектър;
 - iii) с проекта се гарантират значителни нови инвестиции в 5G мобилната мрежа, подходящи за свързани и автоматизирани услуги за мобилност, надхвърлящи маргиналните инвестиции, свързани само с актуализирането на активните елементи на мрежата;
 - iv) с проекта се подпомага разгръщането на нова пасивна инфраструктура само ако няма възможност за повторно използване на съществуващата пасивна инфраструктура;
- б) инвестициите в разгръщането на трансграничен участък от общоевропейска опорна мрежа за терабит в подкрепа на целите на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии чрез свързване на определени изчислителни системи, свръхмощни компютърни съоръжения и инфраструктура за данни, които отговарят на следните специфични кумулативни условия:
- i) чрез проекта се внедряват или придобиват активи за свързаност, включително неотменими права на ползване, неизползвани оптични нишки или оборудване, за изграждането на трансграничен участък от общоевропейската опорна мрежа, която поддържа междусистемната връзка с неограничена връзка от край до край с минимум 1 Tbps, от най-малко две изчислителни съоръжения, суперкомпютърни съоръжения или инфраструктури за данни, които: 1) са доставчици на хостинг за съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии, създадено в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1488 на Съвета ⁽¹⁾, или са научноизследователски инфраструктури и

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2018/1488 на Съвета от 28 септември 2018 г. за създаване на Съвместно предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии ST/10594/2018/INIT (ОВ L 252, 8.10.2018 г., стр. 1).

▼ **M4**

други изчислителни инфраструктури и инфраструктури за данни, поддържащи водещи научни изследвания и мисии, определени в Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ и Регламент (ЕО) № 723/2009 на Съвета, които допринасят за постигането на целите на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии; и 2) са разположени в най-малко две държави членки или най-малко една държава членка и най-малко една членка на европейското научноизследователско пространство;

- ii) с проекта се гарантират значителни нови инвестиции в опорната мрежа, които надхвърлят маргиналните инвестиции, като например инвестициите, свързани с обикновени актуализации или лицензиране на софтуер;
 - iii) придобиването на активи за свързаност се извършва чрез обществена поръчка;
 - iv) с проекта се подпомага разгръщането на нова пасивна инфраструктура само ако няма възможност за повторно използване на съществуващата пасивна инфраструктура.
- в) инвестиции в разгръщането на трансграничен участък от опорна мрежа, свързваща инфраструктури за изчисления в облак на някои движещи сили на социално-икономическото развитие, които отговарят на следните кумулативни специфични условия:
- i) проектът свързва инфраструктурите за изчисления в облак на движещи сили на социално-икономическото развитие, които са публични администрации или публични или частни субекти, на които е възложено извършването на услуги от общ интерес или на услуги от общ икономически интерес по смисъла на член 106, параграф 2 от Договора;
 - ii) проектът се състои от трансграничен участък от разгръщането на нови или значителната актуализация на съществуващи трансгранични опорни мрежи, които 1) пресича границата между две или повече държави членки или 2) пресича границата между най-малко една държава членка и най-малко една държава от Европейското икономическо пространство;
 - iii) проектът обхваща най-малко две допустими движещи сили на социално-икономическото развитие по подточка i), всяка от които действа в различна държава членка или в една държава членка и една държава от Европейското икономическо пространство;
 - iv) с проекта се гарантират значителни нови инвестиции в опорната мрежа, които надхвърлят маргиналните инвестиции, като например инвестициите, свързани с обикновени актуализации или лицензиране на софтуер. Проектът има способността да предоставя симетрични скорости на изтегляне и качване от поне кратни на 10Gbps;
 - v) с проекта се подпомага разгръщането на нова пасивна инфраструктура само ако няма възможност за повторно използване на съществуващата пасивна инфраструктура;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

▼ M4

- г) инвестиции в разгръщането на подводна кабелна мрежа, които отговарят на следните специфични кумулативни условия:
- i) проектът се състои от трансграничен участък на подводна кабелна мрежа, който 1) пресича границата между две или повече държави членки или 2) пресича границата на най-малко една държава членка и най-малко една държава от Европейското икономическо пространство. Като алтернатива субектът, който получава помощ, гарантира само предоставянето на услуги на едро, а подкрепяната инфраструктура подобрява свързаността на най-отдалечените европейски региони, отвъдморските територии или островните региони дори в рамките на една държава членка;
 - ii) проектът не трябва да се отнася до маршрути, които вече се обслужват от най-малко две съществуващи или предвидени по надежден начин опорни инфраструктури;
 - iii) с проекта се гарантират значителни нови инвестиции в подводна кабелна мрежа чрез разполагане на нов или свързване със съществуващ подводен кабел, отстраняване на дублирания и надхвърляне на маргиналните инвестиции. Проектът има способността да предоставя надеждно симетрични скорости на изтегляне и качване от най-малко 1Gbps;
 - iv) с проекта се подпомага разгръщането на нова пасивна инфраструктура само ако няма възможност за повторно използване на съществуващата пасивна инфраструктура.

*Член 52в***Ваучери за свързаност**

1. Помощта под формата на схема за ваучери за свързаност в полза на потребителите с цел улесняване на дистанционната работа, онлайн образованието, услугите за обучение или за МСП е съвместима с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
2. Срокът на действие на схемата за ваучери не надвишава 24 месеца.
3. Допустими са следните категории схеми за ваучери:
 - а) схеми за ваучери за потребителите, които да ги използват за абонамент за нова услуга за ширококолов достъп до интернет или за актуализиране на съществуващ абонамент за услуга, осигуряваща скорост на изтегляне от най-малко 30 Mbps, при условие че всички доставчици на електронни съобщителни услуги, които са в състояние надеждно да предоставят скорости на изтегляне от най-малко 30 Mbps, са допустими по схемата за ваучери; ваучери не се предоставят за преминаване към друг доставчик, предлагащ същите скорости, или за актуализиране на съществуващ абонамент за услуга, осигуряваща скорост на изтегляне от най-малко 30 Mbps;

▼ M4

б) схеми за ваучери за МСП, които да ги използват за абонамент за нова услуга за широколентов достъп до интернет или за актуализиране на съществуващ абонамент за услуга, осигуряваща скорости на изтегляне от поне 100 Mbps, при условие че всички доставчици, които са в състояние надеждно да предоставят скорости на изтегляне от поне 100 Mbps, са допустими по схемата за ваучери; ваучери не се предоставят за преминаване към друг доставчик, предлагащ същите скорости, или за актуализиране на съществуващ абонамент за услуга, осигуряваща скорост на изтегляне от най-малко 100 Mbps.

4. Ваучерите покриват до 50 % от общите разходи за инсталирането и месечната такса за абонамент за услуга за широколентов достъп до интернет със скоростите, посочени в параграф 3, независимо дали самостоятелно или като част от пакет от услуги, които включват поне необходимото крайно оборудване (модем/рутер) за достъп до интернет със скоростта, посочена в параграф 3. Ваучерът се изплаща от публичните органи пряко на крайните ползватели или пряко на доставчика на услуги, избран от крайните ползватели, като в този случай стойността на ваучера се приспада от фактурата на крайните ползватели.

5. Ваучерите са налични за потребителите или МСП само в региони, в които има поне една съществуваща мрежа, която е в състояние надеждно да осигури скоростите, посочени в параграф 3, които се проверяват чрез картографиране и обществена консултация. При картографирането и обществената консултация се определят целеви географски региони, обхванати от поне една мрежа, която е в състояние надеждно да осигури скоростта, посочена в параграф 3, за срока на действие на схемата за ваучери и за допустимите доставчици с дейност в региона и се събира информация, за да се изчисли техният пазарен дял. Картографирането се извършва i) за фиксирани кабелни мрежи на ниво адрес въз основа на свързани към мрежата помещения и ii) за фиксирани безжични мрежи за достъп или мобилни мрежи на ниво адрес въз основа на свързани към мрежата помещения или въз основа на мрежи с максимална дължина 100 x 100 метра. Картографирането винаги се потвърждава посредством обществена консултация. Обществената консултация се провежда от компетентния публичен орган чрез публикуване на основните характеристики на планираната мярка и списъка на целевите географски региони, набелязани при картографирането, на подходящ уебсайт включително на национално равнище. В обществената консултация заинтересованите страни се приканват да коментират проектомярката и да представят обоснована информация относно съществуващите мрежи, които са в състояние надеждно да осигурят скоростта, посочена в параграф 3. Обществената консултация продължава поне 30 дни.

б. Схемата за ваучери спазва принципа на технологична неутралност, в смисъл че ваучерите могат да бъдат използвани за абонамент за услуги към всеки оператор, който е в състояние надеждно да осигури скоростите, посочени в параграф 3, по съществуваща широколентова мрежа, независимо от използваните технологии. За да се улесни изборът на потребителите или МСП, списъкът с допустимите доставчици за всяка от целевите географски области се публикува онлайн и всеки заинтересован доставчик може да кандидатства, за да бъде включен въз основа на открити, прозрачни и недискриминационни критерии.

▼ M4

7. За да бъде допустим, в случаите, когато доставчикът на услугата за широколентов достъп до интернет е вертикално интегриран и пазарният му дял на дребно е над 25 %, той трябва да предлага на съответния пазар за достъп на едро на всеки доставчик на електронни съобщителни услуги поне един продукт за достъп на едро, който е в състояние да гарантира, че искащият достъп ще бъде в състояние надеждно да предоставя услуга на дребно със скоростта, посочена в параграф 3, при открити, прозрачни и недискриминационни условия. Цената на едро за достъп се основава на един от следните референтни показатели: i) средните публикувани цени на едро, които преобладават в други сравними, по-конкурентни региони на държавата членка или Съюза; или ii) при липса на такива публикувани цени, регулираните цени, които вече са определени или одобрени от националния регулаторен орган за съответните пазари и услуги; или iii) при липса на такива публикувани или регулирани цени, ценообразуването съответства на разходоориентираността и на методиката, изисквана в съответствие със секторната регулаторна рамка. Без да се засягат правомощията на националния регулаторен орган съгласно регулаторната рамка, с националния регулаторен орган се провеждат консултации относно реда и условията за достъп, включително относно цените, и относно спорове, свързани с прилагането на настоящия член.

▼ B

РАЗДЕЛ 11

Помощи за култура и опазване на културното наследство

Член 53

Помощи за култура и опазване на културното наследство

1. Помощите за култура и опазване на културното наследство са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Помощите се предоставят за следните културни цели и дейности:

▼ M1

а) музеи, архиви, библиотеки, артистични и културни центрове и средища, театри, кина, оперни театри, концертни зали, други организации за представления на живо, институции, ангажирани със съхраняване на филмовото наследство, и други подобни артистични и културни инфраструктури, организации и институции;

▼ B

б) материално наследство, в това число всички форми на движимо и недвижимо културно наследство и археологически обекти, паметници, исторически обекти и сгради; природно наследство, свързано с културно наследство, или ако е признато официално като културно или природно наследство от компетентните публични органи на държава членка;

в) нематериално наследство във всичките му форми, в това число фолклорни обичаи и занаяти;

г) художествени или културни прояви и представления, фестивали, изложби и други подобни културни дейности;

▼ B

- д) културни и артистични образователни дейности и популяризиране на важното значение на опазването и насърчаването на многообразието от форми на културно изразяване чрез образователни програми и програми за по-голямо популяризиране, включително чрез използване на нови технологии;
- е) писане, редактиране, продуциране, дистрибуция, цифровизация и издаване на музика и литература, включително преводи.

3. Помощите могат да бъдат във форма на:

- а) инвестиционни помощи, включително помощи за изграждане или модернизиране на културна инфраструктура;
- б) оперативни помощи.

4. За инвестиционните помощи допустимите разходи включват разходите за инвестиции в материални и нематериални активи, включително:

- а) разходи за изграждане, модернизиране, закупуване, съхраняване или подобряване на инфраструктура, ако поне 80 % от нейния годишен времеви или пространствен капацитет се използват за културни цели;
- б) разходи за закупуване, включително на лизинг, прехвърляне на собствеността или физическо преместване на културно наследство;
- в) разходи за опазване, съхраняване, реставрация и рехабилитация на материално и нематериално културно наследство, включително допълнителни разходи за съхранение при подходящи условия, специални инструменти, материали и разходи за документация, научни изследвания, цифровизация и публикуване;
- г) разходи за подобряване на достъпа на обществеността до културното наследство, включително разходи за цифровизация и други нови технологии, разходи за подобряване на достъпността за лица със специални нужди (по-специално рампи и подемници за хора с увреждания, надписи на брайловата азбука и релефни експонати в музеите) и за насърчаване на културното многообразие по отношение на представянето, програмите и посетителите;
- д) разходи за културни проекти и дейности, сътрудничество и програми за обмен и безвъзмездни средства, включително разходи за процедури по подбор, разходи за реклама и разходи, направени пряко в резултат на проекта.

5. За оперативни помощи допустимите разходи включват:

- а) разходите на културната институция или обекта на културно наследство, свързани с непрекъснати или периодични дейности, включително изложби, представления и събития и други подобни културни дейности, които се извършват в обичайния ход на стопанската дейност;
- б) разходи за културни и артистични образователни дейности и за популяризиране на важното значение на опазването и насърчаването на многообразието от форми на културно изразяване чрез образователни програми и програми за по-голямо популяризиране, включително чрез използване на нови технологии;

▼ B

- в) разходи за подобряване на достъпа на обществеността до културната институция или обектите на културно наследство и дейности, включително разходи за цифровизация и за използване на нови технологии, както и разходи за подобряване на достъпността за лицата с увреждания;
- г) оперативни разходи, пряко свързани с културния проект или дейност, като например наемането на недвижимо имущество и културни центрове, пътни разходи, материали и консумативи, пряко свързани с културния проект или дейност, архитектурни структури за изложби и сценични декори, заем, лизинг и амортизация на средства, софтуер и оборудване, разходи за право на достъп до произведения, защитени с авторско право, и защитено съдържание от други сходни права на интелектуалната собственост, разходи за реклама и разходи, възникнали като пряк резултат от проекта или дейността; амортизационните разходи и разходите за финансиране са допустими само ако не са покрити с инвестиционна помощ;
- д) разходи за персонал, работещ за културната институция или обекта на културно наследство или за проекта;
- е) разходи за консултантски услуги и помощни услуги, предоставяни от външни консултанти и доставчици на услуги, които са възникнали като пряк резултат от проекта.

6. За инвестиционните помощи размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства. През съответния период е позволено операторът на инфраструктурата да задържа разумна печалба.

7. За оперативните помощи размерът на помощта не надхвърля необходимото за покриване на оперативната загуба и разумна печалба за съответния период. Това изискване се гарантира предварително въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

▼ M1

8. За помощи, които не надхвърлят 2 милиона евро, максималният размер на помощта може да се определи на равнище 80 % от допустимите разходи като алтернатива на прилагането на метода, посочен в параграфи 6 и 7.

▼ B

9. ► **M1** За дейностите, определени в параграф 2, буква е), максималният размер на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и скантираните приходи на проекта или 70 % от допустимите разходи. ◀ Приходите се приспадат от допустимите разходи предварително или чрез механизъм за възстановяване на средства. Допустимите разходи включват разходите за издаване на музикални и литературни произведения, включително авторските такси (разходите за авторски права), разходите за преводачи, разходите за издатели, други издателски разходи (изчитане, коректура и рецензиране на текстове), разходите за форматиране и предпечатна подготовка и разходите за печат и публикуване в интернет.

10. Помощите за вестници и списания, независимо от това дали те са в хартиен или електронен формат, не са допустими съгласно настоящия член.

▼B*Член 54***Схеми за помощ за аудио-визуални произведения**

1. Схемите за помощ в подкрепа на писането на сценарии, разработката, производството, разпространението и рекламата на аудио-визуални произведения са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. С помощите се подпомага културен продукт. За да се избегнат очевидни грешки в квалифицирането на даден продукт като културен продукт, всяка държава членка предвижда ефективни процедури, например подбор на предложения от едно или повече лица, упълномощени да подбират или проверяват предложенията спрямо предварително определен списък с културни критерии.

3. Помощите могат да бъдат под формата на:

- a) помощи за производството на аудио-визуални произведения;
- б) помощи на предпроизводствен етап; и
- в) помощи за разпространение.

4. Когато държава членка обвърже помощта със задължения за териториалност на разходите, при схемите за помощи за производство на аудио-визуални произведения може:

- a) да се изисква до 160 % от помощта, предоставена за производството на дадено аудио-визуално произведение, да бъдат изразходвани на територията на държавата членка, която отпуска помощта; или
- б) помощта, предоставена за производството на дадено аудио-визуално произведение, да бъде изчислена като процент от разходите за производствени дейности в държавата членка, предоставяща помощта, обикновено в случай на схеми за помощ под формата на данъчни стимули.

▼M1

И в двата случая максималните разходи, обвързани със задължения за териториалност на разходите, в никакъв случай не надхвърлят 80 % от общия бюджет на продукцията.

За да бъдат проектите допустими за подпомагане, държавите членки могат да наложат също и минимално равнище на производствена дейност в съответната територия, като това равнище не надхвърля 50 % от общия производствен бюджет.

▼B

5. Допустимите разходи включват:

- a) за производствени помощи: общите разходи за производство на аудио-визуални произведения, включително разходите за подобряване на достъпността за лица с увреждания;
- б) за помощи на предпроизводствен етап: разходите за писане на сценарии и създаването на аудио-визуални произведения;
- в) за помощи за разпространение: разходите за разпространение и популяризиране на аудио-визуални произведения.

▼B

6. Интензитетът на помощта за производството на аудио-визуални произведения не надхвърля 50 % от допустимите разходи.
7. Интензитетът на помощта може да бъде увеличен, както следва:
- до 60 % от допустимите разходи за трансгранични продукции, които са финансирани от повече от една държава членка и в които участват продуценти от повече от една държава членка;
 - до 100 % от допустимите разходи за трудни аудиовизуални произведения и съвместни продукции с участието на държави от списъка на Комитета за подпомагане на развитието на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР/КПР).
8. Интензитетът на помощта за предпроизводствения етап не надхвърля 100 % от допустимите разходи. Ако създадения благодарение на помощта сценарий или проект се превърне в аудио-визуално произведение, като например филм, предпроизводствените разходи се включват в общия бюджет и се вземат предвид при изчисляването на интензитета на помощта. Интензитетът на помощта за разпространение съответства на интензитета на помощта за производство.
9. Помощите не са запазени за конкретни производствени дейности или за отделни части от веригата на стойността на продукцията. Помощите за инфраструктура на филмови студия не са допустими по смисъла на настоящия член.
10. Помощите не са запазени изключително за гражданите на съответната държава и от бенефициерите не се изисква да имат статут на предприятия, учредени по националното търговско право.

*РАЗДЕЛ 12****Помощи за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих****Член 55***Помощи за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих**

- Помощите за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.
- Спортната инфраструктура не се използва изключително от един единствен професионален спортист. Използването на спортната инфраструктура от други потребители, професионални или непрофесионални спортисти, възлиза поне на 20 % от времевия годишен капацитет. Ако инфраструктурата се използва от няколко ползватели едновременно, се изчисляват съответните части от зетия времеви капацитет.
- Многофункционалните инфраструктури за отдих се състоят от съоръжения за отдих с многофункционален характер, които предлагат по-специално културни услуги и услуги, свързани с отдих, с изключение на увеселителните паркове и хотелските обекти.
- Достъпът до спортните инфраструктури или многофункционалните инфраструктури за отдих е отворен за няколко ползватели и се предоставя на прозрачна и недискриминационна основа. Предприятията, които са финансирани поне 30 % от инвестиционните разходи за инфраструктурата, могат да получат преференциален достъп при по-изгодни условия, при условие че тези условия да са оповестени публично.

▼ B

5. Ако спортната инфраструктура се използва от професионални спортни клубове, държавите членки гарантират, че тарифите за използването ѝ се оповестяват публично.

6. Всяка концесия или друго възлагане на трета страна на изграждането, модернизацията и/или експлоатацията на спортната инфраструктура или многофункционалната инфраструктура за отдих се извършва на открита, прозрачна и недискриминационна основа, като надлежно се вземат предвид приложимите правила за възлагане на обществени поръчки.

7. Помощта може да бъде под формата на:

а) инвестиционна помощ, включително помощ за изграждане или модернизиране на спортна инфраструктура и мултифункционална инфраструктура за отдих;

б) оперативна помощ за спортна инфраструктура;

8. За инвестиционните помощи за спортна инфраструктура и мултифункционална инфраструктура за отдих допустимите разходи включват разходите за инвестиции в материални и нематериални активи.

9. За оперативните помощи за спортна инфраструктура допустимите разходи включват оперативните разходи за предоставяне на услуги от инфраструктурата. Оперативните разходи включват разходи за персонал, материали, услуги, възложени на външни изпълнители, комуникации, енергия, поддръжка, наем, управление и др., но не включват амортизационните разходи и разходите за финансиране, ако те са били покрити с инвестиционна помощ.

10. За инвестиционните помощи за спортна инфраструктура и мултифункционална инфраструктура за отдих размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително, въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

11. За оперативните помощи за спортна инфраструктура размерът на помощта не надхвърля оперативната загуба за съответния период. Изпълнението на това изискване се гарантира предварително въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

▼ M1

12. За помощи, които не надхвърлят 2 милиона евро, максималният размер на помощта може да се определи на равнище 80 % от допустимите разходи като алтернатива за прилагането на метода, посочен в параграфи 10 и 11.

▼ B*РАЗДЕЛ 13**Помощи за местни инфраструктури**Член 56***Инвестиционни помощи за местни инфраструктури**

1. Финансирането за изграждане или модернизиране на местни инфраструктури, за инфраструктури, които допринасят за подобряване на търговската и потребителска среда и за модернизиране и развитие на индустриалната основа на местно равнище, е съвместимо с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

▼B

2. Настоящият член не се прилага за помощите за инфраструктури, които влизат в обхвата на други раздели от глава III от настоящия регламент, с изключение на раздел I „Регионални помощи“. Настоящият член не се прилага също така за летищна и пристанищна инфраструктура.
3. Заинтересовани потребители имат достъп до инфраструктурата на открит, прозрачна и недискриминационна основа. Цената за използването или продажбата на инфраструктурата съответства на пазарната цена.
4. Всяка концесия или друго възлагане на трета страна на експлоатацията на инфраструктурата се извършва по открит, прозрачен и недискриминационен начин, като се зачитат приложимите правила за възлагане на обществени поръчки.
5. Допустимите разходи включват разходите за инвестиции в материални и нематериални активи.
6. Размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително, въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.
7. Специалната инфраструктура не се освобождава от задължението за уведомяване по смисъла на настоящия член.

▼M1*РАЗДЕЛ 14**Помощи за регионални летища**Член 56a***Помощи за регионални летища**

1. Инвестиционните помощи за летище са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в параграфи 3—14 от настоящия член и в глава I.
2. Оперативните помощи за летище са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в параграфи 3, 4, 10, 15—18 от настоящия член и в глава I.
3. Летището е отворено за всички потенциални ползватели. Ако капацитетът е физически ограничен, помощта се разпределя въз основа на подходящи, обективни, прозрачни и недискриминационни критерии.
4. Помощ не може да бъде предоставена за преместването на съществуващи летища или за изграждането на ново летище за пътнически полети, включително преобразуването на съществуващ авиационен терен в летище за пътнически полети.
5. Въпросната инвестиция не трябва да надвишава това, което е необходимо, за да се отговори на средносрочния очакван трафик въз основа на разумни прогнози за трафика.

▼ **M1**

6. Инвестиционната помощ не се отпуска на летище, намиращо се в периметър до 100 километра или до 60 минути път с лека кола, автобус, влак или високоскоростен влак от съществуващо летище, от което се извършват редовни въздушни услуги по смисъла на член 2, параграф 16 от Регламент (ЕО) № 1008/2008.

7. Параграфи 5 и 6 не се прилагат за летища със среден годишен пътничкопоток до 200 000 пътници през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта действително е предоставена, ако не се очаква инвестиционната помощ да доведе до увеличение на средния годишен пътничкопоток на летището до над 200 000 пътници в рамките на две финансови години след предоставянето на помощта. Инвестиционната помощ, предоставена за такива летища, трябва да е в съответствие с параграф 11 или с параграфи 13 и 14.

8. Параграф 6 не се прилага, когато инвестиционната помощ се отпуска на летище, намиращо се на разстояние до 100 километра от съществуващи летища, от които се извършват редовни въздушни услуги по смисъла на член 2, параграф 16 от Регламент (ЕО) № 1008/2008, при условие че маршрутът между всяко едно от тези други съществуващи летища и летището, получаващо помощта, непременно предполага или време за пътуване чрез превоз по море от общо най-малко 90 минути, или въздушен превоз.

9. Инвестиционната помощ не се отпуска на летища със среден годишен пътничкопоток от повече от три милиона пътници през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта действително е предоставена. Съгласно очакванията инвестиционната помощ не трябва да може да доведе до увеличение на средния годишен пътничкопоток на летището над три милиона пътници в рамките на две финансови години след предоставянето на помощта.

10. Помощ не може да се предоставя за летища със среден годишен товаропоток от над 200 000 тона през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта действително е предоставена. Съгласно очакванията помощта не следва да може да доведе до увеличение на средния годишен товаропоток на летището от над 200 000 тона в рамките на две финансови години след предоставянето на помощта.

11. Размерът на инвестиционната помощ не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията. Оперативната печалба предварително се приспада от допустимите разходи въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

12. Допустими са разходите, свързани с инвестициите в летищна инфраструктура, в това число разходите за планиране.

13. Размерът на инвестиционната помощ не трябва да превишава:

- а) 50 % от допустимите разходи за летища със среден годишен пътничкопоток от един до три милиона пътници през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта действително е предоставена;
- б) 75 % от допустимите разходи за летища със среден годишен пътничкопоток до един милион пътници през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта е действително предоставена.

14. Максималните интензитети на помощта, определени в параграф 13, могат да бъдат увеличени с 20 процентни пункта за летища, разположени в отдалечени региони.

▼ M1

15. Оперативна помощ не може да се предоставя за летища със среден годишен пътничкопоток от над 200 000 пътници през последните две финансови години, предшестващи годината, в която помощта действително е предоставена.

16. Размерът на оперативната помощ не надхвърля необходимото за покриване на оперативната загуба плюс разумна печалба за съответния период. Помощта се отпуска под формата на периодични вноски, определени предварително, които не се увеличават през периода, за който е отпусната помощта, или под формата на суми, определени *ex post* въз основа на отчетените оперативни загуби.

17. Оперативна помощ не се изплаща за никоя календарна година, през която годишният пътничкопоток на летището надвишава 200 000 пътници.

18. Оперативна помощ не се отпуска срещу условието да бъдат сключени договорености с конкретни авиокомпаниии относно летищните такси, маркетинговите плащания или други финансови аспекти от дейностите на авиокомпаниите, извършвани на летището.

РАЗДЕЛ 15

Помощи за пристанища

Член 56б

Помощи за морски пристанища

1. Помощите за морски пристанища са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите разходи са разходите, включително разходите за планирането на:

- а) инвестиции за изграждане, замяна или модернизиране на пристанищни инфраструктури;
- б) инвестиции за изграждане, замяна или модернизиране на инфраструктури за достъп;
- в) драгиране.

3. Не са допустими разходи, свързани с нетранспортни дейности, включително промишлени производствени съоръжения, извършвани дейност в пристанището, офиси или магазини, както и за пристанищни суперструктури.

4. Размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията или драгирането. Оперативната печалба се приспада предварително от допустимите разходи въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

5. Интензитетът на помощта за всяка инвестиция по параграф 2, буква а) не надвишава:

- а) 100 % от допустимите разходи, когато всички допустими разходи на проекта са до 20 милиона евро;

▼ **M1**

б) 80 % от допустимите разходи, когато всички допустими разходи на проекта са над 20 милиона евро и до 50 милиона евро:

в) 60 % от допустимите разходи, когато всички допустими разходи на проекта са над 50 милиона евро и до размера, предвиден в член 4, параграф 1, буква дд).

Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи, определени в параграф 2, букви б) и в) до размера, предвиден в член 4, параграф 1, буква дд).

6. Интензитетите на помощта, определени в параграф 5, първа алинея, букви б) и в), могат да бъдат увеличени с 10 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква а) от Договора, и с 5 процентни пункта за инвестиции, осъществени в подпомагани региони, които отговарят на условията по член 107, параграф 3, буква в) от Договора.

7. Всяка концесия или друг вид възлагане на трета страна на изграждането, модернизацията, управлението или наемането на подпомагана пристанищна инфраструктура се извършва на конкурентна, прозрачна, недискриминационна и безусловна основа.

8. Подпомаганата пристанищна инфраструктура трябва да се предоставя на заинтересованите ползватели на равноправна и недискриминационна основа при пазарни условия.

9. За помощи, които не надхвърлят 5 млн. EUR, максималният размер на помощта може да се определи на равнище 80 % от допустимите разходи като алтернатива за прилагането на метода, посочен в параграфи 4, 5 и 6.

*Член 56в***Помощи за вътрешни пристанища**

1. Помощите за вътрешни пристанища са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I.

2. Допустимите разходи са разходите, включително разходите за планирането на:

а) инвестиции за изграждане, замяна или модернизиране на пристанищни инфраструктури;

б) инвестиции за изграждане, замяна или модернизиране на инфраструктури за достъп;

в) драгиране.

3. Не са допустими разходи, свързани с нетранспортни дейности, включително промишлени производствени съоръжения, извършвани дейност в пристанището, офиси или магазини, както и за пристанищни суперструктури.

4. Размерът на помощта не надхвърля разликата между допустимите разходи и оперативната печалба от инвестицията или драгиране. Оперативната печалба се приспада от допустимите разходи предварително въз основа на реалистични предвиждания или чрез механизъм за възстановяване на средства.

▼ **M1**

5. Интензитетът на помощта не надхвърля 100 % от допустимите разходи до размера, предвиден в член 4, параграф 1, буква ее).
6. Всяка концесия или друг вид възлагане на трета страна на изграждането, модернизацията, управлението или наемането на подпомагана пристанищна инфраструктура се извършва на конкурентна, прозрачна, недискриминационна и безусловна основа.
7. Подпомаганата пристанищна инфраструктура трябва да се предоставя на заинтересованите ползватели на равнопоставена и недискриминационна основа при пазарни условия.
8. За помощи, които не надхвърлят 2 милиона евро, максималният размер на помощта може да се определи на равнище 80 % от допустимите разходи като алтернатива за прилагането на метода, посочен в параграфи 4 и 5.

*Раздел 16****Помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU****Член 56г***Приложно поле и общи условия**

1. Този раздел се отнася за помощи, включени във финансови продукти, подкрепяни от фонд InvestEU, с които се предоставя помощ на партньори по изпълнението, финансови посредници или крайни бенефициери.
2. Помощта е съвместима с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождава от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в глава I, в настоящия член, както и в член 56д или член 56е.
3. Помощта спазва всички приложими условия, определени в Регламент (ЕС) 2021/523 и в инвестиционните насоки за InvestEU, определени в приложението към Делегиран регламент (ЕС) 2021/1078 на Комисията ⁽¹⁾.
4. Максималните прагове, определени в член 56д и член 56е, се прилагат към общото оставащо финансиране, доколкото това финансиране, предоставено по линия на който и да е финансов продукт, подкрепен от фонд InvestEU, съдържа помощ. Максималните прагове се прилагат:
 - а) на проект в случай на помощ, обхваната от член 56д, параграфи 2 и 4, член 56д, параграф 5, буква а), подточка i), член 56д, параграфи 6 и 7, член 56д, параграф 8, букви а) и б) и член 56д, параграф 9;

⁽¹⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2021/1078 на Комисията от 14 април 2021 г. за допълване на Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на инвестиционните насоки за фонд InvestEU (ОВ L 234, 2.7.2021 г., стр. 18).

▼ **M4**

б) на краен бенефициер в случай на помощ, обхваната от член 56д, параграф 5, буква а), подточки ii) и iii), член 56д, параграф 8, буква г), член 56д, параграф 10 и член 56е.

5. Не се предоставят помощи под формата на рефинансиране или гаранции за съществуващи портфейли на финансови посредници.

*Член 56д***Условия за помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU**

1. Помощта за крайния бенефициер по линия на финансов продукт, който се подкрепя от фонд InvestEU:

а) отговаря на условията, посочени в един от параграфи 2—9; както и

б) в случай че финансирането е предоставено под формата на заеми в полза на крайния бенефициер, то е с лихвен процент, който съответства най-малко на базовия лихвен процент на референтния лихвен процент, приложим към момента на отпускане на заема.

2. Помощи за проекти от общ интерес в областта на трансевропейската инфраструктура за цифрова свързаност, финансирани съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 или получили знак за качество „Печат за високи постижения“ съгласно посочения регламент, се предоставят само на проекти, които отговарят на всички общи и специални условия за съвместимост, заложиени в член 52б. Номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 150 милиона евро.

3. Помощите за инвестиции във фиксирани широколентови мрежи за свързване на само определени допустими движещи сили на социално-икономическото развитие трябва да отговарят на следните условия:

а) помощите се отпускат само за проекти, които отговарят на всички условия за съвместимост, посочени в член 52, освен ако не е посочено друго в букви в) и г) от настоящия параграф;

б) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 150 милиона евро;

в) проектът свързва само движещи сили на социално-икономическото развитие, които са публични администрации или публични или частни субекти, на които е възложено извършването на услуги от общ интерес или на услуги от общ икономически интерес по смисъла на член 10б, параграф 2 от Договора. Изключват се проекти, включващи елементи или субекти, различни от посочените в настоящата точка;

г) чрез дерогация от член 52, параграф 4, установената пазарна неефективност трябва да бъде проверена или чрез налично подходящо картографиране, или, когато такова картографиране не е налично, чрез обществена консултация, както следва:

▼ M4

- i) картографирането може да се счита за подходящо, ако не е по-старо от 18 месеца и включва всички мрежи, които са в състояние надеждно да предоставят скорости на изтегляне от поне 100 Mbps, но под 300 Mbps (прагови скорости), които свързват към мрежата помещенията на допустима движеща сила на социално-икономическото развитие, определена в буква в). Това картографиране трябва да бъде извършено от компетентния публичен орган, да взема предвид всички мрежи, които са в състояние надеждно да предоставят праговите скорости, които са налични или предвидените по надежден начин през следващите три години или в рамките на същия времеви хоризонт като планираната подпомагана намеса, който не може да бъде по-кратък от две години, и трябва да се извърши i) за изцяло фиксирани мрежи на ниво адрес въз основа на свързаните към мрежата помещения; и ii) за фиксирани безжични мрежи за достъп на ниво адрес въз основа на свързани към мрежата помещения или въз основа на мрежи с максимална дължина 100 x 100 метра;
 - ii) обществената консултация трябва да се проведе от компетентния публичен орган чрез публикуване на подходящ уебсайт, приканващ заинтересованите страни да коментират проектомарката и да представят обоснована информация относно мрежите, които могат надеждно да осигуряват скорости на изтегляне от поне 100 Mbps, но под 300 Mbps (прагови скорости), съществуващи или предвидени по надежден начин през следващите три години или в рамките на същия времеви хоризонт като планираната подпомагана намеса, който не може да бъде по-кратък от две години, които мрежи обслужват помещенията на допустима движеща сила на социално-икономическото развитие, посочена в буква в), въз основа на информация: i) за изцяло фиксирани мрежи на ниво адрес въз основа на свързани към мрежата помещения; и ii) за фиксирани безжични мрежи за достъп, на ниво адрес въз основа на свързани към мрежата помещения или въз основа на мрежи с максимална дължина 100 x 100 метра. Обществената консултация продължава поне 30 дни.
4. Помощите за производство на енергия и енергийна инфраструктура отговарят на следните условия:
- a) помощите се предоставят само за инвестиции в газова и електроенергийна инфраструктура, която не е освободена от достъп на трети страни, тарифно регулиране и необвързан достъп въз основа на законодателството за вътрешния пазар на електроенергия за следните категории проекти:
 - i) що се отнася до газовата инфраструктура, проекти, включени в основния списък на Съюза с проекти от общ интерес, съдържащ се в приложение VII към Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
 - ii) що се отнася до електроенергийната инфраструктура:

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39).

▼ **M4**

- (1) интелигентни мрежи, включително инвестиции в развитието, усъвършенстването и модернизирането на инфраструктурата за пренос и разпределение на електроенергия;
 - (2) други проекти:
 - изпълняващи всеки от критериите, посочени в член 4, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 347/2013; или
 - които са включени в основния списък на Съюза с проекти от общ интерес, съдържащ се в приложение VII към Регламент (ЕС) № 347/2013;
 - (3) други проекти, с изключение на съхранението на електроенергия, в подпомагани региони;
- iii) проекти за съхранение на електроенергия, базирани на нови и иновативни технологии, независимо от напрежението в точката на присъединяване към мрежата;
- б) инвестиционните помощи за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, отговарят на следните изисквания:
- i) помощ се предоставя само за нови инсталации, избрани на конкурентна, прозрачна, обективна и недискриминационна основа;
 - ii) помощ може да се предоставя и на нови съоръжения в комбинация с оборудване за съхранение или водородни електролизатори, при условие че както оборудването за съхранение на електроенергия или водород, така и водородните електролизатори използват само енергията, произведена от съоръжение(я), функциониращи с възобновяеми енергийни източници.
 - iii) помощи не се предоставят за водноелектрическите инсталации, които не отговарят на условията, изложени в Директива 2000/60/ЕО;
 - iv) в случай на инсталации за производство на биогорива, помощ се предоставя само за съоръжения, в които се произвеждат устойчиви биогорива, които не са произведени на основата на хранителни култури.
- в) Номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект, посочен в буква а) по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 150 милиона евро. Номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект, посочен в буква б), по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 75 милиона евро.
5. Помощта за социални, образователни, културни инфраструктури и инфраструктури на природното наследство и дейности, отговаря на следните условия:
- а) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля:
- i) 100 милиона евро на проект за инвестиции в инфраструктура, използвана за предоставяне на социални услуги и за образование; 150 милиона евро на проект за целите и дейностите по опазване на културата и културното наследство, посочени в член 53, параграф 2, включително природното наследство;

▼ **M4**

- ii) 30 милиона евро за дейности, свързани със социални услуги;
 - iii) 75 милиона евро за дейности, свързани с опазване на културата и културното наследство; както и
 - iv) 5 милиона евро за образование и обучение;
- б) не се предоставят помощи за обучение, насочено към спазване на националните изисквания за задължително обучение.
6. Помощите за транспорт и транспортна инфраструктура отговарят на следните условия:
- а) помощ за инфраструктура, с изключение на пристанища, се предоставя само за следните проекти:
 - i) проекти от общ интерес съгласно определението в член 3, буква а) от Регламент (ЕС) № 1315/2013, с изключение на проекти, свързани с летищна инфраструктура;
 - ii) връзки с градските възли на трансевропейската транспортна мрежа;
 - iii) подвижен състав само за предоставяне на железопътни транспортни услуги, които не са обхванати от обществена поръчка за услуги по смисъла на Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, при условие че бенефициерът е нов участник;
 - iv) градски транспорт;
 - v) инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво, която снабдява превозните средства с електроенергия или с водород от възобновяеми източници.
 - б) помощите за проекти за пристанищна инфраструктура отговарят на следните изисквания:
 - i) помощ се предоставя само за инвестиции в инфраструктура за достъп и пристанищна инфраструктура, които се предоставят на заинтересованите ползватели на равнопоставена и недискриминационна основа при пазарни условия;
 - ii) всяка концесия или друг вид възлагане на трета страна на изграждането, модернизацията, управлението или наемането на подпомагана пристанищна инфраструктура се извършва на конкурентна, прозрачна, недискриминационна и безусловна основа;
 - iii) помощ не може да се предоставя за инвестиции в пристанищни суперструктури.
 - в) Номиналният размер на общото финансиране, предоставено по буква а) или б) на краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 150 милиона евро.
7. Помощите за други видове инфраструктури отговарят на следните условия:
- а) помощ се предоставя само за следните проекти:
 - i) инвестиции в инфраструктура за водоснабдяване и отпадъчни води за широката общественост;

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 1).

▼ M4

- ii) инвестиции в рециклиране на отпадъци и подготовка за повторната им употреба в съответствие с член 47, параграфи 1—6, доколкото те имат за цел управление на отпадъците, генерирани от други предприятия;
 - iii) инвестиции в научноизследователска инфраструктура;
 - iv) инвестиции в изграждането или осъвременяването на съоръжения за иновационни клъстери;
- б) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 100 милиона евро.

8. Помощите за опазване на околната среда, включително опазване на климата, отговарят на следните условия:

а) помощ се предоставя само за следните проекти:

- i) инвестиции, които дават възможност на предприятията да отстраняват или предотвратяват щети върху физическата среда (включително изменението на климата) или природните ресурси, дължащи се на собствените дейности на бенефициера, доколкото инвестициите надхвърлят стандартите на Съюза за опазване на околната среда или повишават нивото на опазване на околната среда при липсата на стандарти на Съюза, или представляват ранно адаптиране към бъдещи стандарти на Съюза за опазване на околната среда;
 - ii) мерки за подобряване на енергийната ефективност на предприятието, доколкото подобренията в енергийната ефективност не се предприемат, за да се гарантира, че предприятието спазва вече приетите стандарти на Съюза, дори ако те все още не са влезли в сила;
 - iii) възстановяване на замърсени терени, доколкото не е установено юридическото или физическото лице, отговорно за щетите върху околната среда, съгласно приложимото право в съответствие с принципа „замърсителят плаща“, посочен в член 45, параграф 3;
 - iv) проучвания в областта на околната среда;
 - v) подобряване и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите, когато тази дейност допринася за защитата, съхранението или възстановяването на биологичното разнообразие и за постигане на добро състояние на екосистемите или за защита на екосистемите, които вече са в добро състояние.
- б) Без да се засяга буква а), когато мярката за помощ е свързана с подобряване на енергийната ефективност на 1) жилищни сгради, 2) сгради, предназначени за предоставяне на образование или дейности, свързани със социални услуги, правосъдието, полицията или противопожарната служба, 3) сгради, предназначени за дейности, свързани с публичната администрация, или 4) сгради, посочени в точки 1), 2) или 3) и в които дейностите, различни от посочените в 1), 2) или 3) заемат по-малко от 35 % от вътрешната площ, помощите могат да бъдат предоставени и за мерки, които едновременно подобряват енергийната ефективност на тези сгради и включват някои или всички от следните инвестиции:

▼ M4

- i) интегрирани инсталации, произвеждащи възобновяема енергия на място в сградата, засегната от мярката за помощ за енергийна ефективност. Интегрираната инсталация за възобновяема енергия на място е свързана с производството на електричество и/или топлина. Тя може да се комбинира с оборудване за съхранение на генерирана на място възобновяема енергия;
- ii) оборудване за съхранение на място;
- iii) оборудване и свързаната с него инфраструктура, инсталирани в сградата, за зареждане на електрическите превозни средства, принадлежащи на обитателите на сградата;
- iv) инвестиции за цифровизация на сградата, по-специално за повишаване на нейната подготвеност за интелигентно управление. Инвестициите за цифровизация на сградата могат да включват интервенции, ограничени до пасивно вътрешно окабеляване или структурирано окабеляване за мрежи за данни и, ако е необходимо, допълнителната част от пасивната мрежа в частния имот извън сградата. Изключва се окабеляването за мрежи за данни извън частния имот;

Крайният бенефициер на помощта може да бъде или собственикът (собствениците) на сградата, или наемателят (наемателите), в зависимост от това кой получава финансирането за проекта;

- в) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер на проект, посочен в буква а), по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 50 милиона евро;
- г) номиналният размер на общото финансиране на проект, посочен в буква б), по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 50 милиона евро на краен бенефициер и на сграда;
- д) помощта за мерки, които подобряват енергийната ефективност на сградите, посочена в буква б) по-горе, може да се отнася и до улесняване на сключването на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат, предмет на следните условия:
 - i) подкрепата е под формата на заем или гаранция за доставчика на мерките за подобряване на енергийната ефективност съгласно договор за енергоспестяване с гарантиран резултат или се състои от финансов продукт, предназначен за рефинансиране на съответния доставчик (например факторинг, форфетиране);
 - ii) номиналният размер на общото финансиране по линия на фонд InvestEU не надхвърля 30 милиона евро;
 - iii) подкрепата се предоставя на МСП или малки дружества със средна пазарна капитализация;
 - iv) подкрепата се предоставя за сключване на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат по смисъла на член 2, параграф 27 от Директива 2012/27/ЕС;
 - v) сключването на договори за енергоспестяване с гарантиран резултат се отнася за сграда, посочена в параграф 8, буква б).

▼ M4

9. Помощите за научни изследвания, развойна дейност, иновации и цифровизация отговарят на следните условия:

- а) помощ може да се предоставя за:
- i) фундаментални научни изследвания;
 - ii) промишлени научни изследвания;
 - iii) експериментално развитие;
 - iv) иновации на процеси или иновации на организации за МСП;
 - v) консултантски услуги в областта на иновациите и услуги за подкрепа на иновациите за МСП;
 - vi) цифровизация за МСП;
- б) за проекти, попадащи в обхвата на буква а), точки i), ii) и iii), номиналният размер на общото финансиране, предоставено на всеки краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 75 милиона евро. За проекти, попадащи в обхвата на буква а), точки iv), v) и vi), номиналният размер на общото финансиране, предоставено на всеки краен бенефициер на проект по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 30 милиона евро.

10. МСП или, където е приложимо, малки дружества със средна пазарна капитализация могат, в допълнение към категориите помощи, предвидени в параграфи от 2 до 9, да получат и помощ под формата на финансиране по линия на фонд InvestEU, при условие че е спазено едно от следните условия:

- а) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 15 милиона евро и се предоставя на:
- i) МСП, недопуснати до търговия на регулиран пазар, които не упражняват дейност на някой пазар или упражняват дейност от по-малко от 7 години след първата си търговска продажба;
 - ii) МСП, недопуснати до търговия на регулиран пазар, които навлизат на нов продуктов или географски пазар, като първоначалната инвестиция за навлизане на нов продуктов или географски пазар надхвърля 50 % от средния годишен оборот за предходните 5 години;
 - iii) МСП и малки дружества със средна пазарна капитализация, които са иновативни предприятия съгласно определението в член 2, параграф 80;
- б) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер по линия на фонд InvestEU, не надвишава 15 милиона евро и се предоставя на МСП или малки дружества със средна пазарна капитализация, чиито основни дейности са разположени в подпомагани региони, при условие че финансирането не се използва за преместване на дейности, както е определено в член 2, параграф 61а;
- в) номиналният размер на общото финансиране, предоставено на краен бенефициер по линия на фонд InvestEU, не надхвърля 2 милиона евро и се предоставя на МСП или на малки дружества със средна пазарна капитализация.

▼ M4*Член 56e***Условия за помощите, включени в търговски финансови продукти с посредници, които се подкрепят от фонд InvestEU**

1. Финансирането на крайните бенефициери се предоставя от търговски финансови посредници, които се подбират по открит, прозрачен и недискриминационен начин въз основа на обективни критерии.
2. Търговският финансов посредник, който предоставя финансиране на крайния бенефициер, запазва минимална рискова експозиция от 20 % за всяка сделка за финансиране.
3. Номиналният размер на общото финансиране, предоставено на всеки краен бенефициер чрез търговския финансов посредник, не надхвърля 7,5 милиона евро.

▼ B*ГЛАВА IV***ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ***Член 57***Отмяна**

Регламент (ЕО) № 800/2008 се отменя.

*Член 58***Преходни разпоредби****▼ M1**

1. Настоящият регламент се прилага за индивидуални помощи, предоставени преди неговите съответни разпоредби да влязат в сила, ако помощите изпълняват всички условия, определени в настоящия регламент, с изключение на член 9.

▼ B

2. Помощите, които не са освободени от задължението за уведомяване в съответствие с член 108, параграф 3 от Договора, в съответствие с настоящия регламент или в съответствие с други регламенти, приети съгласно член 1 от Регламент (ЕО) № 994/98, и които са били в сила пред това, се оценяват от Комисията в съответствие с приложимите рамки, насоки, съобщения и известия.

3. Всички индивидуални помощи, предоставени преди 1 януари 2015 г. по силата на който и да било регламент, приет съгласно член 1 от Регламент (ЕО) № 994/98, в сила към момента на предоставяне на помощта, са съвместими с вътрешния пазар и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, с изключение на регионалните помощи. Схемите за помощ за рисков капитал в полза на МСП, учредени преди 1 юли 2014 г. и освободени от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора съгласно Регламент (ЕО) № 800/2008, се освобождават от задължението за уведомяване и са съвместими с вътрешния пазар до края на споразумението за финансиране, при условие че публичните средства са били поети като задължения към подпомагания фонд за частни капиталови инвестиции по силата на това споразумение преди 1 януари 2015 г. и продължават да са изпълнени останалите условия за освобождаване.

▼ M4

3а. Всяка индивидуална помощ, предоставена между 1 юли 2014 г. и 2 август 2021 г. в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент, приложими към момента на предоставяне на помощта, е съвместима с вътрешния пазар и е освободена от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора. Всяка индивидуална помощ, предоставена преди 1 юли 2014 г. в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент, с изключение на член 9, приложими преди или след 10 юли 2017 г., или преди или след 3 август 2021 г., е съвместима с вътрешния пазар и е освободена от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора.

▼ B

4. В края на периода на действие на настоящия регламент всяка схема за помощ, освободена от задължението за уведомяване в съответствие с настоящия регламент, продължава да бъде освободена в рамките на период на приспособяване от шест месеца, с изключение на схемите за регионална помощ. Освобождаването на схемите за регионална помощ се преустановява на датата на изтичане на срока на одобрените карти на регионалните помощи. Освобождаването на помощите за рисковото финансиране в съответствие с член 21, параграф 2, буква а) се преустановява в края на срока, предвиден в споразумението за финансиране, при условие че публичните средства, поети като задължения към подпомагания фонд за частни капиталови инвестиции, са били предоставени въз основа на това споразумение в срок от 6 месеца преди края на срока на действие на настоящия регламент, и при условие че са изпълнени останалите условия за освобождаване.

▼ M1

5. Ако настоящият регламент бъде изменен, всяка схема за помощ, освободена от задължението за уведомяване в съответствие с настоящия регламент, приложим към момента на влизане в сила на схемата, продължава да бъде освободена през шестмесечен период на приспособяване.

▼ B*Член 59*

Настоящият регламент влиза в сила на 1 юли 2014 г.

▼ M2

Той се прилага до 31 декември 2023 г.

▼ B

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Определение за МСП

Член 1

Предприятие

За предприятие се счита всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правната му форма. Това включва по-специално самонаетите лица и семейните предприятия, упражняващи занаятчийска или друга дейност, а също сдружения или асоциации, упражняващи редовно стопанска дейност.

Член 2

Численост на персонала и финансови прагове при определяне на категориите предприятия

1. В категорията на микро-, малки и средни предприятия (МСП) се включват предприятия, в които работят по-малко от 250 души и чийто годишен оборот не надхвърля 50 млн. евро и/или чийто общ годишен счетоводен баланс не надвишава 43 млн. евро.
2. В рамките на категорията МСП малко предприятие се дефинира като предприятие, което наема под 50 души персонал и чийто годишен оборот и/или общ годишен баланс не надвишава 10 млн. евро.
3. В рамките на категорията МСП микропредприятие се дефинира като предприятие, в което работят под 10 души и чийто годишен оборот и/или годишен общ счетоводен баланс не надвишава 2 млн. евро.

Член 3

Видове предприятия, взети предвид при изчисляването на числеността на персонала и на финансовите суми

1. „Самостоятелно предприятие“ е всяко предприятие, което не се определя като предприятие партньор по смисъла на параграф 2 или като свързано предприятие по смисъла на параграф 3.
2. „Предприятия партньори“ са всички предприятия, които не се определят като свързани предприятия по смисъла на параграф 3 и между които съществува следното взаимоотношение: дадено предприятие (предприятие нагоре по веригата) притежава самостоятелно или съвместно с едно или повече свързани предприятия по смисъла на параграф 3, 25 % или повече от капитала или правата на глас в друго предприятие (предприятие надолу по веригата).

Въпреки това, дадено предприятие може да се определя като самостоятелно и по този начин да няма предприятия партньори, дори ако този праг от 25 % е достигнат или надвишен от следните инвеститори, при условие че тези инвеститори не са свързани по смисъла на параграф 3 нито индивидуално, нито съвместно с въпросното предприятие:

- а) публични инвестиционни дружества, дружества за рисков капитал, физически лица или групи от физически лица, които упражняват редовна инвестиционна дейност в рисков капитал и които инвестират собствен капитал в дружества, които не са котираны на фондовата борса („бизнес ангели“), при условие че общата инвестиция на тези „бизнес ангели“ в същото предприятие е под 1 250 000 EUR;
- б) университети или изследователски центрове с нестопанска цел;
- в) институционални инвеститори, включително фондове за регионално развитие;

▼ B

г) автономни местни органи с годишен бюджет под 10 млн. евро и население под 5 000 жители.

3. „Свързани предприятия“ са предприятия, които имат едно от следните взаимоотношения:

а) едно предприятие притежава мнозинство от правата на глас на акционерите или съдружниците в друго предприятие;

б) едно предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административните, управителните или надзорните органи на друго предприятие;

в) едно предприятие има правото да упражнява доминиращо влияние върху друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в устава или в учредителния акт на това предприятие;

г) едно предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с други акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от правата на глас на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Налице е презумпция, че не съществува доминиращо влияние, ако инвеститорите, посочени в параграф 2, втора алинея, не участват пряко или косвено в управлението на въпросното предприятие, без да се засягат правата им като акционери.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, описани в първа алинея, посредством едно или няколко други предприятия или посредством някой от инвеститорите, посочени в параграф 2, също се считат за свързани.

Предприятия, които поддържат едно от тези взаимоотношения посредством физическо лице или група от действащи съвместно физически лица, също се считат за свързани предприятия, ако те упражняват дейността си или част от своята дейност на същия съответен пазар или на съседни пазари.

За „съседен пазар“ се счита пазарът на продукти или услуги, намиращ се пряко нагоре или надолу по веригата спрямо съответния пазар.

4. С изключение на случаите, посочени в параграф 2, втора алинея, дадено предприятие не може да се счита за МСП, ако 25 % или повече от капитала или от правата му на глас се контролират пряко или косвено, съвместно или индивидуално, от един или няколко публични органа.

5. Предприятията могат да изготвят декларация относно статута си на самостоятелни предприятия, предприятия партньори или свързани предприятия, която включва данните за праговете, установени в член 2. Декларацията може да бъде изготвена, дори ако капиталът е разпределен по такъв начин, че не е възможно да се определи кой точно го притежава, като в такъв случай предприятието може добросъвестно да декларира, че може основателно да предположи, че 25 % или повече от неговия капитал не е собственост на едно предприятие или съвместно на свързани предприятия. Таква декларация се изготвя, без да се засягат проверките или разследванията, предвидени в националните или съюзните правила.

Член 4

Данни, използвани за определяне на числеността на персонала и на финансовите суми, и референтен период

1. Данните, които се прилагат за определяне на числеността на персонала и финансовите суми, са онези, отнасящи се до последния одобрен отчетен период, изчислени на годишна основа. Те се вземат предвид считано от датата на приключване на сметките. Сумата, избрана за оборота, се изчислява без данък добавена стойност (ДДС) и други косвени данъци.

▼ B

2. Когато към датата на приключване на сметките дадено предприятие установи, че на годишна основа е надвишило или е паднало под таваните за числеността на персонала или финансовите прагове, посочени в член 2, това няма да доведе до загуба или придобиване на статут на средно, малко или микропредприятие, освен ако тези прагове не бъдат надвишени през два последователни отчетни периода.

3. В случай на новосъздадени предприятия, чиито отчети все още не са били одобрени, данните, които трябва да бъдат взети предвид, произлизат от добросъвестна прогноза, направена в хода на финансовата година.

*Член 5***Численост на персонала**

Числеността на персонала съответства на броя на единиците труд за една година (ЕТГ), т.е. на броя лица, които са работили на пълен работен ден във въпросното предприятие или от негово име през цялата разглеждана референтна година. Работата на лица, които не са работили целогодишно, както и работата на тези, които са работили на непълен работен ден, независимо от продължителността, а също и работата на сезонните работници, се отчита като процент от ЕТГ. Персоналът се състои от:

- а) служители;
- б) лица, работещи за предприятието, подчинени на него и считани за служители съгласно националното законодателство;
- в) собственици, изпълняващи управителни функции;
- г) партньори, участващи в редовната дейност на предприятието и ползващи се с финансови облаги от предприятието.

Стажантите и студентите, преминаващи професионално обучение по договор за чиракуване или професионално обучение, не се включват в броя на персонала. Продължителността на отпуска по майчинство или родителския отпуск не се отчита.

*Член 6***Установяване на данните за дадено предприятие**

1. В случая на самостоятелно предприятие данните, включително броя на персонала, се определят изключително въз основа на счетоводните отчети на това предприятие.

2. Данните, включително числеността на персонала, за предприятие, имащо предприятия партньори или свързани предприятия, се определят въз основа на счетоводни отчети и други данни за предприятието или, ако са налице, на консолидираните отчети на предприятието, или на консолидираните отчети, в които предприятието е включено чрез консолидация.

Към данните, посочени в първа алинея, се добавят данните на всяко предприятие партньор на въпросното предприятие, разположено непосредствено нагоре или надолу от него по веригата. Натрупването е пропорционално на процентния дял в капитала или в правата на глас (в зависимост от това кой от тях е по-голям). В случая на взаимно участие се прилага по-високият процент.

Към данните, посочени в първа и втора алинея, се прибавят 100 % от данните на всяко предприятие, което е пряко или косвено свързано с въпросното предприятие, когато тези данни не са били вече включени чрез консолидация в счетоводните отчети.

▼ B

3. За прилагането на параграф 2 данните за предприятията партньори на въпросното предприятие се извличат от счетоводните им отчети или от другите им консолидирани данни, ако има такива. Към тях се прибавят 100 % от данните на предприятия, които са свързани с тези предприятия партньори, освен ако техните счетоводни отчети вече не са били включени чрез консолидация.

Отново за прилагането на параграф 2 данните за предприятията, които са свързани с въпросното предприятие, трябва да се извлекат от счетоводните им отчети и от другите им консолидирани данни, ако има такива. Към тях се прибавят пропорционално данните за всяко евентуално предприятие партньор на това свързано предприятие, разположено непосредствено нагоре или надолу от него по веригата, освен ако те не са били вече включени в консолидираните счетоводни отчети с процент, който е поне пропорционален на процента, определен съгласно параграф 2, втора алинея.

4. Когато в консолидираните счетоводни отчети не се съдържат данни за персонала на дадено предприятие, числеността на персонала му се изчислява чрез пропорционално сумиране на данните от неговите предприятия партньори и чрез прибавяне на данните от предприятията, с които въпросното предприятие е свързано.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Информация относно държавните помощи, освободени от изискването за уведомяване по настоящия регламент

ЧАСТ I

Предоставя се чрез установеното от Комисията компютърно приложение, посочено в член 11

Номер на помощта	<i>(попълва се от Комисията)</i>	
Държава членка	
Референтен номер на държавата членка	
Регион	Име на региона/регионите (NUTS ⁽¹⁾)	Статут на подпомаган регион ⁽²⁾

Предоставящ орган	Наименование
	Пощенски адрес
	Уеб адрес
Наименование на мярката за помощ	
Национално правно основание (позоваване на съответната национална официална публикация)	
Уебвръзка към пълния текст на мярката за помощ	
Вид на мярката	☐ Схема	Име на бенефициера и групата ⁽³⁾ , към която принадлежи
	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	
Изменение на съществуваща схема за помощ или помощ <i>ad hoc</i>		Референтен номер на помощта, даден от Комисията
	☐ Удължаване
	☐ Изменение
Продължителност ⁽⁴⁾	☐ Схема	от дд/мм/гггг до дд/мм/гггг
Дата на предоставяне ⁽⁵⁾	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	дд/мм/гггг
Засегнат икономически сектор	☐ Всички икономически сектори, които отговарят на условията за получаване на помощ
	☐ Ограничена за някои сектори: моля, уточнете нивото на групата по NACE ⁽⁶⁾

Вид на бенефициера	☐ МСП		
	☐ Големи предприятия		
Бюджет	Общ годишен размер на планирания бюджет по схемата ⁽⁷⁾	Национална парична единица (цели суми)	
	Общ размер на помощта <i>ad hoc</i> , предоставена на предприятието ⁽⁸⁾	Национална парична единица (цели суми)	
	☐ За гаранции ⁽⁹⁾	Национална парична единица (цели суми)	
Aid instrument	☐ Безвъзмездни средства/лихвена субсидия		
	☐ Заем/възстановяеми аванси		
	☐ Гаранция (при необходимост с позоваване на решението на Комисията ⁽¹⁰⁾)		
	☐ Данъчно предимство или освобождаване от данъци		
	☐ Предоставяне на рисково финансиране		
	☐ Други (моля, посочете)		
Посочете на коя от следните общи категории съответства най-добре инструментът за помощ от гледна точка на неговия ефект/неговата функция:			
☐ Безвъзмездни средства			
☐ Заем			
☐ Гаранция			
☐ Данъчно предимство			
☐ Предоставяне на рисково финансиране			
☐ Ако има съфинансиране от фонд/фондове на ЕС	Име на фонда/фондовете на ЕС:	Размер на финансирането (по отделни фондове на ЕС)	Национална парична единица (цели суми)

⁽¹⁾ NUTS — Обща класификация на териториалните единици за статистически цели. Обикновено регионът се посочва на ниво 2. ⁽²⁾ Член 107, параграф 3, буква а) от ДФЕС (статус „А“), член 107, параграф 3, буква в) от ДФЕС (статус „В“), неподпомаганите региони, т.е. региони, които не отговарят на условията за отпускане на регионална помощ (статус „N“). ⁽³⁾ За целите на правилата в областта на конкуренцията, определени в Договора, и за целите на настоящия регламент „предприятие“ е субект, който извършва стопанска дейност, независимо от неговия правен статут и начина на неговото финансиране. Съдът на Европейския съюз постанови, че субектите, които са под контрола (въз основа на правно основание или <i>de facto</i>) на един и същ субект, следва да се разглеждат като едно предприятие. ⁽⁴⁾ Срок, през който предоставящият орган може да се ангажира с предоставянето на помощта. ⁽⁵⁾ Определена съгласно член 2, точка 27 от регламента. ⁽⁶⁾ NACE Rev.2 — Статистическа класификация на икономическите дейности в Европейската общност. Обикновено секторът се определя на ниво група. ⁽⁷⁾ При схеми за помощ: посочва се общият годишен размер на планирания бюджет по схемата или прогнозните загуби на данъчни постъпления на година за всички инструменти за помощ, съдържащи се в схемата. ⁽⁸⁾ При предоставяне на помощ <i>ad hoc</i> : посочва се общият размер на помощта/загубите на данъчни постъпления. ⁽⁹⁾ За гаранции се посочва (максималният) размер на обезпечените заеми. ⁽¹⁰⁾ Ако е уместно, позоваване на решението на Комисията за одобряване на методологията за изчисляване на brutния еквивалент на безвъзмездна помощ в съответствие с член 5, параграф 2, буква в) от регламента.			

▼ M4

ЧАСТ II

Предоставя се чрез установената от Комисията електронна система за уведомяване, посочена в член 11

Моля, посочете разпоредбата от ОРГО, съгласно която мярката за помощ се привежда в действие.

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — бонуси в %
Регионална помощ – инвестиционна помощ ⁽¹⁾ (член 14)	☐ Схема	...%	...%
	☐ Помощ <i>ad hoc</i>	...%	...%
Регионална помощ — оперативна помощ (член 15)	☐ В слабо населени региони (член 15, параграф 2)	...%	...%
	☐ В много слабо населени региони (член 15, параграф 3)	...%	...%
	☐ В най-отдалечените региони (член 15, параграф 4)	...%	...%
☐ Регионална помощ в полза на градското развитие (член 16)		... национална парична единица	...%
Помощи за МСП (членове 17—19б)	☐ Инвестиционни помощи за МСП (член 17)	...%	...%
	☐ Помощи за консултантски услуги в полза на МСП (член 18)	...%	...%
	☐ Помощи за участие на МСП в панаири (член 19)	...%	...%
	☐ Помощи за разходи на МСП, направени в резултат на участието във водени от общностите проекти за местно развитие или проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост (член 19а)	...%	...%
	☐ Помощи в малък размер за МСП, които се възползват от участие във водени от общностите проекти за местно развитие или проекти на оперативните групи в рамките на Европейското партньорство за иновации („ЕПИ“) за селскостопанска производителност и устойчивост (член 19б) ⁽²⁾%
Помощ по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (членове 20—20а)	☐ Помощи за разходи на предприятия, свързани с проекти по цел „Европейското териториално сътрудничество“ (член 20)	...%	...%
	☐ Помощи в малък размер за участие на предприятия в проекти по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (член 20 а) ⁽³⁾	...национална парична единица	...%

▼ M4

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — бонуси в %	
Помощи за МСП — достъп на МСП до финансиране (членове 21—22)	☐ Помощи за рисково финансиране (член 21)	...национална парична единица	...%	
	☐ Помощи за стартиращи предприятия (член 22)	...национална парична единица	...%	
☐ Помощи за МСП — Помощи за алтернативни търговски платформи, специализирани в МСП (член 23)		...%; в случай че мярката за помощ е под формата на помощ за стар- тиращи пред- приятия: ... национална парична единица	...%	
☐ Помощи за МСП — Помощи за проучвателни разходи (член 24)		...%	...%	
Помощи за научноизслед- ователска и развойна дейност и иновации (членове 25—30)	Помощи за проекти за научноизслед- ователска и развойна дейност- (член 25)	☐ Фундаментални научни изслед- вания (член 25, параграф 2, буква а)	...%	...%
		☐ Индустриални научни изслед- вания (член 25, параграф 2, буква б)	...%	...%
		☐ Експериментално развитие (член 25, параграф 2, буква в)	...%	...%
		☐ Проучвания на осъществимостта (член 25, параграф 2, буква г)	...%	...%
	☐ Помощи за проекти, които са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ (член 25а)	%
	☐ Помощи за действия „Мария Склодовска-Кюри“ и действия по линия на схемата на Европейския научноизследователски съвет „Доказване на концепцията“ (член 25б)		...национална парична единица	...%
	☐ Помощи за съвместно финансирани проекти за научноизследователска и развойна дейност (член 25в)		...%	...%
	☐ Помощи за действия за формиране на екипи (член 25 г.)		...%	...%
	☐ Инвестиционна помощ за научноизследователски инфраструктури (член 26)		...%	...%
	☐ Помощи за иновационни кълстери (член 27)		...%	...%
	☐ Помощи за иновации в полза на МСП (член 28)		...%	...%
	☐ Помощи за иновации на процеси и организации (член 29)		...%	...%
	☐ Помощи за научноизследователска и развойна дейност в секторите на рибарството и аквакул- турите (член 30)		...%	...%
☐ Помощи за обучение (член 31)		...%	...%	

▼ M4

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — бонуси в %
Помощи за работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания (членове 32—35)	☐ Помощи за наемане на работещи в неравностойно положение под формата на субсидии за заплати (член 32)	...%	...%
	☐ Помощи за наемане на работещи с увреждания под формата на субсидии за заплати (член 33)	...%	...%
	☐ Помощи за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания (член 34)	...%	...%
	☐ Помощи за компенсиране на разходите за оказване на помощ на работещи в неравностойно положение (член 35)	...%	...%
Помощи за опазване на околната среда (членове 36—49)	☐ Инвестиционна помощ, която дава възможност на предприятията да надвишат стандартите на Съюза за опазване на околната среда или да повишат равнището на защита на околната среда при отсъствие на стандарти на Съюза (член 36)	...%	...%
	☐ Инвестиционната помощ за публично достъпна инфраструктура за зареждане с електроенергия или гориво за пътни превозни средства с нулеви и ниски емисии (член 36а)	...%	...%
	☐ Инвестиционни помощи за ранно адаптиране на МСП към бъдещи стандарти на Съюза (член 37)	...%	...%
	☐ Инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност (член 38)	...%	...%
	☐ Инвестиционни помощи за проекти за енергийна ефективност на сгради под формата на финансови инструменти (член 39)	...национална парична единица	...%
	☐ Инвестиционни помощи за високоефективно комбинирано производство на енергия (член 40)	...%	...%
	☐ Инвестиционни помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми източници (член 41)	...%	...%
	☐ Оперативни помощи за насърчаване на електроенергията от възобновяеми източници (член 42)	...%	...%
	☐ Оперативни помощи за насърчаване на енергията от възобновяеми източници в маломасабни съоръжения (член 43)	...%	...%
	☐ Помощи под формата на намаления на данъци за околната среда по Директива 2003/96/ЕО (член 44 от настоящия регламент)	...%	...%
	☐ Инвестиционни помощи за саниране на замърсени терени (член 45)	...%	...%
	☐ Инвестиционни помощи за енергийноэффективно районно отопление и охлаждане (член 46)	...%	...%
	☐ Инвестиционни помощи за рециклиране и повторна употреба на отпадъци (член 47)	...%	...%
	☐ Инвестиционни помощи за енергийна инфраструктура (член 48)	...%	...%
☐ Помощи за проучвания в областта на околната среда (член 49)	...%	...%	

▼ M4

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — бонуси в %	
☐ Схеми за помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия (член 50)	Максимален интензитет на помощта	...%	...%	
	Вид природно бедствие	☐ земетресение ☐ лавина ☐ свлачище ☐ наводнение ☐ торнадо ☐ ураган ☐ изригване на вулкани ☐ горски пожари		
	Дата на възникване на природното бедствие	от дд/мм/гггг г. до дд/мм/гггг г.		
☐ Социални помощи за транспорт за живеещите в отдалечени региони (член 51)		...%	...%	
☐ Помощи за фиксирани широколентови мрежи (член 52)		...национална парична единица	...%	
☐ Помощи за 4G и 5G мобилни мрежи (член 52a)	%	
☐ Помощи за проекти от общ интерес в областта на трансевропейската инфраструктура за цифрова свързаност (член 52б)		...национална парична единица	...%	
☐ Ваучери за свързаност (член 52в)		...%	...%	
☐ Помощи за култура и опазване на културното наследство (член 53)		...%	...%	
☐ Схеми за помощ за аудио-визуални произведения (член 54)				
		...%	...%	
☐ Помощи за спортни инфраструктури и мултифункционални инфраструктури за отдих (член 55)		...%	...%	
☐ Инвестиционни помощи за местни инфраструктури (член 56)		...%	...%	
☐ Помощи за регионални летища (член 56a)		...%	...%	
☐ Помощи за морски пристанища (член 56б)		...%	...%	
☐ Помощи за вътрешни пристанища (член 56в)		...%	...%	
Помощи, включени във финансови продукти, които се подкрепят от фонд InvestEU (член 56 г.—56е)	Член 56д	☐ Помощи за проекти от общ интерес в областта на трансевропейската инфраструктура за цифрова свързаност, които се финансират съгласно Регламент (ЕС) 2021/1153 или са получили знак за качество „Печат за високи постижения“ съгласно посочения регламент (член 56д, параграф 2)	...национална парична единица	...%
		☐ Помощи за инвестиции във фиксирани широколентови мрежи за свързване само на някои допустими движещи сили на социално-икономическото развитие (член 56д, параграф 3)	...национална парична единица	...%
		☐ Помощи за производство на енергия и енергийна инфраструктура (член 56д, параграф 4)	...национална парична единица	...%

▼ M4

Основна цел — Общи цели (списък)	Цели (списък)	Максимален интензитет на помощта в % или максимален годишен размер на помощта в национална парична единица (в цели суми)	МСП — бонуси в %	
		☐ Помощи за социални, образователни, културни инфраструктури и инфраструктури на природното наследство и дейности (член 56д, параграф 5)	...национална парична единица	...%
		☐ Помощи за транспорт и транспортна инфраструктура (член 56д, параграф 6)	...национална парична единица	...%
		☐ Помощи за други инфраструктури (член 56д, параграф 7)	...национална парична единица	...%
		☐ Помощ за опазване на околната среда, включително за защита на климата (член 56д, параграф 8)	...национална парична единица	...%
		☐ Помощи за научни изследвания, развойна дейност, иновации и цифровизация (член 56д, параграф 9)	...национална парична единица	...%
		☐ Помощи под формата на финансиране с помощта на фонд InvestEU, предоставяна на МСП или малки дружества със средна пазарна капитализация (член 56д, параграф 10)	...национална парична единица	...%
	☐ Помощи, включени в търговски финансови продукти с посредници, които се подкрепят от фонд InvestEU (член 56е)	...национална парична единица	...%	

(1) При регионална помощ ad hoc, която допълва помощ, предоставена по схема(и) за помощ, моля, посочете интензитета на помощта, предоставена по схемата, както и интензитета на помощта ad hoc.

(2) Съгласно член 11, параграф 1 докладването за помощта, предоставена по член 19б, не е задължително. Следователно докладването за такава помощ е само факултативно.

(3) Съгласно член 11, параграф 1 докладването за помощта, предоставена по член 20а, не е задължително. Следователно докладването за такава помощ е само факултативно.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Разпоредби за публикуването на информация, както е посочено в член 9, параграф 1

Държавите членки организират подробни уебсайтове за държавна помощ, на които се публикува информацията, предвидена в член 9, параграф 1, така че достъпът до тази информация да е лесен. Информацията трябва да бъде във вид на електронна таблица, която позволява данните да бъдат търсени, извлечени и лесно публикувани в интернет, например във формат CSV или XML. Достъп до уебсайта се предоставя на всяка заинтересована страна без ограничения. За достъп до уебсайта не се изисква предварителна регистрация като потребител.

За всяка предоставена индивидуална помощ се публикува следната информация, както е посочено в член 9, параграф 1, буква в):

- Име на бенефициера
- Идентификационен код на бенефициера
- Вид предприятие (МСП/голямо предприятие) към датата на предоставяне на помощта
- Регион, в който се намира бенефициерът, на ниво NUTS II ⁽¹⁾
- Сектор на дейност на бенефициера на ниво групи по NACE ⁽²⁾
- Елемент на помощ, изразен като цяла стойност в национална парична единица ⁽³⁾
- Инструмент за помощ (безвъзмездни средства/лихвена субсидия, заем/възстановяеми аванси/възстановяема безвъзмездна помощ, гаранция, данъчно предимство или освобождаване от данъци, рисково финансиране, друго (моля, посочете) ⁽⁴⁾
- Дата на предоставяне
- Цел на помощта
- Предоставящ орган
- При схеми по членове 16 и 21, име на упълномощения субект и име на подбраните финансови посредници
- Референтен номер на мярката за помощ ⁽⁵⁾

⁽¹⁾ NUTS — Обща класификация на териториалните единици за статистически цели. Обикновено регионът се посочва на ниво 2.

⁽²⁾ ► **M1** Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 и за изменение на Регламент (ЕИО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои ЕО регламенти относно специфичните статистически области (ОВ L 393, 30.12.2006 г., стр. 1). ◀

⁽³⁾ ► **M1** Брутният еквивалент на безвъзмездна помощ, или за мерки по членове 16, 21, 22 или 39 от настоящия регламент, размерът на инвестицията. ◀ За оперативни помощи може да бъде предоставен годишният размер на помощта за един получател. За фискални схеми и схеми по член 16 (регионални помощи за градско развитие) и член 21 (помощи за рисково финансиране) тази сума може да бъде предоставена по траншовете, определени в член 9, параграф 2 от настоящия регламент.

⁽⁴⁾ Ако помощта е отпусната посредством няколко инструмента за помощ, размерът на помощта се посочва по инструментите.

⁽⁵⁾ Както е посочено от Комисията в рамките на електронната процедура, посочена в член 11 от настоящия регламент.